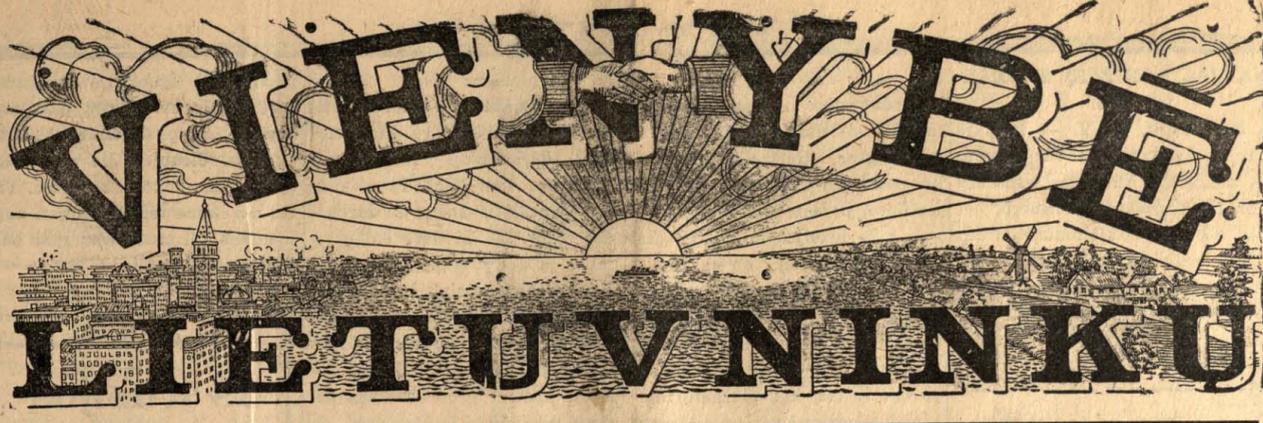

VIENYBE LIETUVNINKŲ
ISEINA KAS SEREDA!
 Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
 Suvienytose Valstijose \$2.00
 Europoje ir kitur \$3.00
 Kanadoje \$2.50
 Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užrašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apparsinimų kainų klauskite laišku:
J. J. Paukštis ir Co. (Inc.)
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

VIENYBE LIETUVNINKŲ
 PUBLISHED EVERY WEDNESDAY.
 Brooklyn New York.
Ysary subscription rate:
 In the United States ... \$2.00
 To Foreign Countries .. \$3.00
 To Canada \$2.50
 Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukštis & Co. (Inc.)
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Austrai apleidžia Galičią.

Rusai su rumunais apmušė bulgarus pietinėje Rumunijoje. Rumunai dar vis eina gilyn Transilvanijon. Sommos fronte labai dideli mušiai. New Yorke didelis gatvekarių darbininkų streikas; gali iš priėjutimo sustreikuoti dar 800,000 visokių darbininkų.

Iš karės lauko

RYTINIS FRONTAS.

TIES RYGA RAMU.

Petrogradas. — Per visą savaitę rytiniame fronte, pradėdant nuo Rygos ir baigiant Besarabija beveik neįvyko jokių svarbesnių mušių. Ir viena pusė ir kita užsikarusios į tranšėjas laukia. Tiesa ties Ryga buvo maži susirėmimai, bet jie neturi jokios svarbesnės reikšmės.

Dabar visų akys nukreiptos labiausiai į Balkanų nuotikius. Taip pat nemažai domos į save atkreipia ir francuzų su anglais užpuolimai prie upės Somme vakariniame fronte.

BALKANŲ FRONTAS.

RUMUNAI EINA PIRMYN.

Londonas. — Rumunai vis smarkiai eina pirmyn į Austrijos provinciją Transilvaniją. Austrai oficialiai praneša, kad jie norėdami sutrumpinti mušių frontą tyčia traukiasi atgal.

Palei Dunojų rumunai nuėjo austrus anapus upės Sernos.

Vokiečiai skubiai siunčia savo kariumenę Transilvanijon, kad tenai sulaukyti rumunus Pranešama, kad vokiečiai net atėmė kareivius nuo Verduno ir siunčia Rumunijos frontan.

Paskiausios gi žinios sako, kad rumunų žengimas Transilvanijoje kiek sulaukytas.

RUSAI PERGALI AUSTRUS.

Petrogradas. — Rusų kariumenė jau perėjo upę Tenevką, kuri inteka į Zlota Lipą. Jie paėmė austrų dikėiai sudrutintas pozicijas ir kartu suėmė 4,700 austrų kareivių.

Rusai dabar yra prisiartinę ant ant 45 mylių nuo Lvovo (Lemberg).

Taip pat rusai žymiai pasistumė pirmyn ir Karpatų kalnuose. Svarbiausia tas, kad šiuos rusų pasisekimus oficiališkai pripažįsta ir Berlio valdžia.

MUŠIAI TARP RUSŲ IR BULGARŲ.

Petrogradas. — Bulgarai paskelbė Rumunijai karę, tuojais ir įsiveržė į pietinę jos dalį užimdami Dobrudžą. Dabar tenai jau rusai nuvyko per Rumuniją ir davė pirmą nedidelį muši, kurio nežymios pasekmės.

GRAIKIJOS LIUOSNORIAI KARIAUJA PRIES TEUTONUS.

Londonas. — Nors Graikija dar vis svyruoja ir nežino ar įsikišti į karę ar ne, bet Graikijos didelis burys liuosnorių, susidedantis iš kelių tukstančių vyrų, užpuolė ant bulgarų ir juos išvijo iš poros Graikijos miestų, kuriuos jie užėmė turėjo.

TEUTONAI SUĖMĖ 20,000 RUMUNŲ.

London. — Rumunai ties druviete Tutrakan buvo persikėlę ant pietinio Dunojaus kranto, bet čionai juos patiko vokiečių-bulgarų kariumenė. Kilo gana smarkus mušis. Vokiečiai su bulgarais išmušė rumunus iš pozicijų ir kartu suėmė nelaisvėn 20,000 rumunų tarpe kurių apie 400 oficerių. Šalip to dar vokiečiams teko apie 100 kanuolių ir šiaip daug kariškosios medžiagos.

Tai pirmutinis rumunų nepasisekimas šioje karėje.

VOKIEČIŲ ORLAIVIAI TIES RUMUNIJA.

Berlinas. — Vokiečių orlaiviai bombardavo Rumunijos portą Kostanca. Tas portas yra prie Juodųjų jurių. Mesta keliolika bombų, bet nuostolių padaryta neperdaugiausiai.

VAKARINIS FRONTAS.

ŽYMŲS FRANCUZŲ PASISEKIMAI SOMME SRITYJE.

Londonas. — Somme srityje francuzai spaudžia vokiečius; buvo gana dideli du mušiai ir kuriuodu abudu išlošė francuzai. Jie pasilaikė vokiečių sudrutintas pozicijas. Nors vokiečiai ir surengė smarkias kontr-atakas, bet

neišmušė francuzų iš naujai užimtų pozicijų.

Šalip to francuzai dar paėmė nelaisvėn 2,700 vokiečių. Apskritai imant, vokiečiai pradeda rūpintis Somme frontu, nes tenai nuo pat pradėjimo spausi vokiečius, francuzai jau suėmė 41,000 vokiečių, 150 kanuolių ir kelis šimtus kulkosvaidžių.

Anglai tame fronte taip pat neapsileidžia francuzams ir pamažėl spaudžia vokiečius. Anglai laike pastarosios savaitės suėmė daugiau nei tukstantį vokiečių.

SAJUNGEČIAI PERLAUŽĖ VOKIEČIŲ LINIJĄ.

Londonas. — Po pirmų pasisekimų Samme srityje francuzai ir anglai vėl smarkiai užatakavo vokiečius ir vienoje vietoje perkirto pirmasias dvi linijas. Apskritai visu frontu francuzai atstumė vokiečius ant 6 mylių ir suėmė dar vėl virš 2,000 vokiečių.

UŽKAUKAZIO BEI MESOPOTAMIJOS FRONTAS.

ARMENIJOJE ATSINAUJINO MUŠIAI.

Petrogradas. — Lig šiol rusai Turkijos Armenijoje traukėsi atgal, bet dabar rusai pradėjo vyti turkus. Turakai traukiasi. Traukdamiesi viską, ką tik patinka iki pamatų išdegina. Matomai turkai jau nesitiki kada nors atgauti tas Armenijos dalis, kurias rusai dabar užima.

Iš Visur

NESUTIKIMAI TARP CHINIJOS IR JAPONIJOS.

Delei užpuolimo chinų ant japonų kariumenės Mandžiurijoje ir Mongolijoje, japonų valdžia pareikalavo iš chinų:

1) Kad būtų nubauti ir atšalinti oficeriai, kurie surengė tą ant japonų užpuolimą.

2) Paskui kad chinų valdžia uždraustų kam nors kištis į japonų kariškos valdžios reikalus Chinijoje.
 Šalip šių reikalavimų japonai

išstatė dar visą eilę menkesnių reikalavimų.

Chinų valdžia nepajiegs pasipriešinti ir bus priversta japonų reikalavimus išpildyti.

Tokių dalykų stoviu labai neušiganėdina Suvienyto Valstijų valdžia. Ji mato tame japonų pasikėsiniame ant Chinijos nepriulgulmybės. Taigi vėl grėsia susidurimas amerikiečių su japonais.

GRAIKAI IŠPILDĖ SAJUNGEČIŲ REIKALAVIMUS.

Atenai. — Sajungeičiai pareikalavo perduoti ir jų rankas visą Graikijos paštą ir telegrafą. Graikijos valdžia jau tą reikalavimą išpildė.

Dabar visa Graikijos valdžia yra ministrių pirmininko Zaimoso rankose, kuriam pritaria Venizelos. Graikijoje dabar didelis politiškas krizis. Kasdien laukiama, kad ji stos kariauti prie bulgarų.

Iš Graikijos dabar buriais išvažiuoja vokiečiai. Graikijos gi valdžia uždraudė savo pavaldiniams vyrams iki 47 metų senumo kur nors išvažiuoti.

SUMIŠIMAI PORTUGALIJOJE.

Lisbon. — Karės ministerija sutaisė naujus įstatymus dėl žmonių ėmimo kariumenėn. Tuos įstatymus parlamentas priėmė. Dabar dėl tų įstatymų kilo maištai. Portugalijos sostinėje buvo susirėmima isu policija. Keliolika žmonių užmušta.

VOKIEČIAI VALGO ŠUNIES MĖSĄ.

Vokietijoje dabar labai trūksta mėsos. Todel valdžia leido atidaryti šunų pjovyklas ir šunų mėsą pardavinėti viešose pardavyklose.

VOKIEČIAI VAŽIUOJA Į UZSIENĮ.

Genevos (Šveicarijoje) vienas laikraštis praneša, kad dabar daug tenai atvažiuoja vokiečių ir apsigyvena. Daugiausiai tai moteris. Iš to laikraštis išveda, kad Vokietija pergyvena dabar sunkiausius laikus.

PERKA VARNAS.
Stockholmas, Švedija. — Čio-

nykščiuose laikraščiuose pasirodė paskelbimas, kur prašoma gaudyti ir pardavinėti jaunas varnas. Manoma, kad tie apskelbimai paėina iš Vokietijos. Vokietija matomai nori maitytis varnų paukštiena.

TEIS KAIZERIŲ.

Londonas. — Laikraštis „Liverpool Express“ išspausdino šitokią žinją: Vakar susitvėrė Anglijos pavaldinių lyga, kuri reikalau, kad būtų Kaizeris ir kiti augšti Vokietijos urėdninkai nu-teisti už nužudymą daugelio nekaltų aukų.

Nariai tos lygos iškilmingai pri-siekia, kad jie balsuos prieš bent kokią valdžią, kuri nenorės ir nesistengs, kad laike taikos konferencijos po karei būtų patraukti teisman augšti Vokietijos viršininkai su Kaizeriu priešakyje.

CHINAI STEIGIA SAVO ARMIJĄ.

Dabartiniu laiku chinai pamatė kad būtina jie be armijos beveik nieko nereiškia visavietinėje politikoje, nors Chinija turi daugiausiai gyventojų už bile vieną šalį pasaulyje. Kad atsigriebti Chinijos valdžia dabar ruošia įstatymą, kuriuomi bus užlaikoma nuolatinė armija susidedanti daugiau nei iš 600,000 kareivių.

MONGOLŲ SUKILIMAS.

Mukdenas. — Jau nuo nekuriolaiiko čionai eina mongolų bruzdėjimas. Dabar jie skaitliuje 3,000 vyrų staiga užpuolė ant Mukdeno brigados ir gerokai ją apmušė. Rusų komandierius generalas sunkiai sužeistas.

Iš Amerikos

VIŠTA PADĖJO 3,200 KIAUSINIŲ.

Winsted, Conn. — Čionai vienas farmeris, tulas C. N. Foote pasakojo, kad jis turėjęs vištą, kuri išgyvenusi 16 metų pastipo. Per visą savo amžį ta višta pa-

dėjusi daugiau nei 3,200 kiaušinių. Apart to, ji dar daug išperėjusi viščiukų. Ta višta davusi labai didelį pelną.

FILIPINŲ SALOS GAVO NEPRIGULMYBĘ.

Manila. — Filipinų salų gyventojai labai džiaugiasi gavę nuo Suv. Valstijų neprigulmybę. Jie mieste surengė dideles parodas pagerimui Suvienyto Valstijų. Prezidentas Wilsonas gavo sidabrinę tobyltę su išpau-stytu įstatymu, kuriuomi buvo Filipinams suteikta neprigulmybė.

VOKIEČIŲ ZEPPELINAI ATLĖKS AMERIKON.

Chicago, Il. — Tulas pribuvęs iš Vokietijos vokiečiai čionai skelbia, kad neužilgo iš Vokietijos į Ameriką atlėks dideli orlaiviai. Jie perlėks Atlantiką į 72 valandas. Jie važios tiktai paštą.

VOKIETIJOS LIAUDIS NORI TAIKOS.

Londonas. — Čionai likosi perspaušdinta keletas straipsnių iš vokiškųjų socialistiškų laikraščių, kur nurodoma, kad Vokietijos liaudis labai norinti taikos. Ji net reikalaujanti, kad valdžia padarytų taiką neužgriebdama jokių teritorijų.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ KARIUMENĖ PASITRAUKS IŠ MEKSIKOS.

Washington, D. C. — Čionai valdininkų rateliuose kalbama, kad jau galutinai nutarta atšaukti kariumenę iš Meksikos. Karės ministerija mano ne kartu visą kariumenę atšaukti, bet dalimis. Taigi dabar jau galima sakyti, kad pavojus karės su Meksika visiškai prašalintas.

SUSIDAUŽĖ TRAUKINYS.

Meksikoje, tarpe St. Louis ir Tampico Meksikos banditai pagadino gelžkėlį ir delto susidaužė pasažierinis traukinys. Viso užmušta 36 žmonės, kiti susižeidė. Banditai uprubavojo visus ir pasislėpė. Tas traukinys buvo saukuri išgyvenusi 16 metų pastipo. Per visą savo amžį ta višta pa-

VĖL PASIRODO VILLA.

El Paso, Tex. — Čionai gautos žinios, kad anapus sienos Meksikos pusėje buvo gana smarkus mušis tarp Karranzos kareivių ir Villos burio banditų. Mušis tęsėsi apie 5 valandas ir spėjama, kad villistai nustojo į 150 žmonių. Meksikos valdžia oficiališkai pranešė, kad Villa su savo banda eina link Suvienytų Valstijų sienos ir galima laukti, kad jis vėl ką tokio nori padaryti.

SALAVEŠIAI RUPINASI PRISTATYTI NASLĖMS VYRUS.

Išganyto armija arba taip vadinami salavešiai dabar išdirba planus kaip Europos likusioms po karės naslėms pristatyti vyrus. Išganyto armija mano tai padaryti pristatydamas daug vyrų Europon iš Suvienytų Valstijų ir Kanados.

CHOLERA MEKSIKOJE.

Vera Cruz. — Čionai ir aplinkiniuose miestuose siaučia cholera. Suvienytų Valstijų valdžia pribuvančius iš Meksikos žmones sulaukia kvarantine.

KIEK UŽMUŠA ŽMONIŲ ANT GELŽKELIŲ.

Nesenai tapo paskelbta statistika, kiek žmonių užmuša ant gelžkelių. Pasirodo, kad Suvienytose Valstijose per pastaruosius 10 metų ant visų gelžkelių užmušta 103,452 žmonės. Taigi per 10 metų užmušta tiek, kiek didžioje karėje žuva.

Tuom tarpu ant Anglijos gelžkelių užmušta tikrai 5,754 žmonės. Na, žinoma, Amerika turi visame kame pralenkti kitas šalis.

BEVIELINIS TELEGRAFAS TARP ORLAIVIŲ.

Iš San Diego praneša, kad čionai išrastas budas, kaip iš vieno orlaivio paduoti radio-telegramą ant kito orlaivio. Sako bus galima orlaiviams susinėti būnant atstume 400 mylių.

NAUJAS VOKIEČIŲ SANKALBIS.

New York, N. Y. — Polieija susekė, kad vokiečiai rengia naują sankalbį. Kame tas sankalbis dar tikrai niekas nesužinojo, bet pas vieną sankalbininką darant kratą, rasta planai, kur parodyta kur ir kaip apginkluoti Suvienytų Valstijų pajuriai.

DARBININKŲ REIKALAI**KO PAMOKINA GELŽKELIŲ DARBININKAI.**

Ar kada nors pirmiau kas nors ar ką nors girdėjo apie gelžkelių darbininkus, apie jų unijas, jų darbo sąlygas. Pirmiausia buvo daug rašoma apie angliakasius, apie gatvekarių darbininkus, apie siuvėjus, audėjus etc. Kiek daug buvo apie tai rašyta, bet apie gelžkelių darbininkus nieko niekas negirdėjo.

Štai tik galima sakyti negirdėti darbininkai nutaria iš darbavijų pareikalauti sau geresnių darbo sąlygų, svarbiausiu punktu išta 8 valandų darbo dieną. Rodos, kad paprastas reikalavimas, paprastas streikas ir nieko daugiau. Bet tai buvo nepaprasti dalykai. Visą Suvienytų Valstijų presa rašė apie tai begaliniai ilgus straipsnius. Valdžia susirupino, susirupino ir dideli miestai. Net ir užrubežinė spauda apie tai pradėjo kalbėti. Nėgana to, pats prezidentas Wilsonas pradėjo taikyti darbininkus su darbaviais. Darbdaviai nenusileido, tuomet prezidentas skubiai perleido per kongresą ir senatą bilį, kuriuomi nustatoma 8 valandų darbo diena, pasirašo ir streikas skaitosi išvengtu.

Dar Suvienytų Valstijų istorija nežino atsitikimų, kuomet darbininkai privertę būtų kalbėti

apie save visą šalį, net su jos įstatydavystės rumais. Kodel tas taip atsitiko? Atsakymas labai lengvas. Gelžkelių darbininkai nešukavo kaip kad kitos unijos daro, jie sau ramiai organizavosi į jų brolijas-unijas, jie dirbo, gamino spėką. Jų spėka patas, kad jie taip drūčiai buvo susiorganizavę, kad 220 gelžkelių kompanijos būtų priverstos sustabdyti judėjimą. Paskui vėl parodo ir tas, kad gelžkelių darbininkų unijos-brolijos turi savo išduose į 15 milijonų dolarių. Taigi jie parodė savo spėką, jie savo prisirengimu ir drutu susiorganizavimu išlošė be jokio streiko.

Taigi šis gelžkelių darbininkų išlošimas lai atidengia akis kiekvienam darbininkui, kad spėka ne tame, kaip kad pas mus svetainėse koki karštesni vyrukai suėję šukauja. Spėka ne tame, kad jau suėję į uniją, bet spėka ramiam ir protingame visapusškame prisirengime, spėka išrinkti patogaus laiko streikui, spėka rimtų reikalavimų išstatyme. Taigi jei kitos unijos pasektų gelžkelių darbininkus, jos išvengtų daug bereikalingų streikų ir daug daugiau pelnytų, negu kad dabar kad pelno.

Štai paimkim kad ir nekurius mažas unijas, kur galima sakyti streikai nepasibaigia. Susipyko koks vienas darbininkas su bosu, del to šaukiama streikas. Daug tokių streikų likosi pralaimėta, daug dar bus pralaimėta.

Taigi butiniausia sąlyga kiekvieno streiko: drutas susiorganizavimas visos šakos darbininkų, geras prisirengimas, rimti reikalavimai ir patogus laikas pareikalauti. Tik šie punktai nusveria darbininkų pusėn pergale.

POŽEMINIŲ IR ORINIŲ GELŽKELIŲ DARBININKŲ STREIKAS NEW YORKE.

Percitą seredos vakarą sustreikavo požeminių ir orinių gelžke-

lių darbininkai New Yorke. Streiko priežastis — tai išmetimas iš darbo kelių desėtkų žmonių darbininkų. Darbininkai reikalauja, kad gelžkelių savininkai pripažintų uniją, o darbdaviai kaip tik ir nori sulaužyti dabar ją kol ji silpna.

Gelžkelių savininkai dabar nori pasinaudoti tais streiklaužiais, kuriuos surinko po visus Suvienytas Valstijas gelžkelių kompanijos, kuomet grėsė streikas ant visų gelžkelių. Dabar juos atgabeno New Yorkan, kad jie čionai sulaužytų tarmvajų darbininkų vienybę.

Kompanijos pasiryžę nei kiek penusileisti. Darbininkai taip pat žada kovoti iš paskutiniųjų. Šis požeminių ir orinių gelžkelių darbininkų streikas New Yorke žada būti ilgas ir audringas. Darbdaviai jau atsiskaukė į miestą reikalaujami policijos pagalbos.

Pirma streiko diena praėjo gana neramiai. Ant „elevatorių“ ir požeminiame geleželyje dirbo virš 3,000 streiklaužių ir judėjimas nepersitraukė. Kiekviena traukinyje važiuoja po kelis policijantus. Užtai pati kompanija nei kiek atidos neatkreipia į sustojusius taip vadinamuosius žaliuosius karus.

Streiklaužius saugoja apie 5,000 policistų. Nekurie traukiniai eina visai be konduktorių. Kalba, kad gali sustreikuoti visų New Yorke ir Brooklyno gatvekarių darbininkai.

ELEKTROS DARBININKŲ STREIKAS.

Pittsfield, Mass. — Čionai sustreikavo darbininkai dirbanti elektros dirbtuvėje. Viso streikuoja apie 3,000. Reikalauja pakelti algas ant 10 nuošimčių.

NEKURIOS GELŽKELIŲ KOMPANIJOS SAKO NEISPILDYŠIĄ 8 V. DARBO DIENOS ĮSTATYMĄ.

Nekurių gelžkelių kompanijų

prezidentai ignoruoja, kongreso perleistą ir užtvirtintą įstatymą, kad gelžkelių darbininkai dirbtų 8 v. dienoje. Jie pripažįsta tą įstatymą nekonstitucijiniu. Turės dar tame reikale spręsti auščiausias teismas. Dar gali būti suiručių ant gelžkelių.

Iš Rusijos**REIKALAUJA, KAD BUTŲ MOTERIS PRIMAMOS Į UNIVERSITETUS.**

Tiesų fakultatės Maskvos Petrogrado ir Charkovo universitetų pareikalavo iš Apšvietos ministerijos, kad į tas fakultates būtų priimamos ir moteris kartu su vyrais.

Apšvietos ministerija kol kas leido priimnėti moteris tikrai į Charkovo universitetą.

ATIMS VALGOMĄJĮ ALIEJŲ.

Maskvoje dabar beveik visiškai negalima gauti pirkti valgomojo aliejaus. Valdžia pradėjo tą dalyką tyrinėti ir surado, kad sankrovose yra paslėpta 36,000 pudų to aliejaus. Valgio komitetas reikalauja, kad tas aliejus būtų atimtas į valdžios rankas, kas tikimasi bus ir padaryta.

SPIRITĄ IVEŽA RUSIJON KONTRABANDOS KELIU.

Šiom tarpu į Rusiją pradėjo labai įvežti spiritą iš Mandžiurijos kontrabandos keliu. Kontrabandistai ant tiek sugudrėjo, kad spiritą įveža aliejaus bačkose. Buvo toks atsitikimas, kad seną kulkrota bobelė vežė spiritą savo netikroje kuproje.

Štai dar vėl koks buvo atsitikimas. Į Vladivostoko stotį pribuvo stambių malkų vagonas. Kaip tik jis pribuvo ir likosi iškrautas, netikėtai pasirodė, kad tose malkose esama degtinės.

Kontrabandistai gudresni už valdžią; jie moka gana puikiai pakavoti įvežamąjį spiritą.

IMA KARIUMENĖN SIBERIJOS MONGOLISKUS GYVENTOJUS.

Altaisk. — Čionai pradėjo rusų valdžia mobilizuoti kirgizus ir kitokius gyventojus, kurie niekad netarnavo rusų kariumenėje. Tiesa jie nemobilizuojami tam, kad kariauti, bet tam, kad dirbtų kareiv reikalingus daiktus.

Apskritai imant, mobilizacija eina gana gerai, niekas neispriešina. Tai pirmutinis kartas po 200 metų, kuomet tie Sibierijos gyventojai stoja karėn.

Iš Lietuvos

Šiauliai. (Miesto valgyklos.) — P. burmistro leidimu ir pagalba čia pavargėliams taiso dvi valgykli (Mintaujos gatvėje ir prie arklių rinkos), kuriose apie 800 vargšų dovanai gaus šilto viralo 2—3 kartus per savaitę. Ligi

mo dekoracijų ir suflioriaus balso. Šiaip viskas gerai. K-tis. Panašes pasiuntė laikraščio redakcijon. Per visą mėnesį Dumpavillės miestelio lietuviai laukė patilpstant recenzijos, bet tie neuzaugos redaktorai emė ir nepatalpino „recenzanto“ recenzijos. S-s.

šiol jie gaudavo po pusę svaru duonos, kuri ir toliau bus duodama. P. burmistras tam reikalui duoda pinigų iš miesto sumų. Jas padidinti rupinasi taip pat ir tam tikslui sudarytas komitetas, kuriame veikia miesto nuovadų atstovai — kun. Galdikas, Kivelis, Petryla (fabrikantas), Vaitkus („Birutės“ sav.), Zaborskis (fabr. ir pirklys) ir pašaliečiai — kun. Andrukaitis, adv. Bugailiškis, Kaulakytė, kun. Mališauskas ir Mikolaitienė. Valgyklų intaisymus ir priežiūra pavesta pp. Bugailiškiui, Vaitkui ir Zaborskiui. Jų šeiminingė parinkta p. Kaulakytė.

Vokiečių valdžiai leidus, Šiaulių advokatas Feliksas Bugailiškis, Pilies gatvė 41, atvėrė kudiškių prieglaudą, skiriamą nepasiturinčių tėvų kudiškiams nuo 5 ligi 13 metų amžiaus. Kudiškius pridabos mokytoja Vasiliauskienė. Kudiškių prieglaudos name mažieji galės pabuti nuo 8 valandos ryto ligi 4 val. popiet. Jie tenai prižiūrint atliks mokyklos uždavinius, mokysis gaminti raikomus dirbamų daiktelių ir likusį laiką praleis bežaisdami. Tenai juos ir valgydins. Tokios įstaiogos šaliečiai buvo jau labai išsiilę. (Paimta iš „Dabart.“)

Skudutiškis, Ukm. pav.

Mums rašo: Į šį nedidelį bažnytkiemį neseniai dar liko atkeltas klebonauti kun. Svirskis, kilęs iš musų Dzukijos. Nedaug man teko sutikti tarpe kunigų žmonių, kuriems taip rupytų švietimas liaudies, kaip tatai rupi kun. Svirskiui. Maža, biedna parapilė, be inteligentijos, keletas sulenkėjusių dvarininkų. Iš kitur nėra jokios pagalbos, jokios paramos. Niekas nebedamas kun. Svirskis, nors ir menkos sveikatos, patsai imasi darbo ir vieną šventadienį paskelbė iš sakyklos, (visų giriamas, kaip geras pamokslininkas), jog pas save klebonijoje intaisęs mokyklą, jog patsai mokinsias vaikus be jokio užmokesnio. Ir žmonelės suskubo vesti vaikučius. Klebonijos salionas virto mokykla; vaikų prisirinko apie 60, daugiau nebetelpa. Mokytojauja patsai, naudodamasis pagalba tų vaikučių, kurie jau geriau pramokę. Darbas eina gerai. Pavyzdingas veikėjas, bet kad mažai tėra tokių. (Paimta iš „Dabart.“)

Simonis. (Ukm. p.)

Šį nedidelį miestelį vokiečiai užėmė liepos 17 d. š. m. Klebonas kun. Pauliukas buvo pasitraukęs, sugrįžti po dviejų mėnesių. Bažnyčia ir klebonija sudegintos, sudegė ir keli namai prie bažnyčios. Pamaldas laiko dviklasėje mokykloje, kur gyvena ir klebonas. Per šešias savaites čia buvo pozicijos prie Jaros upės. Vokiečių pozicijos buvo į vakarus nuo miestelio į Viešintų pusę. Visai sudeginti iki paskutiniosios trobos Dapšiai, Nočiūnai ir Papiliai, paškui veik visai Kinderiai, Kėpalai ir Viešintų parapijos Udučiai, Baltkarčiai, Žemaitėliai ir Užbaliai. Kiek girdėti, dauguma žmonių pasirupino įsisėti rugius. Grūdų ir bulvių dar po šiek-tiek turi, gyvulių buvo atėmę rusai nuo laukų, kuomet buvo pozicijos. Žmonės didžiai nuvarginti, bet sako išsimaitinsią. Žmonės spėja, kad, jeigu kuniogas klebonas būtų neišbėgęs, tai ir bažnyčia būtų likus jiems sveika, kaip liko ir daugybė kitų namų pačiame miestelyje, tečiaus sunku tuo tikėti. Pavyzdžiui, Panemunėje sudegino bažnyčią, nors kunigai buvo pasilikę; kaip

FELJETONAS**Recenzantas**

Jurgis Kotaitis šiandien jaučiasi septintame danguje. Jis niekad dar nepergyveno tokių linksmy ir malonių valandų, kaip šiandien. Šiandien jis rimto lietuviško laikraščio recenzantas, arba kaip nesupratėliai vadina — kritikas.

Vakar jį suėjęs Jonušas prašė, kad jis parašytų šiandien atsibusiančio spektakliaus recenziją. Mat Jonušas turįs kur tai su dideliu reikalu išvažuoti.

Žinia, kad Jurgis Kotaitis rašys „kritiką“, apibėgo visą miestelį, visus lošikus, rengėjus. Visi jį sutikę kaip tai kitaip į jį žiūrėjo, kaip tai kitaip su juomi kalbėjo.

Prisiartino vakaras. Publika renkasi svetainėn, sėda į sėdynes ir belaukdama spektaklio pradedant skaito amerikietiškas programas:

„Didžiausias ir puikiausias teatras. Lošta bus trijų aktų gražiausia drama „Paskutinė Banga“, kuri parodo, kaip stebuklingai žmonės kovoją prieš Rusijos valdžią. Lošime dalyvauja pagarsėję visoje Amerikoje lošėjai. Įžanga tikrai po 50c. Susirinkite visi, kurie norite linksmai laiką praleisti. Komitetas.

Na, ir laukia visi pasirodant tų pragarsėjusių lošikų ir tos „Bangos.“

Kotaitis, kaip ir pridera, sėdi pirmoje sėdynių eilėje, ruko ilgiasis cigarą, ir, kaip tikras recenzantas, atsikusęs daugiausiai žiuri publikon.

Pro šalį praeidama „Nastė“ lyg ir nedrąsiai užkalbina p. recenzantą:

— Šiandien bus gražus vakaras, publikos daug renkasi.

— Rodos, kad bus daug žmonių. Na, o kodel taip ilgai nepradedate, juk programe pažymėta, kad prasidės ant 8, o dabar jau po 8, o dar Jūs nei nesirengę. Tai reikės pažymėti, — tarė Kotaitis.

— Tik tamista atsiliepk gerai apie mane, meldžiamasis. Mes paskui po lošimo eisime šokti, ar ne? — tarė ir linksmai nusišypojojusi nubėgo „Nastė.“

Kotaitis užsimastė apie „Nastę.“ Ji buvo nieko sau mergina; gana graži, teatrus lošia, ji jam patikėjo, kad ne tas Petras. Jam taip besvajojant apie „Nastę“ priėjo prie jo „Kazys“ ir tarė:

— O sveikas, drauge!

— Sveikas.

— Tik tu jau neparrašyk blogai

apie mus, pats žinai, kad nebuvo laiko gerai išmokti roles. Žinai, parašyk draugiškai, užpundysiu, — maldavo „Kazys.“

— Na, pažiūrėsim, — šaltai atsakė Kotaitis.

„Kazys“ nuėjo, o Kotaitis užsimastė: koki tie visi menki žmoneliai. Ką jie reiškia prieš jį, laikraščio recenzantą, kuris poroje eilučių gali juos sumalti į dulkes.

Prasidėjo spektaklius. Kotaitis pasiėmęs pašiuką ir užrašų knygelę laiks nuo laiko ką tai jau rašo.

Po pirmam aktui jis, kaip ir priklausomam recenzantui, nuėjo už kulisy. Visi jį ratu apsupo.

— Na, ar gerai lošiamė — meiliai paklausė jo „Nastė.“

— Kaip aš išrodau? — žingėidavo „Kazys.“

— Ar patinka? — teiravosi šeimyninkė.

— Na, pažiūrėsim kaip bus toliau — išdidžiai atsakė p. recenzantas ir nuėjęs savo sėdynėn atsisėdo.

Jis sėdi sau ir mąsto:

— Na, nepapirks mane „Kazys“ savo užpundijimu ar „Nastė“ su savo gražiomis akutėmis. Ne! Aš rimtas ir turiu rimtai parašyti laikraštini. Aš ne koks paprastas korespondentukas, bet tikras laikraštinnikas.

Tęsiasi antras ir trečias aktai; Kotaitis vis ką tai sau užrašė rėja užrašų knygutėn, ant galio paibaigė lošimas, publika grūda si šinkiu numerint troškuli. Ko-

taitis paseką ją, bet jis vis jaučiasi visu sieksniu didesniu už visą kitą publiką.

Šokiai. „Nastė“ jį vis vadina šokti, koki ji šiandien nepaprastai meili, o „Kazys“ jau kelinu kart šokių pertraukose vadina jį prie „baro.“ Tai aiškus ženklas, kad jį visi guodoja.

Vakaras baigiasi, visi skirstosi namon. Kotaitis linksmas daugiau ne delto, kad būtų linksma, bet nuo to, kad „Kazys“ jį tankiai vedė pas „barą.“ Einant namon „Nastė“ nežiūrėdama net į vėlybą laiką jį palydi.

Ant rytojaus vakare Kotaitis rašo „recenziją.“

„Dumpavill, Va. — Čionai buvo spektaklis, kuris labai gerai nusisekė, nes publikos buvo gana daug susirinkę. Buvo lošta „Paskutinė Banga“, kurioje labai atsižymėjo „Nastė“, kuri antrame akte puikiai sulošė negyvėlės sceną, kas iššaukė gausų delnų plojimą. Pirmas aktas praėjo gerai, nes „Kazys“ gerai lošė, ypač jam sekėsi scena girioje. Visrame buvo matyti, kad lošėjams nebuvo laiko prisirengti, nes oficerias neturėjo revolverio, kas sulyg autoriaus minties turi būti, nes kaipgi be revolverio šaudyti. Šeiminingė nudavė gerai, tik buvo per jauna. Surengime šio vakaro daugiausiai pasidarbavo „Kazys“ ir „Nastė“. Geistina, kad tankiau jie surengtų panašius vakarus, tik tegul padaro taip, kad nebūtų nedateklių, kaip va: nugriuvi-

ir Panemunėlio, o rods ir Ilukštojų. Prie pozicijų šuviai lėkdavę pro miestelį ir, kaip kunigas sako, tai buvusi priežastis, jog bažnyčia liko sudėginta, kaip augštesnė troba.

(Paimta iš „Dabart.“)

Vilnius, vasario 7 d. — Pasitarti komisijsa prie Vilniaus miesto valdybos. Vilniaus miesto vokiečių burmistras pasikvietė svarstyti miesto valdybos reikalų ir arčiau susižinoti su žmonėmis šešis Vilniaus gyventojų atstovus: du lietuvių, du lenkų ir du žydu.

(Paimta iš „Dab.“)

Vilnius, vasario 5 d. — Pabėgėlių grįžimas namon. Vilniaus šelpiamasai komitetas praneša, kad iš buvusių Vilniuje 30,000 pabėgėlių dabar tenai belikę tik 7,000, daugiausia akademiškai (moksleiviai „L. B.“ red.) ir prekėjai. Iš šitų 7,000 tėsa vos 560, kurie privala šelpiam. komiteto pašalpos arba senatvės įstaigų pagalbos, kiti patįs išsimaistina. Ukinkai ir amatinkai visi jau išsiskirstė savo namuosna.

(Iš „Dabart.“)

Kauno miesto pagražinimas. Kauno miesto valdybos įsteigtas miesto daržų ukis, vyresniojo daržininko prižiurimas, jau pradėjo ruošti pavasario darbus. Netrukus pradėsia dirbti Petrakalnyje bei Kaizerio Vilhelmo gatvėje. Miesto daržų ukio darbe, kur pirma buvo Kernbacho daržai, netoli elektros stoties, jau angina ankstybųjų pavasario daržovių daiginių mėšlo lysvėse, kurias paskui pardavinės gyventojams sodinti į daržus. Miesto daržų ukis šylasi ne tik miesto pagražinimo daržais, bet ir daiginių pagaminimu kitų daržams.

Labai geistina, kad gyventojai parentų šitą darbą ir patįs taip jau sodintųsi gėlių bei gražių augalų miesto išvaizdai pagražinti.

Duonženkliai. — Su duonženkliais, kurie prasidės nuo vasario 21 dienos, bus galima nusipirkti 250 gramų — vadinasi, penki aštuntadaliai rusiškojo svoro — duonos arba 160 gramų miltų ir 40 gramų bulvių miltų. Tie ženklai padaryti iš raudono skylėto storo popieriaus sklypelio, kurio vienoje pusėje tam tinkamai įsakymai išspausinti vokiečių kalba, antroje — lenkų. Nuo pirmadienio be duonženklio niekas negaus nei duonos, nei miltų.

Šunpinigiai. — Iki kovo 31 d. reikia priduoti visi šunes del šunpinigių. Šunženkliai bus galima gauti, kaip tiktai jie pareis iš miesto kasos.

Mokesnių sutvarkymas. Apie mokesnių sutvarkymą vokiečių užimtuosiuose kraštuose galime tuo tarpu štai ką pasakyti. Vyriausajam rytų vadui įsakius, Kaunui uždėjo keturis atskirus mokesnius, kurie reikės mokėti jau nuo sausio pirmos, butent: 1. Žemės ir trobų mokesnis, 2. Amato mokesnis, 3. Prekybos leidimo mokesnis (pardavinėti degtinei, vynui ir tt.), 4. Šunų mokesnis.

Apskrities vyresnybė arba miesto burmistras sudarys vietines komisijas, kurių nuomonė bus išklausa, kaip žinovu. Kaunas bus padalintas į penkis mokesnių uždėdamas apskritis, kuriose šalia apskrities viršininko veiks dar garbės pagalbininkai (padėjėjai „L. B.“ red.). Tas darbas bus netrukus pradėtas. Pirmiausia bus iširtas pamatas

žemės bei trobų mokesniui lygiai ir surašyti amatinkai, kuriems uždėdamas mokesnis.

(Iš „Dabarties.“)

MOKYKLOS.

„Ryto“ draugijos gimnazijos kurso pamokos Vilniuje. Didžiama karės metu Vilniui subėgusių moksleivių lietuvių prieš pat vokiečiams Vilniui ineinant išvažiavo Rusuosna, Vorcuėjo miestai, kur jiems įsteigta dvi tam tikri gimnaziji, vaikiniams ir merginoms. Vilniuje beliko, palyginti, nedaug mokinių, ypač tų, kurių tėvai čia-pat gyvena. Taigi vokiečiams visą Lietuvą užėmus, prireikė mums vidurinių mokyklų. Jos steigiamos Šiauliuose, Kaune, Telšiuose ir tt. ir visų pirma Lietuvos sostainėje — Vilniuje (Lietuvių gimnazijos kurso pamokos).

Vilniaus gimnazijos Pamokos egzaminai prasidėjo spalio 12 (rugsėjo 29 d. 1915 m.), o mokslo spalio 18 (5) d. Šiuo tarpu įsteigta 5 klasės (rengiamoji I, II, III ir IV) — Didžiosios Pogulenkos ir Kaukazo g. kertėje, buvusioje Grečianovienės gimnazijoje. Tame pačiame bute prisiglaudė Mokytojų (Pedagogijos) kursai.

Mokoma tiklybos (kun. Mečislovas Reiny), lietuvių (Kleopa Brijunaitė-Šernienė rengiamojėje, o Povilas Gaidelionis I—IV kl.), rusų (stud. Antanas Gylys), vokiečių (Agnietė Šlagenkvaitė), francūzų (stud. Pranas Jucaitis), lotynų (stud. Kazys Kepalas) ir graikų kalbos (Antanas Smetona), matematikos (Kl. Brijunaitė-Šernienė rengiam., I ir II, o stud. Matas Bagdonas II ir IV klas.), gamtos (agronomas Aleksandras Stulginskis), geografijos (stud. Pijus Grojauskas), istorijos (III klas. Lietuvos, Mykolas Biržiška ir V-je — Senovės — Jokubas Šernas), lietuvių literatūros (IV kl. Myk. Biržiška), pašymo ir dailiarasčio (dailin. Antanas Žmuidzinavičius), dainavimo (kompozit. Juozas Naujalis).

Pamokų vedėju yra istorijos ir literatūros mokytojas Myk. Biržiška, klasių auklėtojai: ruoš. — Kl. Šernienė, I — A. Gylys, II — Pr. Jucaitis, III — P. Grajauskas ir IV. — M. Bagdonas. Šiaip jau mokymo dalykus prižiūri visų Mokytojų Taryba, kuri renkasi kas 1—2 savaiti.

Mokslas einamas gimtąja (lietuvių mokinių kalba, kaip tat įsakytą vokiečių valdžios, berniukams ir mergaitėms bendrai (1/2 mokinių — mergaitės). Nuo II-sios klasės pradėjus, mokslas eina dviem šakom — klasine (senovės kalbų) ir neklasine (francūzų kalba); klasininkai turi teisę mokyti ir francūzų kalbos.

Mokslas prasideda 8 val. 15 min. rytą vokiečių laikui ir tęsiasi nuo 4 lig 6 val. (rengiam. 4, I-je 5, II-je 5—6, III ir IV po 6 val.) — paskutinė pamoka baigiasi 2 val. 30 min.; be to, dainavimui du kartu savaitėje skiriama vakarinė valanda (nuo 5 v.). Pamokų protarpiai tęsiasi nuo 15 lig 45 min.; didžiojo protarpio laikui (45 min.) klasės vėdinamos, o mokiniai salėje gauna išgerti po stiklinę arbatos.

Nors mokytojai daugiausia dar nėra buvę pirmiau mokytojais, o mokiniai iš įvairių Lietuvos kampų (daug. iš Vilniaus miesto ir gubernijos) ir visokių mokyklų susirinkę, mokslas šioje dideliais vargais bei aukomis įsteigtoje mokykloje eina tvarkingai ir ramiai.

„Dabarties“ žiniomis, Prūsų Rytuose esą sunaikinta 24 mie-

stai, apie 600 kaimų, 300 dvarų. Esą sugriauta ar pagadinta 34,000 trobų. Užmušta ar sunkiai sužeista 2,000 žm. Rusuosna esą ištremta 10,700 žm. Iš laukininkų rusai rekvizavę 200,000 kiaulių, 500,000 avių, 10,000 oškų, 600,000 vištų ir 50,000 žąsų.

Iš Vilniaus lietuvių gyvenimo. (Iš mūsų korespondentų). Nesenai vienas vietos vokiečių laikraštis, „Zeitung der 10 Armee“ (žr. Nr. 28 ir Nr. 30), pranešė mums, ką rusų laikraščiai rašę dabar apie Vilniaus gyvenimą. Pasak jų, miestas labai išdeges: nudegę beveik visi mediniai namai. Mieste esą labai neramu, žmonės kelią maištą... Nei gaisro jokio pas mus nebuvo, nei žmonės maišto nemanoma kelti...

Ėmė augti mokyklos, kaip grybai po lietaus. Visi sukručio lenkai, žydai, baltarusai (gudai). Nuo jų neatsilikio ir lietuviai.

Be švietimo darbo, lietuviai, kartu su kitais, rupinasi ir ypač opiais dabar ekonomijos daiktais. Nuo Naujų Metų dirba jau dvi lietuvių vartotojų draugiji: viena Bonifratų gatvėje, antroji — Šnipiškėse. Sekasi neblogai.

Nenutroškęs nei drauginis gyvenimas. Dar prieš Kalėdas pradėjo iš naujo gyvuoti: persikėlęs naujan butan Dominikonų gatvėje (priešais p. Šlapelienės knygyną) „Rutos“ klubas: per šventes buvo nevienas vaidinimas, o dabar rengiamasi suvaidinti kovo 5 d. Lukiškio cirko salėje naują 4 veiksmų komedią „Šilagėlė“. Komedijos siužetas labai naujas, paimtas iš šios karės atsitikimų. Režisuoja žinomasis mūsų senas teatro darbininkas, p. Žemkalnis. Pelnas žadama sunaudoti vietos lietuvių vaikų prieglaudoms. (Iš „Dabart.“)

Lietuvių dailės pramonės Vilniuje. — Vokiečiams labai indomi lietuvių liaudies dailė, kurios dirbiniai jau ne kartą buvo giriamai ir aprašinėjami vokiečių laikraščiuose. Dabar ketina sušalsyti dargi dailės pramonės parodą, kuri duosianti progos vokiečių kariūnėms pažinti lietuvių dailę. Vilniuje leidžiamasis 10-sios armijos laikraštis ketina tuo tikslu po kelių savaičių padaryti parodą, kad būtų progos apžvelgti lietuvių dailės pramonę. Minėtojo laikraščio redaktorius Kurtas Vinter'is jau yra susitaręs su Lietuvos liaudies ir dailės žinovais ir, jiems padedant, tikisi gauti atitinkamos medžiagos. Šiaip žmonių, kurie galėtų šitą parodon pristatyti lietuviškų aidių (žiurštų, juostų, kaspinių, pirštinių), lietuviškų žaislelių vaikams arba paveikslų, prašo kreiptis į 10-sios armijos laikraštį. Vilniuje, A. O. 10.

Parodos taisytojai be abejo malonėtu pasiskolinti daiktų parodai ir iš mūsų skaitytojų sluogsnų. O ir pačių lietuvių reikalais — prisidėti prie parodos, idant ji būtų didelė ir įvairi ir parodytu tikrą lietuvių dailės gražumą ir puikumo paveikslą. Susižinoti su 10-sios armijos laikraščio redaktorium galima per apskrities viršininkus arba per vietų vyresniusius. („Dabart.“)

Istorinis laikraščio numeris. — Kauno miesto muziejams rinkinyje yra taip pat Vilniuje ėjusiu „Lietuvių Žinių“ (turi būti „Lietuvos Žinių“ — „L. B.“ Red.) 90 num. praėjusių metų rugsėjo 18 d. Šitą numerį išspausdino tame laiko tarpe, kada rusai jau buvo pasitraukę iš Vilniaus, o vokiečiai dar nebuvo to miesto pa-

ėmę. Todėl šitas numeris išėjo be cenzūros. Jis tuo indomus, kad šalia kitų naujienų straipsnyje „Karas Lietuvoje“ praneša žinių iš Kauno ir kitų miestų bei miestelių, kada šitie jau buvo vokiečių užimti.

Berods šitos žinios iš Kauno nepervirš tikros. Pavyzdžiui, ten praneša, kad prelato Maciulevičiaus (Maironies) namai, kuriuose buvusi rusų mokykla ir liaudies virtuvė esą labai nukentėję nuo šaudymo. Ta žinia ne visai tikra, nes šitie namai mažai paliesti, o mokyklos ten nebuvo. Apgulimuoju laiku ten buvo intaisyta kariūnės ligoninė, o prieš karę ten buvo Lietuvių moterų draugijos įstaiga.

Indomus kitas pranešimas apie namų prievaidų upą. Aname straipsnyje iš Kauno praneša: nors vokiečiai jiems moka algas, bet nesą patenkinti, nes vokiečiai

juos „laiką labai trumpai“ ir reikalauja iš jų aštriusiai pildyti įsakymus ir žiurėti tvarkos...

Toliau ten randame žinių iš Naujųjų Trakų, Žaslių, Kašėdorio, Maišiogalos ir Naujosios Vileikos, kuriuose pusėtinai tikrai praneša apie sunaikinimus, padarytus per karę.

Pirmajame puslapyje indėtas redaktoriaus atsisaukimas į gyventojus. Ragina laikyti tvarką ir ramybę. Nes, girdi, dabar, kada vokiečiai taisosi paimti Vilnių, prasideda miestui — Lietuvos širdžiai — naujas gyvenimo skirsnis, apie kurį, berods, negalima esą iš anksto pasakyti, koks jis busias. — Vilniaus burmistro paskelbimas garsina, jog esanti sudaryta piliečių atsarga.

Kita laikraščio dalis, kuri, turbut, dar rusų laiku buvo prirengta, rodosi, būtų perėjusi per rusų cenzurą. („Dabart.“)

KORESPONDENCIJOS

KEARNEY, N. J.

Čionykščio miestelio veikimas tankiai aprašomas laikraščiuose. Didelė dauguma tokių korespondencijų buva teisingai parašyta, bet pasitaiko nekurios korespondencijos, kurios įveda vietos gyventojus į nesupratimus. Žinoma, tokios korespondencijos, kurios užsiuola ant ypatų, blogai atsiliepa ant čionykščio drį, ardo vienybę. Štai panašiai atsitiko ir „V. L.“ N33, kur tušas Pilypas iš Kanapi aprašinėja apie kearniečius ir daug prisimena apie vietinę Lietuvos Sunų Dr-tę ir jos turta. Taipgi panašai, tik daug plačiau buvo rašyta ir „Katalike“. Del tų dviejų korespondencijų ir kilo nesupratimas tarp tos draugystės narių. Bandoma net sužinoti kas tes korespondencijas rašė. Na, nežinodami, kas — spėja buk tai aš tai rašiau. Taigi pranešu, kad aš nieko bendro su tomis korespondencijomis neturim ir tai galiu pridurti, kad ką gi aš galiu apie draugiją rašyti, jei aš nieko apie jos veikimą nežinau. Taigi bereikalingas galvos laužymas, buk aš rašiau korespondencijas.

J. K. Bubenas.

Nuo redakcijos: — Labai negerai daro korespondentai rašdami neteisingas žinias. Bet nevisuomet jie tai daro su blogu noru — daugiausiai jie padaro klaidas. Draugystės galėtų tam kelią užkirsti turėdamos savo korespondentus, kurių pareiga būtų paduoti trumpas laikraščiams žinias apie jų draugijų veikimą.

NEW BRITAIN, CONN.

Rugpjūčio 30 d. lietuvių svetainėje atsibuvo aštuonių vietinių draugysčių susirinkimas delei busiančios lietuvių tautiškos dienos „Tag Day“. Pirmiausiai aklamacijomis budu likosi išrinkta p. J. J. Gerdauskas pirmininku, o p-lė R. Piseravičiūtė raštininku. Užėmusi valdyba vietą per skaite pranešimus iš atsibuvusio lietuvių veikėjų ir didžiųjų organizacijų atstovų susivaziavino Wilkes Barre, 17 rugpjūčio; paskui po trumpų ginčų pradėtas tas vienybės darbas pripažintas geru ir nutarta pagal to komiteto nurodymus darbuotis toliau. Nuturint dar pilno protokolo iš to susivaziavimo, nutarta laikyti kitą komiteto susirinkimą į kurį reikia pakviesti ir gerb. kleboną E. K. Griki ir visus draugijas, kurios šiame susirinkime nedaly-

SO. BOSTON, MASS.

Rugsėjo 3 d. čia atsibuvo Amerikos Lietuvių Tautinės Sandoros Naujos Anglijos kuopų konferencija. Deleгатų pribuvo 25. Konferencijos pirmininku buvo išrinktas p. Večkys iš Haverhill, Mass., sekr. — p. J. Kerdiejus, Rezoliucijų komisija: — Rimka, M. Stakėnas ir Bartkevičia.

Tą pačią dieną vakare ALTS. kuopos kartu ir TMD. kp. buvo prakalbos. Pirmiausiai kalbėjo, p. St. Vitaitis apie tai, kaip tautininkai mano apie Lietuvos laisvę, kaip jie žiuri į revoliuciją, diplomatinę kovą ir kaip jie mano visas kitas progas išnaudoti del Lietuvos laisvės.

Paskiau kalbėjo p. Zigmas Jankauskas iš Lawrence apie kunigų ir socialistų politiką; jis sakė, kad daugelis mūsų kunigų visą medžiaginį ir materialinį turta suima iš lietuvių ir paskui pavada airių vyskupams.

Jankauskas pasakė apie socialistų politiką, kad jie rupinasi nesavais reikalais; aiškiai išdėstė socialistų klaidas kaip jie nesirupina lietuvių darbininkų reikalais ir pilietybės klausimu. Socialistai, kurie buvo susirinkime, labai supyko, kiti buvo pradėję net suirutę kelti, bet tuojaus buvo nuraminti.

Paskiau „Gabiljos“ choras vedamas gerb. Miko Petrausko padainavo dvi dainas ir paskiau kalbėjo p. Martus iš Brooklyno apie lietuvių dabartinius vargus karės metu. Publikos buvo 7—8 šimtai:

Ant rytojaus rugsėjo 4 d. atsibuvo TMD. Naujos Anglijos kp. konferencija. Tapo sutvertas Naujos Anglijos TMD. kuopų apskritys ir nutarta surengti agitatyviškas TMD. prakalbų maršrutas Mokytojui M. Šalčiui.

Reporteris.

GARDNER, MASS.

Rugsėjo 1 d. TMD. 30 kp. buvo mėnesinis susirinkimas, tris nauji nariai prie kuopos prisirašė: P. Bruzgulis, J. Marmokas ir Baltrus Strolis. Buvo išrinkta du delegatai į Naujos Ang. konf. M. Stakėnas ir Petras Remeikis. Susirinkime buvo kalbėta apie Alf. Bielskį 82 LSS. kuopos komiteto narį, kuris vieną sykį įsi-grūdęs į TMD. klubą ant apgarsinimo lentos prirašė fonografiškų bjaurių žodžių. Pagal liudinininkų liudijimus Bielskis rastas kaltu. Tuli buvo įnešę, kad toksai žmogus reikia areštuoti, bet Zigmas Bagužis įnešė, kad geriausiai toksai socialistas viešai per laikraščius apskelbti, kad tokį ir tokį darbą atliko ir viskas. Taip ir buvo susirinkimo paremta ir galų gale priimta ta padaryti.

Toliau buvo išrinkta debatų ir apšvietos bei paskaitų rengimo komisija: Tad. Tanginas, Zigmas Bagužis ir M. Stakėnas. TMD. kuopos klubas gerai gyvuoja — turi 30 dolarių bankoje, kuopa turi narių 50, tarp tų yra 11 merginų. Socialistai, kurie giriasi Amerikos politikos žinovai (teisingai reikėtų vadinti grinatoriais, kurių dauguma neturi balsavimo teisių) buvo palėidę paskalą, kad tautininkų klubas (čia taip paprastai vadinasi TM D. klubas) bankrutija. Vyrai, nesibėdavokite TMD. klubo reikalui!... Jis stiprus ir gerame stovyje yra, gerai veikia rudenį ir žiemą ir nevienam iš jūsų draugų nuplaus raudonumą nuo akių ir atves ant tiesos kelio.

Ex-dainininkas, K. A. G.

Zigmukas.

BALTIMORE, MD.

Didelės prakalbos ir teatras. — Rugsėjo 31 d. ALTS. ir Teatro Mylėtojų Draugijos buvo laikytas viešas susirinkimas. Prakalbų rengimo komisija pranešė, kad prakalbos ir teatras atsibus rugsėjo 30 ir spalio 2 d. ir kalbėtojų prisizadėjo atvažiuoti mokytojas M. Šalčius. Toliau buvo kalbėta apie lietuvių dieną ir kokiu būdu būtų galima padaryti geresnę agitaciją už aukų rinkimą. Apkalbėjus tą klausimą paaiškėjo, kad tuomi rupinasi draugijų konferencija šelpimui nuo karės nukentėjusių. Tapo išrinkta 3 delegatai į Draugijų konferenciją, kurie ir veiks su kitu su draugijų konferencijos delegatais. Paskui buvo paduotas įnešimas, kad sandariečiai užsiimtų platinti ant viešų susirinkimų tam tinkamą literatūrą. Su tuomis visi vienbalsiai sutiko ir ant sekančio susirinkimo bus nutarta už kiek ir kokios literatūros pasitraukti, o kad sandara dar neturi savo nuosavių leidinių, tai žinoma prisieis įieškoti kitur tam tikros literatūros. Žinoma, ant toliau turėtų ir centro valdyba pasirūpinti tam tinkamą raštų. Prie sandaros prisirašė 3 nariai: J. Milinaitis, A. Misiaučius ir S. Kazlauskas, visi jauni ir veiklus vaikinai.

P. J.—as.

ROCKFORD, ILL.

Rugsėjo 27 d. š. m. vietinė ALTS. 14 kp. buvo surengusi prakalbas, naudai nukentėjusių nuo karės lietuvių. Kalbėjo medicinos studentas A. J. Strikulis iš Chicagos. Apart prakalbų, buvo paskaita, apie lietuvių Draugiją nukentėjusiems del karės šelpiti ir Bulota. (Paskaita buvo straipsniai iš laikraščių, rašyti vieno politechnikos studento neseniai pribuvusio iš Lietuvos, apie Liet. Dr. ję, ir jos priešininką A. Bulotą). Paskaita skaitė P. A. Deltuva. Paskaita buvo aiški, ir paremta skaidrinėmis, apie Liet. Dr. jos veikimą deli nukentėjusių nuo karės lietuvių, ir p. Bulotos „veikimą.“ Bulotos apgynejas, matyt, buvo pasidavęs karšta ant sėdynių, kas liudijo, kad negalėjo ramiai darsėdėti; ir pabaigoje, vienas „apgynejas,“ mėgino sukelti truksmą.

Ižangos buvo 10c, ir publikos atsilankė 90 žmonių. Priežastis, kurios sulaukė publiką nuo atsilankymo, tai buvo viena, Liet. Ukėsų Klubo pusmetinis susirinkimas, o antra, socialistų parengtas piknikas. Aukų surinkta nuo karės nukentėjusiems \$18.55, kurios bus pasiūsta Liet. Gelbėjimo Fondui. „Naujienu“ korespondentas „Naujienose“ primelavo, kad Bulota buvo „šmeižiamas,“ bet tik neturėjo prirodyti — kaip. Ir vėl, kad aukų surinkta tik \$10.75, ir publikos buvo apie 50 žmonių. Taigi, „Naujienu“ korespondentui-melagiui čia faktais atbadau akis deli jo melagysčių.

Rugs. 27 d. taip pat čia keletas lietuvių buvo išvažiavę už miesto, pas vieną lietuvių-farmerį Antaną Venskų, ir kėlė pikniką, — žinoma su alumi. Išsitraukus gerai, vienas iš piknikierių užsimanė pirkti vištą nuo farmerio, ir užmokėjęs jam dolari, pasigavo vištą, kurią jam farmeris liepė. Pasigirdus vištos riksmui, farmerio (Antano Venckaus) žmona tai pamatus, manydama, kad jis tik taip pasigavo, liepė jam vištą paleist. Pirkikas paleido, ir paprašė farmerio atiduoti dolari atgal. Venckus atiduoti nenorėjo, ir paliepė piknikieriams prasišalinti iš jo namų, išmesdamas lau-

kan, ir bačkutę su alumi, kalbėjo — išsaudysias, ir nuėjo atsinešti revolverį. Atsinešęs pradėjo šaudyti, ir pataikė vienam, Stasiui Pečiuliui į pečius. Pečiulis, nuvežtas ligonbutin į keletą valandų mirė. Venskus areštuotas, pastatytas po „grand jury“. Venskus teisinasi, kad jis šaudęs į žemę tik pagąsdinimui, ir nenorėjęs kam nors pataikyti.

Rugs. 30 d. čia buvo parengtos prakalbos L. Š. fondo „svečiams iš Lietuvos“, — p. Bulotai, p. Bulotienei ir p. Žemaitėi. Publikos buvo apie 400 žmonių, mat, kas tik gyvas, ėjo pamatyti tuos „svečius iš Lietuvos“. Pirmiausiai kalbėjo p. Bulota. Užlipęs ant estrados visų pirmiausiai nusigriebė tautininkus, Sandarą, Liet. Draugiją, ir tt., pradėjo neruošius, kad net žodžiai ištarti ne kaip sekėsi. Toliau ėmė girti L. Š. fondą, ir pasakė, kad jis (Fondas) dabar yra išradęs naują ir labai gerą pinigų siuntimo būdą tai — bevėliniu telegramu... „Tai šelpimo fondas tą išrado“ — suriko atkaršodamas. Po tam, jau pradėjo kalbėti apie Lietuvą ir karės nukentėjusius. Po prakalbų buvo renkama aukos; surinkta apie \$196.00. Socialistų kuopos, ir socialistams prielankios draugystės suaukavo apie \$100.00. Antra, kalbėjo p. Bulotienė; ji vien kalbėjo apie „Žiburelių“ draugiją, kuri rupinasi mokslu — šelpia mokslivius. „Žibureliui“ aukų surinkta rodos suvirš \$30.00. Trečia, kalbėjo p. Žemaitė. Ji kalbėjo sėdėdama, apie viską, ką ji matė, karės metu Lietuvoje. Jos kalba galima sakyti, padarė daug didesnį įspūdį, negu kad p. Bulotos. Socialistai dabar labai tuomi didžiuojasi, kad surinko nemažai aukų. Bet čia reikia pasakyti, kad tai tas jiems jokios garbės nedaro, nes didelė dalis tų aukų sudėta ne iš jų sriovės.

Aukavimas yra labai pagirtinas darbas, nežinint per kokias rankas, bile tos aukos tik būtų nusiųstos badaujantiems lietuviams, bet visgi turint savo fondus, o aukauti per tokias rankas kurios nesiskubina tų aukų išsiųsti — nevertėtų. **Homo.**

SO. OMAHA, NEBR.

Daug man teko girdėti iš laikraščių apie garsųjį buvusį Dumos atstovą p. Bulotą. Buvo girdėta ir už, ir prieš jį. Ypač paaiškėjo jo pozicija nuo SLA. seimo. Aš irgi maniau ar neteiks kada nors pasipažinti su juom. Taip teko su juomi pasipažinti.

Vietos tautininkai sutvėrė L. G. ir A. F. skyrių nuo to laiko kaip Brooklyne tautininkai atsiskyrė nuo socialistų sutverdami bepartyvišką fondą. Taip ir pas mus vietinis fondas susideda iš atstovų nuo draugysčių ir kuri inėina ir socialistai. Taip to fondo narių ėjo ilgoka kova, vieni norėjo, kad surinktos aukos eitų į socialistų L. Š. F., kiti laikėsi, kad eitų į L. G. ir A. F., bet galų gale tautininkai paėmė viršų ir aukos buvo siunčiamos Tamso Paukščio vardu.

Iš pradžių ėjosi viskas gerai, bet paskui deli menkų nesupratimų nekurius draugijos atsaukė savo delegatus ir tuomi davė progą socialistams paimti viršų. Kaip tik taip atsitiko, tai tuom likosi nutarta kviesti Bulota ir, žinoma tuom patim išnaudoti L. G. ir A. F. vardą visai ne tiems tikslams, kuriems jis buvo sutvertas, nes pinigus Bulota rinko visiškai ne tam fondui. Prakalbos atsisbuvo 19 ir 20 rugsėjo. Pirmiausiai Birutės choras sudaina-

vo mūsų himną, buvo pasakytos kelios deklamacijos. Prakalbos galima sakyti visai nenusisekė, buvo taip nuobodžios, kad net daugeliui norėjosi miegoti, — visi žiovavo.

Pasibaigus prakalboms buvo statomi klausimai. Vienas atsistojęs klausia Bulotos, kas jis per vienas ir nuo ko siustas. Bulotai tas nepatiko ir jis ėmė ant estrados šokinėti kaip dėdė Samas su Meksika ir sako: „Ar tu nori apie mano gimimą žinoti, aš esu tas pats Bulota, kuris Petrograde Dumoje dalyvavau, galiu ir pasportą parodyti, turiu moterį, vaikų neturiu. Šelpimo Fondas kvietė, tai aš jam ir dirbu.“

Po tam vienas iš mūsų karštagalvių smarkiai užsipuola ant laikraščio agento p. A. Žalpio, kuris ramiai sėdėjo, pradėjo jį kolyti girdi: „Tu buvai priešin-gas Bulotos parkvietimui, vienok mes jį parkvietėm“ ir pradėjo nesavo balsu šaukti, o publika juokties.

Antrą dien p. Bulotos prakalbose jau buvo vos tik desėtkas kitas žmonių. Kalbėjo apie lietuvių politiką, kluvo gerokai p. Yčui, kam jis ėjo pas popiežių deli Lietuvos dienos, bet girdi, maldavimui nieko negelbėjo. Pasibaigus prakalboms, p. A. Žalpis atsistojęs užklausia Bulotos, kuom jis buvo tuomet, kaip buvo renkamas Dumon katalikų balsais. Ar jis tuomet buvo klerikalu, ar kuom kitu. Bulota smarkiai šoko ir užreiškė, kad jį Dumon išrinko mažazemiai ir bežemiai ir tt. Negana dar to, tuo jis p. Žalpį pradeda vadinti Širvydiniu etc. Na, kaip ir galima buvo tikėtis, tokiais aštrumams intarė keli socialistai rankų plėjimui.

Nei nesinori aprašinėti to viso, kaip buvo, tik vieni juokai darėsi. Ypač gi gana keista buvo, kuomet Bulota patarė siųsti aukas per vokiečių konsulį Chicagoje ir tai dar beviliniu telegramu. O apie kunigų kedenimą, tai jau nėra ir kalbos.

Reikia dar pridurti, kad mūsų socialistai mažą duosumą teparodė; kuris nekurius vos įstengė suaukauti po dolarinę. Kada gi lankėsi Basanavičius, tai tautininkai davė po \$5.00. Bet socialistams rupi tik šaukti, o ne darbas dirbti. **Lietuvos Sunus.**

BUENOS AIRES, ARGENTINA.

Birrisso LSS. 1-ma kuopa surengė lietuvišką vakarą, kuris atsisbuvo liepos 22 d. Sulošė 4 aktų veikalą „Gadynės Žaidžos“ ir komediją „Dėdė atvažiavo“. Veikalai gana geri, tik visa bėda tame, kad nebuvo tvarkdario arba režisieriaus. Net nebuvo programa išpildyta taip, kaip buvo išgarsinta. Publika nežinojo kame priežastis tokios betvarkės. Kaslink lošimo, tai galima sakyti, kad atlikta gana prastai, tik komedija „Dėdė atvažiavo“ išpildyta gana gerai, kur geriausiai lošė F. Žebrauskas.

Paskui sekė J. Baltušniko prakalba, kuris beveik nieko ir nepasakė, pradėda vieną, o baigia kitą. Gadino įspūdį dar ir tas, kad labai nesisekė jam kalbėti. Pasako porą žodžių ir vėl sustojo. Jei jau taip neprisirėngus eiti kalbėti, tai verčiau visiškai nekalbėti.

Paskui kalbėjo tulas argentinietis Jose P. Balino, kuris gana gerai pakalbėjo. Svarbiausiu vakaro nuotiakiu buvo bene tas, kad vietoje laukiamo monologo atsidarius scenai pasirodė joje net 8 ypatos, tai buvo J. Kaikaris, J. Baltušnikas;

A. Stanaitė ir dar 5 pašaliniai, kurių nepažįstu. J. Kaikaris išsi-traukė iš kešeniaus „Vien. Liet.“ No. 3 ir perskaitė koresponden-čis butų atsivežęs 50 liudininkų, parodoma daug nesmagių faktų. Jie norėjo pasiteisinti prieš publiką. Paskui šaukia p. Mačį su 50 liudininkų ant scenos, kad jis prirodytų, tą ką rašė. Žinoma jiems labai būtų buvę gerai, kad p. Mačis būtų nusivežęs 50 liudininkų nes tiek žmonių mokėdami įžangą, būtų apmokėję svetainės iškasčius. Jie tikėdami, kad iš vakaro gali būti nuostolių ir kvietė p. Mačį, kad jis pributų su liudininkais. Tie liudininkai būtų gerokai sumokėję. P-as Mačis nenorėdamas pinigiskai remti vakaro iškasčius, nusivežė tik 7 liudininkus su kuriais ir nuėjo ant scenos. Na, ir prasidėjo diskusijos.

Pirmiausiai kilo klausimas, koki socialistai sėdėjo už girtuoklystę. Tą prirodė P. Gruce. Antras klausimas buvo, kokias neteisingas korespondencijas jie talpina. Tai prirodė M. Gaizis. Trečias klausimas tai pats sunkianias. Socialistai reikalavo prirodyti, kokį jie streiką sulaužė. Tą prirodė J. Vinkšnaitis. Laikė šių debatų kaip p. Mačis ką aiškina, tai publika užsilaukė ramiai, o kaip socialistai aiškina-si, tai labai nerimauja, trypia. Matomai socialistai įsipykę publi-kai. Matomai publika supranta kas yra kaltininkais. Socialistai matydami, kad publikos simpatijos p. Mačio pusėje, kad jie dar žemiau smunka, tai ėmė ir greitai užleido dangtį ant scenos ir tuomi diskusijos turėjo pasibaigti. Nereikia jau daug proto, kad po tokio elgimosi matyti socialistų pusėje neteisingumą. Reikia juk turėti gėdą, kad tamsią, nemo-kančią rašyti merginą A. Stanelaitę prikalbinti, juk visiems aiškiai žinoma, kad iš socialistų prie-žasties jos pinigai pražuvo, kuomet vienas draugas ją prikalbi-no pasidėti pinigus pas kitą drau-gą.

Prisimena laikas, kuomet „V. L.“ No. 3 atėjo į draugiją. Socialistai pamatę p. P. Mačio korespondenciją tuojaus ją suplėšė į smulkius sklypelius, kad draugijos nariai nepamatytų, nes jiems gėda del tų darbų. Žinoma mus socialistai ima visa apšvieta iš „Kardo,“ o kas tas „Kardas“ rodos jau nereikia aiškinti. Jei jie prisikalbina į savo organizaciją kokį nors narį, tai tą būtinai priverčia skaityti „Kardą“ vis vien ar moka skaityti ar nemoka. Nemokanti pažiuri ir „gražius“ „Kardo“ paveikslus. **Buenos Aires Mažerdomas.**

Laiškai
į Redakciją

Gerbiama „Vien. Liet.“ redak.: Bukite malonus patalpinti šį mano pranešimą į Jusų gerbiama laikraštį.

Seniau, tai yra „V. L.“ N3 buvau patalpinęs korespondenciją apie Argentinės lietuvių socia-listų (sajungiečių) nepadorius pasielgimus. Del tos korespondencijos Argentinės socialistai su-bruzdo ir pradėjo tvirtinti, kad aš juos apšmeižiau ir jie bandė mane patraukti teismiškon atsakomybėn, bet tas jiems nepasi-sekė.

Paskui vėl kas toks „V. L.“ N19 patalpino raštelį, kuriuomi pariparodo, kad tas viskas, ką aš buvau rašęs buvo teisybė ir jis net galįs pastatyti 50 liudininkų.

Tokiu budu socialistai suma-nė 22 liepos surengti vakarą ir manę su 50 liudininkų pakvie-sti į diskusijas. Jie norėjo prieš publiką prirodyti, kad aš juos apšmeižiau. Mat, jie manė, kad aš tai ir antru kart parašęs ir kad aš 50 liudininkų negausiu, na, ir žinoma neatsilankysiu į tas diskusijas. Jie diskusijas suren-gė kitame mieste, kur už trauki-nį nuvažiuoti reikia 3 pesų, pas-kui gi dar ir buvo įžanga. Tai jie manydami, kad aš negaliu savo lėšomis tiek daug liudininkų nugabenti, tai jie liks teisūs, o aš šmeižikas. Žinoma, aš ir negalė-jau 50 liudininkų nuvežti, del priparodomo teisybės, nes tiek pinigų neturiu, užtai nusivežiau tik 7 liudininkus ir stojau į dis-kusijas ant scenos prieš visą pu-bliką. Man socialist raštinin-kas indavė raštą su 7 užklausi-mais į kuriuos aš turiu atsakyti.

1) Koki jų socialistų sąjungos nariai buvo kalėjime už girtuoklystę Tą klausimą pariparodė P. Gruce.

2) Kokuose laikraščiuose socialistai talpino neteisingas ži-nias? Tą prirodė mano liudinin-kas M. Gaizis.

3) Koki socialistai sulaužė streiką Quilmėje? Tą pariparodė J. Vinkšnaitis.

Prirodžius šiuos klausimus pu-blika pradėjo mums užjausti ir ploti rankomis, o socialistus nekėsti. Juk aišku visiems buvo kur tiesa. Socialistai matydami, kad taip jiems nemaloniai dalyka kad virsta, kad jie lieka kaltais, kad aš ir į sekančius klausimus atsakysiu taip pat kaip ir į pir-muosius, ėmė ir nuleido scenos priešakinę dekoraciją ir tuomi pertraukė diskusijas. Tokiu bu-du keturi likusieji liudininkai negavo progą pasakyti ką jie ži-no.

Su pagarba,

Petras Mačis.

Mes liudininkai dalyvavę tame vakare savo parašais liudijame teisingumą šio pranešimo:

M. Rušenas, M. Gaizius, S. Gruche, A. Totilas, J. Vinkšnaitis, J. Totilas, P. Grucia.

Buenos Aires, Argentina.

ATSISAUKIMAS Į AMERIKOS
LIETUVIŲ VISUOMENĖ.

Broliai ir sesers!

Išmušė valanda pasirodyti mums susipratusiai lietuviams mylinčiais savo tautą! Atėjo progą, kuri gal daugiau mums neatsiktartos, kurios tinkamai neišnaudojus galime amžinai palaiddoti mūsų tėvynę.

Mūsų tautos veikėjai, spauda ir plačioji visuomenė savo pri-jautimu prisidėjo, kad šiandien Suv. Valst. prezidentas Ameri-koje skiria lietuvių Dieną nu-kentėjusios mūsų tėvynės nau-dai, lapkričio 1 d. 1916 m.

Mūsų ikišiol ant tautos dirvos atliktas darbas, mūsų šauk-smas pasiliks bergėdžiais, jeigu šios progos tinkamai neišnaudo-sime; susikompromituosime pla-čiojo pasaulio akyse, jeigu neat-siliepsime širdingai į prezidento šauksmą gelbėti badujančią Lietuvą; nudžiuginsime mūsų tautos priešus, kurie nesigaili-nieko, kad tik greičiau išdildinus Lietuvos vardą iš pasaulio vei-do; pasirodysime neturį teisės gyvuoti neprigulminga tauta, jeigu nepasidarbuosim šioj savaitėj ir gal vienatinėj mūsų atgijimui valandoj, idant bendromis jie-gomis nedaleisti stovinčiai ant prapulties kranto mūsų tėvynėi pražūti.

Amžinai turėsime palaiddoti

mintį, kad galingsnės tautos mums užtars, jeigu patįs nepasi-rodysime galingųjų akyse to užtarimo verti!

Teatlisliepia pas kiekvieną ga-lingas, mednodantis jiems niekur ramybės, kaip lietuvio, krikščio-nies ir pagaliaus net kaip žmo-gaus sąžinės balsas, šaukiantis tiesti pagalbos ranką tiems, kurie šioj baisioj Europos skerdy-nėj gal daugiausia už kitas tau-tas nukentėjo ir turi dar kęsti.

Centralis Amerikos Lietuvių Komitetas išrinktas Wilkes Barre, Pa., rugsėjo 17 d., 1916 m. Lietuvių Dienos reikalams tvar-kyti visoms Suv. Valstijoms A-merikoje šiuomi ir kreipiasi į plačiąją Amerikos lietuvių visuo-menę ir į kiekvieną asmenį at-skirai, primindamas karštai at-jausti šios Lietuvių Dienos rei-ka-lą ir svarbą, nusikratyti mus ikišiol žudančio nerangumo, nusiminimo ir abejojimą, palikti nuošaliai sriovių, pavienių asme-nų kovą, jeigu kur yra, atsimi-nus, kad visuomenės labas, — tai kiekvieno iš mūsų labas, i-tempti visas savo sielos ir kuno jiegas, turint omenyje Lietuvos gelbėjimą, kiek galint daugiau surinkti aukų ir pasiųsti nekant-riai laukiančiai mūsų pagalbos tėvynei Lietuvai.

Papenėkime mažutėlius-našlai-čius, nušlostykime ašaras mo-tinų, meldžiančių duonos kąsnio, atstatykime išdegintus jų gy-venimus, apdengkime ir pavalg-indykime visus, kuriuose vienas su mumis lietuvių kraujas teka..

Lai mus neapleidžia mintis, kad turime šelpiti Lietuvą, padė-ti jai iškovoti gyvybės ir plėtoji-mosi teises.

Taigi, broliai ir sesers, ruoški-mės neatidėliodami prie taip prakilnaus ir svarbaus darbo, pasi-darbuokime širdingai Lietuvių Dienoje Lietuvos naudai.

Šis mūsų darbas bus tai vienas iš mūsų didžiausių nuopelnų, o tėvynė amžinai bus dėkinga savo vaikams už suteiktą jai pagalbą.

Centralinis Amerikos Lietuvių Komitetas.

P. S. Instrukcijos ir nurody-mai, kaip organizuoti vietų komitetus, kaip tinkamai ruošties prie darbo ir t. p. bus paskelbta kiek vėliau.

Nuo karės nukentėjusieji
jieško Amerikiečių

Petras Valiukas iš Rukaičių, jieškau pažįstamų: Mateušo Bur-nicko iš Melnių, Antano Brijono iš Joniškės, Jono Griniaus iš Skutėnų, Juozo Kamašausko iš Joniškės, Rokio Rudžio iš Sepsu-nų. Mano adresas: **Charbin, Mandžiurija, Charbinskie Glavnija masterkija, kontrolnaja bud ka. Petru Valiukas.**

Viktoras Baltrušaitis Vilkaviškio gimnazijos IV klesos moki-nys, Suv. gub. Naum. apskr. Lest-nistvos valsčiaus, Vaitiškių kaimo jieškau Stasio Šlečio ir kitų pažį-stamų. Adresas: **Voronež, Gru-zovaja 28.**

P. S. Labai prašau pinigines pašalpos.

Simanas Kunauskas su šeimyna, Pakuonio parap. prašau bro-lių Kunauskų amerikiečių atsi-liepkite šiuo adresu. Adresas: **Zaporožje — Kamenskoje, Roma-novskaja volost. Biezenec Šiman Kunovskai.**

VIENYBĖ LIETUVIŲ

Išsina kas sereba iš Brooklyn, New York.

Prenumerata Metams:

Suvienytose Valstijose	\$2.00
Europoje ir kitur	\$3.00
Kanadoje	\$2.50

Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.

J. J. PAJKŠTIS & CO. (Inc).

120-124 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Telephone 2427 Greenpoint.

APIE LIETUVĄ.

Žemiau talpiname tik ką gautus du laišku-pranešimus iš Stockholmo nuo Centralio komiteto ingaliotinių. Liudnos tai žinios. Neturime laiko ir vietos del jų išreikšti savo nuomonę — jie patys už save kalba. Pastebime tik vieną: nejaugi mes Amerikos lietuvai ramiai žiūrėsime kaip žuva Lietuva ir lošime i partijas, i srioves, o nedirbsime tikrą darbą. — „V. L.“ redakcija.

Sulyg „Dabarties“ Lietuvoje, rodos, viskas gerai klojasi. Gaunamos gi žinios iš Lietuvos nuo žmonių ten dabar gyvenančių, arba buvusių, kuriems galima tikrai užsitikėti, visai ki taip skamba. Žinios labai liudnos; vokiečiai, geriau sakyti, vokiečių kariška ir ei viliška valdžia, žiauriai elgiasi su likusiais ten žmonėmis. Moteris ir vyrai priversti atiduoti garbę vokiečių oficerams ir unteroficerams. Neatiduodantiems grėsia pabauda arba ir patys kareiviai numuša kepurę nuo galvos. Neseniai, net vienam, senam kunigui buvo numušta kepurė. Senai jau įvestas pagalvinis mokesnis pradėdant nuo 1 markės ir 50 pfenigų iki 50 markių ir didesnis sulyg nuožiūros vietinių valdininkų. (Pagal dabartinio kuro 1 rub. — 1 mark. 75 fen.) Pagalvinių mokesnių apdėti net šunį, miestuose 30 markių — sodžiuose 15 m. Žmonės juokiasi, kad Kaune radę vokiečiai pasikorusį šunį, kuris paliko po mirties tokį testamentą: „Ilgai ir tikrai tarnavau savo ponui, vokiečių valdžia apdėjo tokiomis dideliais mokesčiais jį ir mane, kad aš matydamas, jog mano valdonui ir be manęs sunku, nutariau nusižudyti.“

Ukininkai ir kumečiai, kas savaitę turi eiti 2 dienas į dvarus dirbti, iš kurių savininkai išbėgo, o jeigu kas pasivėluos nors pusę valandos, ta diena jam neįskaitoma. Įvesti priverstiniai pasportai su fotografijomis, kuriuos privalo turėti kiekvienas žmogus augščiau 10 metų amžiaus. Pasportai reikia mainyti kas 3 mėnesiai. Lietuva visa išdalinta į nedidelius apskrčius (bezirk) jeigu kas nori išvažuoti iš savo apskričio, turi gauti leidimą nuo valdžios. O su leidimais labai sunku. Kad būtų geriau kontroliuoti žmonės ar jie tikrai važinėja savo apskrityje, priversti turėti kiekvienas prie savo ratų arba rogių lentukę su užrašu ko-

čio jis apskričio.

Visuose Lietuvos miestuose ir miesteliuose vokiečiai pridarė paleistuvystės namų. Paskutinę žinią aiškiai patvirtina sekanti mano sutrumpinta korespondencija iš „Dabarties“ N49 birželio 28 dienos.

Ligoninių statymas Vilniuje
Paleistuvų moterų ligoninė „Subačiaus“ gatvėje perpildyta. Todėl miesto pirmininkas taisyti kitą ligoninę, netoli Aušros vartų. Čia bus 160 lovų, bet neužteks nei tos, todėl tam pat tikslui dar vieną triobą Rudnikų gatvėje. Ir čia jau dirba.

Čia vėl korespondencija iš to paties numerio patvirtinanti sunkų padėjimą Vilniuje.

Vargdienių aprūpinimas Vilniuje. — Elgetų skaitlius Vilniuje pasiekė tokį laipsnį, kad miesto vyresnybė nusprendė elgetų reikalus geriau sutvarkyti Vokietijoje vartojamu būdu. Tuo tikslu dabar pradėjo taisyti kareibebutį Antakalnyje ir paskui čia įleisti liuosuosius varguolius, vyrus ir moteris. Tame name bus vietos del 300 ypatų, kurias padalins į dvi rūši. Viename skyriuje bus tie, kurie dar kiek pajiegia, antrame skyriuje gyvens sergantieji ir labai seni asmens.

Kainos. — Kainos birželio mėnesyje sulyg papasakojimo ten buvusių, buvo šios: muilo svaras — 1 rub. Cukraus — 50 fenigų, Druskos svaras — 30 fen., žvakų sv. — 2 markės, žibalo suvisai nėra. Vidutinis arklys kainuoja 500—700 markių, karvė — 600—800 markių.

Liaudies mokyklos. — Mokyklose mokytojams apmokama pradėdant nuo 20 markių iki 50 per mėnesį. Ukininkai matydami, jog už šią algą negalima pergyventi patįs moka po 1 markę 50 fenigų per mėnesį nuo vaiko. Visose mokyklose vokiečių kalbos reikia mokyti vaikus pusę mokymo laiko.

Adv. Jonas Augštuolis.

PRANEŠIMAS DEL SUŠIZINIJIMO SU UŽIMTAJA LIETUVA.

Po ilgų rūpesnių „Švedų-Lietuvių Komitetas“ buvo pagalios gavęs leidimą iš vokiečių valdžios persiuntinėjimui trumpų laišku-pranešimų į užimtąją Lietuvą. Greitu laiku per kovo ir birželio mėnesius, buvo išsiųsta Lietuvon virš dviejų tukstančių laišku. Tik štai gegužės mėn. atėjo žinia, kad vokiečiai neleis Komitetui toliau varyti tą dar-

bą ir net diduma iš pasiųstųjų laišku gražinta atgal.

Siuo laiku „Sv.-L. K-tas“ tegali daryti tik paklausimus apie sveikatą ir medžiaginį padėjimą pasilikusių rusų pavaldinių užimtose vietose. Atsakymai į tuos paklausimus ateina negreitai, mažiausiai per pu santro ar du mėnesių.

Labai daug prašymų padaryti tokiuos paklausimus apie pasilikusius Lietuvoje ateina Komitetan iš lietuvių amerikiečių. Nors prie Komiteto tedirba tik du lietuviu, bet tie prašymai kiek galima atliekami. Kur-kas geriau galėtų visą tą organizuoti lietuviai amerikiečiai pas save. Ne tik kad čia „Sv.-L. K-tas“ ir be to turi daug darbo, bet jau vien delto, kad susižinojimas su Lietuva iš Amerikos tiesiog dvigubai bus greitesnis. Visi laišku iš Amerikos Švedijon eina per anglių cenzurą, užsiguli ten kartais begalo ilgai. Iš Švedijos Amerikon taippat. Jeigu gi amerikiečiai darys užklausimus per Ispanų pasiuntinystę Washington, tie užklausimai eis Berlinan Ispanų pasiuntinystėn be jokios cenzūros, be jokio sutrukdyimo. Atsakymai ir gi grįžs neliečiami. Neutrinių šalių grynai valstybinių susinešimų jokia iš kariaujančių valstybių kontroliuoti negali.

Ispanų gi pasiuntinystę Washington patarnauti lietuviams, kaip Rusijos pavaldiniams šitam dalyke neatsisakys. Ispanai daboja šioje karėje rusų pavaldinių reikalus ir turi jais rūpintis, nes gauna už tat nuo rusų valstybės didelį atlyginimą.

Tik butinai reikia, kad lietuviai sutaisyty prie Ispanų pasiuntinystės savo Komitetą, kuris rūpintųsi užklausimų tvarkymu. Ispanai patįs turi daryti negali, nes jiems sunku orijentuotis ir mūsų varduose ir Lietuvos vietų pavadinimuose.

Užklausimai daromi sulyg tam tikros nustatytos Ispanų pasiuntinystės Berline tvarkos ir taisyklių. Yra užtvirtinta forma blaškų, kuriais ir tegalima naudotis.

Tuo reikalu tesikreipia Amerikos lietuvių veikėjai į Ispanų pasiuntinystę Washington. Ten galima bus suorganizuoti ne tik žinių, bet ir pinigų persiuntinėjimas Lietuvon.

Del susižinojimo su išbėgusiais Rusijon reikia kreiptis Informacijų Biuran prie Centro Komiteto: Baskov per., 29, 2, Petrograd.

Ig. Purkunas

J. Augštuolis

P. S. Meldžiam atspausdinti šitą pranešimą visų laikraščiu.

DELEI KLAUSIMO LIETUVOS ATBUDAVOJIMO.

Dar šį pavasarį kilo klausimas kaip po karės atbudavoti nuteriotą Lietuvą. Buvusio sumanymų ir vienokių ir kitokių, pagaliaus maždaug likosi priimtas p. R. Karužos projektas suorganizuoti didelę draugiją, kuri čia

Amerikoje surinktus kapitalus per tam tikras įstaiigas skolintų Lietuvoje. Tuo tikslu „Astor“ Hotelyje New Yorke susivažiavime ir likosi išrinktas įsteigiamasis komitetas arba taip vadinamieji direktoriai.

Vienok tai pradžia nelenta buvo įsikuntyti. Suiurus tuometinėms deryboms tarp tautininkų ir katalikų ir nesuėjus jiems į bendrą darbą, tas projektas neturėjo vietos inkunijimui. Jis likosi kaip ir pamirštas.

Dabar po nekuriu laiko Tautos Taryba sumanė pati sau viena, nepasitarus su kitomis sriovėmis paimiti tą darbą ant savo pečių. Ji sumanė tuo tikslu šaukti susivažiavimą kartu su Lietuvių Rymo-Katalikų Federacija, kuris turi atsibuti Bostone. Į tą susivažiavimą buvo kviečiami ne tik katalikai, bet visi lietuviai be skirtumo pažiurų, tikėjimo ir lyties.

Tuom tarpu gi įvyko Wilkes Barrėje, Pa. susivažiavimas delei lietuvių dienos. Tenai bent katalikai su tautininkais suėjo į vienybę, susitakė. Ten pat ir kilo sumanymas, kad daug būtų geriau, kad Tautos Taryba perkeltų tą susivažiavimą New Yorkan, nes Bostonas labai neparanki vieta, ir kviestų kitas organizacijas tan susivažiavimam. Juk Lietuvos atbudavojimas — tai visų lietuvių Wilkes Barrėje išreikštas reikalas.

Tautos Taryba paklausė nuomonės ir susivažiavimą delei Lietuvos atbudavojimo perkėlė Brooklynan. Tautos Taryba, „Darbininko“ N 104 rašo:

Šiuo metu pranešame gerbiamajai visuomenei, kad suvažiavimas del Lietuvos atstatymo įvyks 28 ir 29 rugsėjo, tik ne Bostone, kaip buvo anksčiau garsinta, bet Brooklyn'e, N. Y. lietuvių parapijinėje sėtūnėje (kampas N. 5 ir Havemeuer gatvių).

Suvažiavime galės dalyvauti su sprendžiamuoju balsu atstovai nuo įvairių lietuvių organizacijų (nedaugiau, kaip po 3 atstovus nuo draugijos ar kuopos; iki 50 narių — 1 atstovas; virš 50 narių galima 2 atstovu, ir virš 100 narių galima 3 atst.); del laiko trumpumo atstovus išrinkti galėtų ir organizacijų valdybos.

Ingaliotame gerbiamus kun. N. Petkų, pp. K. Krušinską ir A. Aleksandravičių iš Brooklyn, N. Y., kun. J. Dobužinską iš Newark, N. J. ir p. A. Staknevičių iš Bloomfield N. J. sudaryti suvažiavimo rengimo komitetą, kurin kviečiame ineiti patiemis ir pakviesti kitų sriovių veikėjus iš Brooklynu ir apielinkiu.

Suvažiavimo programo projektą „Tautos Taryba Amerikoje“ netrukus nusiųs rengimo komitetui.

Rengimo komitetas ingaliuojamas programą savaip papildyti ar pakeisti ir pagarsinti visuomenei.

Tautos Taryba Amerikoje. Taigi kaip matyti iš pranešimo, laiko pasilikti labai mažai vos pora trejetas sa-

vaičių. Todėl visos draugijos, kuopos, klubai skubiai turi rinkti savo atstovus į tą susivažiavimą. Juk Lietuvos atbudavojimas turi būti mūsų svarbiausiu klausimu. Jei mes neatbudavosime Lietuvos, mes jos neturėsime.

Kyla klausimas ką tie atstovai susivažiavę veiks. Susivažiuoti ir nieko nenuveikti — tai didelė pragaištis. Mes manytume, kad inteligentai atvažiuodami su sivažiavimam atsivežtų sugalvotus, apmąstytus planus. Nesakysime jau kad jie turėtų būti ilgų referatų pavidaluose, bet visgi reikalinga.

Tautos Taryba kalba, kad ji susivažiavimo programai medžiagos jau turinti, tik ji nusiųsianti rengimo komitetui pertvarkyti. Mūsų nuomonė būtų buvę daug geriau, kad ta medžiaga būtų buvusi paskelbta dabar.

Bet kaip ten nei būtų, tam susivažiavimui rodos išpuls sulošti didelę rolę mūsų gyvenime. Tai antras žingsnis suėjimui bendran darban. Nuo tvarkumo ir išnašumo šio susivažiavimo daug kas priklausys. Todėl mes linkėtume, kad jin susivažiutuų kuodaugiausiai žmonių. Ypač labai geistini, kad pributu inteligentai ir įvairiausi amatninkai, bei vertelgos.

LIETUVOS GELBĖJIMO SUTVARKYMO REIKALE.

Kiekvienas blaivai žiurintis į mūsų viešąjį gyvenimą žmogus aiškiai mato, jog siaučianti pastaruoju laiku srioviniai bei partvyviniai gnievai delei Lietuvos gelbėjimo privedė plačiasias mūsų minias prie pilniausios demoralizacijos. Jei perituose dviejuose metuose pasisekė mums surinkti apie \$80,000, aukų — tai sekanti metai, ir prie didžiausio įsitempimo, vargiai ar galės atnešti \$20,000. Či pinigų dabarties reikia nesulyginamai daugiau negu praityje... Paprastai buna kitaip. Darbo pradžioje reikia daug pastangų dėti be atlyginimo, — gi paskui vaisiai savaimi ateina. Pavasaryje užsėji — rudenyje pjauni, — juk tai taisyklė. — Mūsų darbai blogų vaisių dasilaukė... Bet, vis delto, taisykle nesuveidžiojo. Atminkime, jog vaidus, pagiežą sėjome, — tai ir kukalių dasilaukėme...

Nėra, tečiaus prasmės aimanuoti del praities, — jos tuomi nesugrąžinsi. Prie singai — reiktų mums rimtai pagalvoti kaip demoralizacijai, anarchijai užkirsti kelią ateityje. Reiktų mums surasti kokius nors budus, kuriais Lietuvos gelbėjimo darbas galėtų būti sureformuotas, — kad ateityje vaisiai būtų geresni už tuos, kurių ligšiol dasilaukėme.

Lietuvos gelbėjimo darbas iki šiam laikui buvo pastatytas ant aukų rinkimo pamatų. Daugiau aukų, ačiu mūsų betvarkei, iš žmonių iškaulinti beveik jau nėra galima. Reikia jieskoti

kitokių kelių. Ir ištikrųjų, pastaruoju laiku prasidėjo lyg reakcija prieš seną darbo būdą. Vis tankiai girdime balsų, kad vietoj aukų rinkimo, uždėti ant mūsų žmonių mokesčių, su kurio pagalba galima būtų sistematiškiau, nuosekliau gelbėti Lietuvą nelaimėje. Kairkur, pav. Shenandoah, pradėta jau tą užmanymą net vykdyti. Daugelis, todėl, pradeda apie tai rimčiau galvoti. Pasirašusiam irgi teko tuo reikalu gyviau užsiinteresuoti, ko pasekmėje tapo sugalvotas Lietuvos gelbėjimo sutvarkinimo planas, kuris žemiau yra paduo damas.

Planas turi omenyje nuolatino mokesčio, — 50c. mėnesiui, — ant geros valios lietuvių uždėjimą. Yra tai naujas, dar nenudevėtas mūsų visuomenei pasiulymas, kuris — jei tinkamai priejojo vykdinimo imtis, — gali atnešti ištikrųjų geras pasekmes.

Kadangi Amerikos lietuviai kolonijomis gyvena, kiekvienas viešasai mūsų darbas savaimi pasiskirsto į skaitlingas šakas. Kiekviena kolonija, todėl, turėtų įsteigti pas save vietinį komitetą kaipo lokalį skyrių Amerikos Lietuvių Centralinio Komiteto.

Darbas turėtų eiti maždaug sekančioj tvarkoj:

1). Kiekvienoj kolonijoje vietos draugijos išrenka po tris (ar daugiau — pagal reikalą) delegatus ir jie drauge sudaro vietinį komitetą, kuris iš savo tarpo paskirsto komiteto valdyba: pirmininką, vice-pirmininką, raštininką ir izdininką. Iš atliekamų delegatų renkami yra kolektorai.

2). Komiteto Valdyba paskirsto tarpe kolektorių visą koloniją, taip kad kiekvienas kolektorius gauna po savo globa nedaugiau 20 lietuviškų namų. Prie kolektoriaus yra priskirtas pagelbininkas, kuris pildo raštininko priedermes, ir jie drauge darbuojasi, kas mėnesį butinai apeidami visus savo globoje namus.

3). Į darbą turėtų sueiti visi Amerikos lietuviai, ar bent dvi vyriausi sriovi — katalikai ir tautininkai.

4). Suvienyta lietuvių pre sa turėtų pakelti sistematišką agitaciją mokesčių rinkimo naudai.

5). Kunigai iš sakyklų, veikėjai iš estradų, turėtų raginti žmones, kad kiekvienas sveikas ir dirbtinis lietuvis bei lietuvi uždėtų ant savęs mokesčių — po 50c. kas mėnesį, — tautos reikalams.

6). Pagaliaus, reiktų sušaukti kolonijoje mass meetingą del tautiško mokesčio teisingumo bei reikalingumo išaiškinimo.

Prirengus tokiu būdu dirva, kolektorai galėtų pradėti darbą.

7) Einant per paskirtus sau žmones — tankiausiai savo draugus ar pažįstamus (kolektoriui — kaip pirmiau sakyta, — turi nedaugiau 20 namų savo globoje, todėl gali intensyviai dirbti), kolektorius nešasi su savim mokesčio knyguteskvitas ir juose užrašo su-

kolektuotus pus-dolarius. Pirmą mėnesių knygutę pasilieka pas žmogų kaip kvita ir į ją kas mėnesį kolektorius įrašo sukolektuotą mokesį. Toji knygutė yra tautiškų mokesių kvita ir pasilieka žmogaus nuosavybe, kaip garbės ženklas, kad jisai prisidėjo prie tautos gaivinimo. Knygutė — tai storos, stiprios popieros šmotas — 4col. per 4 col. — sulenktas per pusę. Medžiaga ir spaudos darbas turėtų būti geri — kad knygutė-kvita lengvai nesuplyštų ir gerai atrodytų — kad žmogus ją palaikytų.

8). Kolektooriaus pagelbininkas, einant drauge su kolektorium per žmones, turi su savim knygutę į kurią įrašo mokesį sukolektuotą iš kiekvieno savo globoje žmogaus.

Šita knygutė tarnauja kaip po mokesių lakštas ir kiekvieno mėnesio pabaigoje — pilnai užpildyta — yra grąžinama Vietinio komiteto valdybai drauge su sukolektuotais mokesčiais, kurie, tokiu būdu, turi sutikti su mokesių knygute-lakštu. Komiteto valdyba, tuomet išduoda kolektooriaus pagelbininkui naują blanką sekanti mėnesiui, — ir taip kiekvieną mėnesį.

9). Sukolektuotus mokesčius kolektooriaus pagelbininkas kas mėnesį pas save namie perrašo iš knygutės-lakšto ant tam tikros blankos, kurią ir palaiko pas save, — ir tokiu būdu žino kas iš jo globoje žmonių kokį mėnesį neužmokėjo savo mokesčio, — pasekmėje, gali jį iškolektuoti.

Toji pastaroji blanka randasi taip pat pas Vietinio komiteto valdybos raštininką, kuris, iš grąžinamų kas mėnesį knygutė-lakštų, per rašo ant jų užrašytus mokesčius ir tokiu būdu gali kontroliuoti kolektoorių darbą.

10). Kiekvieno mėnesio pabaigoje, paskirtą dieną at sibuna Vietinio Komiteto susirinkimui, kuriuose kolektooriai ir jų pagelbininkai grąžina Komitetui sukolektuotus mokesčius ir užpildytas knygutes-lakštus.

11). Komiteto raštininkas ir išdininkas, sutvarkius inplaukusius pinigus ir lakštus, išsiunčia juos į Amerikos lietuvių Centralinį Komitetą, gi pastarasis skirsto juos pagal reikalą Lietuvos gelbėjimui.

12). Centralinis Komitetas suteikia savo skyriams visas reikalingas blankas.

Centralinio Komiteto knygvedystė nereikalauja aiškinimo, — jinais lengvai gali būti sutvarkyta.

Apibiežtas darbo sutvarkinimas turi daug gerų pusių. Visų pirma, būtų tai pastatymas Lietuvos gelbėjimo ant moksliškių, tvarkingų pamatų, kur galima būtų iškalno žinoti kiek maž daug mokesčių inplauks į Centralinį Išdą. Galima būtų, tinkamai tvarkyti Lietuvos Gelbėjimo biudžetą.

Toliaus, mokesčių paskirstymas tarpe mūsų žmonių būtų nesulyginamai teisingnis už tai, koksai dabartės yra. Liuosnorių-aukautojų našta — dabar gan di-

delė — būtų žymiai palengvinta. Jų aukos užleistų vietą sistematiškiems mokesčiams ir tokiu būdu Lietuvos gelbėjimo našta pultų ant visų mūsų žmonių lygiai, — o ne, kaip dabar yra — vien tik ant geraširdžių liuosnorių aukautojų.

Žmonės, girdėdami iš visų pusių raginimus prie mokesčių mokėjimo (tame, be abejo, daug prigelbėtų ir dabar tiniai liuosnoriai aukautojai, kurie, galima drąsiai užtikrinti, sutiktų visą užmanymą su užgirimu ir remtu jį), — būtų priversti skaitytis su vis augančią viešąją opinią. Pasekmėje, mokesčių mokėtojų skaitlius turėtų augti vis labiau ir labiau. Galima, be paklydimo baimės, — pranašauti, kad iš suvirš 500,000 Amerikos lietuvių, poros mėnesių bėgyje galima būtų pastatyti ant mokesių pamato bent 50,000, — kas teiktų Lietuvos gelbėjimo reikalams \$25,000 į mėnesį, — suma su kurios pagalba, drąsiai galėtumėm žiūrėti į mūsų tautos ateitį.

Pagaliam, — ir tai begalo svarbus dalykas, — statant tautą ant mokesčio papėdės, begalo daug atsiektumėm tautiško susipratimo plačiose miniose pakėlimui. Žmonės, iš liuosno noro sutinkanti uždėti ant savęs mokesčių tautos gelbėjimui, — tai jau ne minia, — tai tautos nariai-ukėsai.

Viso dalyko pasisekinimas priklauso nuo mūsų vadovų. Jei jie ant tiek subrendę, kad gali jau užmiršti sriovinius skirtingumus; jei moka, jau nepaisyti savo partyninių reikalų — kad atsiekt visos tautos labą, — tai darbas, panašus apibiežtam, lengvai galės pasisekti. Jei ne — tai ir toliaus mardėsime, — kuomet viskas aplinkui — gyvybės pilnas, — keičiasi ir juda. Kaip ištikrųjų bus?

Romanas Karuža.

Peržvalga

// Dvidešimtas šimtmetis.

Paprastai pas mus yra įsigyvenęs paprotis girtis dvidešimtojo šimtmečiu ir tai priduoant tam „dvidešimtam“ šimtmečiui tokią prasmę, kurioje viskas gera, viskas tobula etc. Bet tas dvidešimtas šimtmetis vidujinėje žmogaus kulturoje mažai kuom skiriasi nuo, sakysime, XVI ar XVIII šimtmečio. Tuomet buvo karės nei kiek ne žiauresnės, kaip kad dabar yra, tuomet stipresni ir galingesni spaudė ir skriandė silpnėsniuosius. Persimainė tik tai gerojon pusėn technikos įrankiai, bet pats žmogus pasiliko tokiu kaip buvęs.

Štai visai neseniai Lima, Ohio išėlusai minia norėjo pakarti nigerį už prasižengimą prieš baltąją moterį. Minia neradusi kalėjime nigerio, apdaužė šerifą, kuris savo gyvybę begelbėdamas, turėjo pasakyti kur tas nigeris yra. Minia nusivijo paskui nigerį, kad jį nuliniuoti.

Aprašinėdami šitokią atsitikimą lietuviški laikraščiai priduria: „Tai tau ir dvidešimtas šimtmetis.“ (Žiur. „Laisv.“ N71).

Gerai, kad laikraščiai nusistebi iš tokio atsitikimo, gerai kad

pasipiktina, bet ką tie patys laikraščiai daro, kad tokius apsieikimus prašalinti. Juk tai kaltas ne dvidešimtas šimtmetis, bet žmonės, ir jei žmonės nebus perauklėti, jie tą patį kartos ir dvidešimts penktame šimtetyje.

Tokių negražių pasiėlgimų dvidešimtame šimtetyje šaknis guli žmonių neapkentime. Toks nigerių linėiavimas kaip tik paėina iš nigerių neapikantos. Bet kaip nei stebėtina, kad tie patys laikraščiai, kurie ta neapikanta labiausiai pasipiktina, jie tą pačią neapikantą daugiausiai skleidžia. Kiek tokiuose laikraščiuose rasi neapikantos prieš kitaip manamčius savo brolius, o jau apie klasinius savo priešus, tai ir kalbos nėra — juos nuskandintų vandens šaukšte. Tad koks gi skirtumas — ten linėiuoja nigerį, čia gi gatavi nuliniuoti kiekvieną savo klasinį priešą. Ir ten ir čia žmonių neapikanta. Visas skirtumas tik tame, kad ten pasiseka padaryti blogą, čionai gi ne. Jeigu gi pasikartotų čion Amerikoje francuzų revoliucijos laikai, tai tikrai galima tikėtis, kad viešpatujančios partijos priešai (kalbant apie lietuvius) būtų iškarstyti ant telegrafo stulpų.

Jei jau pasipiktinti iš tų, kurie nigerius linėiuoja, tai reikėtų pasipiktinti ir savo žmonių neapkentimo. Nes koks nei metašimtis penktas, jei bus skleidžiama žmonių neapikanta, bus vis tas pats. O kad šiandien žmonių neapikanta skleidžiama, to nereikia abejoti, užtenka tik įsigilinti į tokias nuolat skambančias frazes: kruvini carai, prakeikti buržujai, nenaudėliai kapitalistai, kraujaeriai fabrikantai, juodieji kunigai etc. etc. Kiek tose frazėse žmonių neapikantos, tulžies, keršto. Ir kol tas bus skleidžiamas, tol nebus galima gėrėtis amžiais.

// Apie Lietuvos gelbėtojus.

„Ateitis“ N 100 peržvalgoje kalba, kad ji visiškai nieko nežinanti apie juos. Nei susivažiavimo, nei Centralinio Komiteto posėdžiuose apie tai nieko nebuvo rašyta. Paskui „Ateitis“ klausia ką tas viskas reiškia, kam slepiama ir tt.

Ant kiek žinoma, „Ateities“ redakcija visuomet ir visame kame įsigilindavo į smulkmenas, į kiekvieną raidę, dabar gi nežino net kas buvo rašyta. Keistoka. Taigi, kad parodyti, kad niekas nuo ko nors neslėpdama, meldžiame paimiti „V. L.“ 34, kuris išėjo tuojuos po Wilkes Barre susivažiavimo, atskleisti puslapį 6-tą ir skaityti kolumną antrą (Straiptnis „Iš susivažiavimo dalei „Lietuvių Dienos“) ir ten rasite štai ką pasakytą:

„Uždarius susivažiavimą kilo pasikalbėjimas. Ir katalikai ir tautininkai pripažino, kad po dviejų metų darbo ant galo suėjo bendran veikimas. Ir vieni ir kiti išreiškė pageidimą, kad tas Centralis Komitetas neužbaigtų darbą su Lietuvių Diena, bet veiktų tol, kol Lietuvai pagalba bus reikalinga. Todel sutarė visur tvirti Lietuvos Gelbėtojų draugijas, kurių nariai mokės kas mėnuo po 50c. ir kurios bus Centralio Komiteto priežiuroje.“

Taigi aiškiai, rodos, pasakytą, kad tas buvo kalbėta ne susivažiavime, bet jį uždarius, todel ir protokuose nieko negali būti apie tai rašyta. Paskui vėl aiškiai pasakytą, kad ne nutarta, bet sutarta. Taigi aišku, kad čionai neoficialiai dalykai.

Mes gi tokį Lietuvos Gelbėtojų draugių steigimą skaitome mūsų gyvenime fundamentaliu dalyku, ir už jį kiek galim ir kaip mokam agituojam „išskimam. Jei tik visuomenė remtų tą idėją ir tvirtų Lietuvos Gelbėtojų burius, tuomet Centr. Komitetas priverstas būtų veikti ir būtų iš to milžiniška nauda. Ir šiame N žangoje talpiname p. R. Karužos platų projektą tame klausime.

// Istorijos nustatytų faktų klastavimas.

Kad jau pasitaiko šiaip kokių nors faktų neteisingas perdavimas, galima atleisti, juk kiekvienas tuos faktus perduoda taip kaip geriausiai supranta. Bet didelė nuodėmė, kuomet nustatyti ir patvirtinti istorijos faktai klastuojami. Ir kas pikčiausiai, kad tai daro ne koki prasti raštininkėliai neragavę augštesnio mokslo, bet vyrai su augštu išsilavinimu turinti universiteto daktarišką moksliską laipsnį.

Taip tai „garsus“ daktaras k. Maliauskis savo redaguojamam laikraštin indėjo trumpą garsaus astronomo Koperniko biografiją, kurioje parodoma, kiek daug Kopernikas nuveikė astronomijos srityje. Anot „Draugo“ Kopernikas vis taisyte savo knygą nenorėdamas ją išleisti. Tik tai kardinolui labai meldžiant, jis tą knygą išleido, kuri ir pastaė ant kojų visą astronomijos mokslą. Paskui parodoma, kad protestonių atskalos tvėrėjas Martinus Liuteris tą Koperniko mokslą smerkęs ir tt.

Vienu žodžiu, sulyg „Draugo“ išėina, kad katalikiškoji bažnyčia už tokį pašdarbavimą glostė Koperniką, gėrėjosi jo darbais, o tik tas nevidonas Liuteris buvo tikru persekiotoju.

Tiesa, Liuteris Koperniką vadino durniumi (Der Narr) ir tuomi užsiganėdino, bet daug atšiaur su Koperniku elgėsi tuometinė dvasiškija, kuri Koperniko knygą „De revolutionibus orbium coelestium“ nuteisė ir uždraudė. „Draugas“ rodos turėtų žinoti tą dekrektą, kuris išėjo kovo 5 d. 1616 m. ir po kuriuom yra kardinolo Sesiliaus parašas.

Negalime būti teisėjais tų laikų dvasiškijos. Tuomet buvo kita gadyne, kitoki įsitikinimai, vis tokis mąstymo budas. Bet kitioki tas neleidžia iškreipti patį faktą. Kun. Daktaras Maliauskis perviršija net patį popiežių, kuris visgi leido mokslinėms tyrinėti Vatikano archivus, iš kur susekta daug nemalonių dvasiškijų.

Jei jau prie tokių kuriozų daėina Daktarai, tai nėra ką stebėtis, kad šiandien Daktaro titulas stojis pašaipos žodžiu.

Vėlgi kija klausimas, nejaugi universitetas duoda moksliskus daktaro laipsnius už tai, kad kraipyti istorinius faktus. O gal. Juk senai pastebėta, kad Daktaro Maliauskio rėdomas laikraštis daugiaus kariauju su francuzais ateistais, negu su lietuviais, negu krikščioniškai šviečia liaudį. Tame galima pastebėti Šveicarijos universiteto auklėtinį.

// „Naujai Gadynei“ sunku su redaktorais.

Iš „Kovo“ redakcijos raporto socialistų susivažiavime Chicagoje pasirodo, kad p. P. Grigaitis rezignavęs iš „Naujosios Gadynės“ redaktorių. Pati „Kova“ irgi pasilieka tikrai ant vieno p. „Kapsuko“ rankų, nes p. Vėdikas pasitraukęs iš „Kovo“, o p. Kurkulis apsikrovęs administracijos reikalais, kad negali nieko prigelbėti redakcijai. P. Kapsu-

kas turįs planus kaip jis vienas galės vesti ir „Kovą“ ir „Naują Gadyne“ nors ten pat pripažįsta, kad bendradarbių labai sunku gauti. Mat žadama pasisamdyti svetimtaučius darbininkus.

Šis atsitikimas aiškiai liudija, kaip mažai mūsų socialistai turi inteligentijos. Bet kita pusė vertus, kogi bėdavoti, juk neseni tie laikai, kuomet kiekvienas Raulas užsimokėjęs socialistų sąjungon vienlentį kvoterį skaitėsi inteligentu.

// Vyskupo Kariavičiaus grįžimas Kaunan.

Centralinio komiteto ingalioinis Stockholm mums rašo:

„12 rugpjūčio, š. m. pribuvo į Stockholmą Samogitijos Vyskupas Kariavičius, Sekretorius jo Kun. Šaulys ir Inspektorius dvasiškos seminarijos Kaune, profesorius Paltarokas. Vakare 13 rugp. Vyskupas Kariavičius su minėtais kunigais išvažiavo į Trelleborgą, iš ten į Sasnitz'ą — Berliną ir Kauną. Vyskupui Kariavičiui, Sekretoriui jo Šauliui, Inspektoriumi Paltarokui ir Kanoninkui Tamošiaučiu, kuris dabar deligos paliko Gudijoje, per „Svedų-Lietuvių Komitetą“, senai jau gavau leidimą, grįžti jiems Lietuvon, bet Rusų Vidaus Reikalų Ministerija užlaikė jų grįžimą. Čia gi grįžantiems vokiečių pasiuntinybė intėikė dokumentus, sulyg kurių visur jiems bus daromi palengvinimai. Beto dar duotos telegramos į Sasnitz'ą, Berliną, kad ir ten būtų padaryti visi palengvinimai kaslink grįžimo Kaunan.“

Centr. Komiteto ingalioinis Stockholm,

Jonas Augštuolis.

// Atsišaukimas į lietuvių profesionalus.

„Lankanties Lietuvoje, sužinojau apie didelį trukumą ten daktarų, mokytojų, advokatų ir visokios rūšies biznierių. Rupinausi išgauti nuo vokiečių valdžios leidimą įvažiuoti Lietuvon panašiems profesionalams. Nors ir esama dang sunkenybių panašioms plenams įvykdyti, bet vokiečių valdžia dar griežtai nuo to neatsisakė. Tuomi kreipiuosi į Amerikos lietuvių profesionalus, norinčius važiuoti Lietuvon ir ten kulturos tikslams darbuotis, prašydamas jų pranešti man kuongreičiausiai savo adresu ir profesiją. Rupinsiuos jų įleidimu Lietuvon. Jeigu pavyks išgauti leidimas, pranešu apie tai vėliau laikraščiuose.

Kun. Dr. V. Bartuška.“

// Pavyzdingos vestuvės.

„Ateitis“ aprašinėja So. Bostono gabiėjeių atsibuvusias vestuves. P-as Antanas Ivoškevičius vedė p-lę Oną Jakimavičiutę. Vestuvės atsižymėjo labai gausiomis aukomis del nukentėjusių nuo karės. Viso suaukauta į L. G. ir A. F. be kelių centų 210 dolarių. Vieni tik jaunavedžiai aukavo 100 dolarių. Kad tai būtų daugiau panašių vestuvių.

// „Laisvė“ sunkiai einasi.

LSS. seime kilo klausimas del „Kovo“ perkėlimo kiton vieton. Ten delegatai kalbėjo ir apie „Laisvę“. (Paduodame sulyg „Naujienų“ N214). Pirmiausiai p. V. Kapsukas pranešė, kad „Laisvė“ šerininkai sutinka „Laisvę“ parduoti ir tt. Ponas gi Smelstorius visai atvirai kalba, jis „Naujienų“ žodžiais sako:

„Smelstorius išrodinėja, kad tai būtų pragaistinga. Jis liepia atkreipti atidą į faktą, kad „Laisvės“ šerininkams sunkiai atsieina Brooklyne ir jie jau parduot sutiktų savo laikraštį, tad kaip „Kova“ galinti tikėtis geresnių pasekmių.“

Pamename tuos laikus, kuomet „Laisvė“ griežtai norėjo užsmaugt „V. L.“, kuomet skaitė „V. L.“ važamus krason laikraščio maišelius, kuomet stengdavosi visai pakenkti „V. L.“. Dabar laikai persimainė. „V. L.“ kaip ėjo, taip ir eina, jai negresia jokis pavojus, tuom tarpu delegatai socialistų seime aiškiai praneša, kad „Laisvės“ šerininkams sunkiai atsieina. Na, o juk žinoma prie ko visoki sunkumai priveda.

Dar kartą pasitvirtina sena patarlė: Nekask kitam duobės — pats inpulsi. Kasė laisviečiai „Vien. Lietuv.“ duobę į kurią dabar patįs puola.

// Iš socialistų susivažiavimo.

Pereitą savaitę LSS. turėjo Chicagoje savo susivažiavimą į kurį, sulyg „Kovo“ pribuvo 66 delegatai:

Svarbiausi nutarimai:

1). Panaikyti Veik. Komitetą, o palikti vieną Pild. Komitetą, kuris bus renkamas iš vienos apie linkės, kad būtų galima susivažiavimui.

2). „Kova“ perkelti ar į Chicago, ar į Brooklyną arba į Waterurį ar į Clevelandą, ar į Pittsburgą (nežinia kaip suprast šį nutarimą).

3) Nutarta organizuoti Darbininkų susiėlpimo Susivienijimas. Šis nutarimas aiškiai eina prieš SLA. Tad galima laukti p. Bagočiaus laikų.

// Yčas bus šią savaitę Amerikoje.

B. K. Balutis gravo iš p. Yčo telegramą, kad jis šią savaitę priėjas į Ameriką į San Francisco. Jis atvažiuoja per Japoniją.

Karė Lietuvoje

(Tąsa).

Vienas paoficiarius apigirtis, inėjo į mėsininko kruatuvę dešros pirkti. Mėsininkas parodė: paoficiarius paprašė peilio nusi-pjovė galą dešros paragauti. Pardavėjas gi norėdamas pajaukauti, pritarė: „Aš bijau, kad Jūs galite mane papjauti.“ Paoficiarius tuomi išieidė; — emė kolioti mėsininką — sako, tu vokiečiai, tu girdi, norsi rusų kareivius pavadinti vagimis — palauk sako, aš tau parodysiu. Nuėjo ir atsivedė... kazoką. Mes liepėm mėsininkui bėgti, nes sakom, gausi kalinį. Šis, nežinodamas ką daryti nuėmė savo iškabą ir, pamatęs ateinant paoficierių su kazoku išbėgo su pačia pro užpakalio duris lauk, palikęs kruatuvę tie tokią ten seną moteriškę.

Kazokas, atėjęs klausia mūsų, kur mėsininkas. Sakom — išbėgo. Tada jiedu išjieskojo kruatuvę ir, neradę kaltininko atsivėrė du svaru dešros (visgi teisingai) susivyniojo popieriun ir išėjo. Kazokas pasakė, sukdamas gan storą nagaiką, jog jeigu būtų mėsininką atradę, tai būtų jį gerai prilpė.

Bet ir kazokai jieškojo apilėšimui turtingų, bėdinųjų nelietė. Tik ant mergaičių buvo labai smaltstus. Žmonės kazokų bijojo, c ko žmogus bijo, to ir nekėnia. Mūsų apielinkeje apart tos rūšies išvežimo, išlaužimo kelių šėpų, išvogimo poros arklų, — kazokai nieko daugiau nepadarė.

Nuo liepos 16 d. abazai pradėjo atgal važiuoti į Panevėžį. Vokietis buvo sustabdytas apie Kauką-Subačių. Į Dvinską važiuavo tik išvartieji žydai ir pabėgėliai.

Liepos 17 d. naktį, iš Subačiaus policija išrinko 15 žmonių del darbo. Žadėjo mokėti po 1 r. 50 lig 2.50 ir valgytą duoti. Spėjo, jog tai varys apkasų kasti. Bet niekur nei nevarė, nei nereikėjo, tik veltui išgąsdino žmones.

Mušėsi palei upę Mušą, Subačiaus ir Kėdainių apilinkėje. Rusų sunkioji artilerija daug vokiečių išklėjo mušyje liepos 13 d. prie Subačiaus (Kauno g.)

Liepos 19 d. lygiai sukako metai nuo karės pradėjimo. Lietuva gana dikčiai nukentėjo. Pagal laikraščių ir pabėgėlių pasakojimų, Lietuva nukentėjo materialiskai ir dvasiškai. Turtu nukentėjo per sudeginimą miestų, triobų ir laukų numynimo; dvasiškai — kame užėjo daug kareivių, tuojaus tarp moterų atsirado paleistuvystė ir beveik visos nupuolė doroje. Visi žmonės karės srityje palieka tinginiais, nes iš baimės nustoja dirbti, o paskui taip pripranta tinginiant, kad ir karės pavojui nuėjus nenor pradėti trusties. Paskui žmonės palieka vagimis. Duokim sau turtingesnieji pirmiau prasišalina, dar pavojui toli esant. Turto viso jie negali išvežti; — taigi daugybė palieka. Bėdinesnis kaimynas, neturėdamas dar upo bėgti, arba ir visai nemanantis prasišalinti, pamano, jog kaimynui to turto jau nebereiks, nes jis nebeatvažiuos ir nuėjus į pabėgėlio grūčių pasiima pastarojo daiktus. Iš pradžių gal mano nieko blogo nėra tame, bet paskui, matydamas kaip jo turtas padidėjo, jis pradeda ir toliau taip daryti. Labiausia vogimui išsiplėtoti tarpe žmonių padėjo žydų išvartymas. Žydai buvo daugiausia turtingi, krautuvnikai, tai jie turto apšiai turėjo palikti.

Taigi Lietuva per karę puolė ir turtu ir morališkai. Ir nėra kam pabežėti. Žusta turtas, žusta žmonės! O labiausia nupuola doroje miestelių nemokytai žmonės. Kaimo žmonės ne visur matė karės šmėklą.

Mokyklos karės rajonuose užsidarė — kitur gi del stokos mokytojų. Vaikams nebuvo kas daryti miestukuose ir jie liko tikri gatvės pankščiai. Iš tokių jau sunku bus ir paskui žmones padaryti. Kaimo gi vaikai, kaip ir tėvai, turėjo laukuose gana darbą, tai jie netaip pasileido; — seniaus jie irgi mažai mokyklas lankė, tai del mokyklų stokos nelabai kas ir griaudinosi. Kituose kaimuose didesni vaikai nei negalėjo eiti į mokyklas, nes reikėjo tėvų vietos užimti, kurie buvo karėn pašaukti.

Taigi labiausia nupuolė doroje miestų ir miestukų žmonės. Bet jeigu kaimus pasieks badas, tai vargiai ir kaimiečiai, ta paskutinė Lietuvos viltis, išsiturės nenupuolė doroje. Nes badas daug ką priverčia žmogų daryti.

Liepos 17—19 dd. Subačius buvo pilnas abazų. Per šitas dienas visus sodžius aptuštino kareiviai, veik visas aptuštino sūkurėnu, laukus numynė. Kur užėina kariumenė, ten blogo labai daug padaro. Visais pakeliais ejo ruožai nutryptų javų keletą sieksnių platumo abipusiai vieškelio. — Pradėjo ir vokiečių orlaiviai lakstyti ant miestuko ir apilinkės, bet bombų nesvaidė.

Vokietis užklupo bombarduoti Kauką irgi šiomis dienomis, taigi mes girdėjome retkarčiais šaudymus, labiausia ant ežero išvažia-

vus ar miške esant. Sako, kad rusams gerai pasisekė pirmosios vokiečių atakos atmušti; — gal užtai liepos 20 d. viskas Subačiuose aptilo, nei abazai nebevažiuo, nei kareiviai ejo. Žmonės vėl nusiramino. Sako, — dabar vokiečiai nusilauš ragus beįdamas Kauką.

Koks gi buvo sumišimas, kada liepos 21 d. vėl metėsi abazai bėgti į Dvinską. Bet pervažiavo 5—6 abazai ir vėl nustojo. Pavakaryje nuvarė didžiausią galvijų bandą, bet kokios ten karvės, — net baisu žūrėti! Sukudė, apdulke, susibadė. Kaip pamatė ežero vandenį, tai nieko negalėjo jų suturėti ir paskui net kareiviai turėjo jas vaikyti iš vandens. Turbut per daug ištroškiosius buvo. Kareiviai sako, jog nuo Panevėžio tebevaro. Kokios 4—5 karvės Subačiuje parkrito ir paskui jas sudėjus į ratus nuvežė į Dvinską.

Liepos 22 d. atvarė į 200 vokiečių nelaisvių iš 5,25, G1 pulkų. Sako, — juos sugavo ties Panevėžiu. Buvo 5 paoficeriai ir 1 leitenantas tarpe jų. Juos saugojo apie 15 rusų kareivių. Etapnas komendantas (kuris vakar atvažiuo) tuoj paėmė porcijas, gavo nuo ukininkų šaudų ir pavalgdyino juos. Gavo po katilą sriubos, po 3 svarus duonos ir 6 šmotukus cukraus kiekvienas. Kareiviai išskyrus keletą lenkų (ir tai ligonbučio tarnų) buvo sunykę landšturmistai, — jaunų vikrių vyrų nebuvo. Vienas per daug ilgas, kaip kartis, kitas per daug drutas ir taip toliau, apart oficerių, kurie buvo gana dikti ir sveiki vyrai. Lietuvių tenai nebuvo.

Kaip tai nužeminanti yra nelaisvė! Vokiečiai negali susikalbėti su prasčiokais rusais sargais kaip jiems reikia menkiausio daktro, tai turi parodyti ranka. Nelaisviai norėjo pasivaikšioti po miesčiuką, bet jų neleido. Suvarė visus daržinėn po vakarienės ir liepė gulti. Bet visgi rusai daug žmoniškiau su nelaisviais apsieina negu vokiečiai. Nežinau, kaip lageriuose, bet kaip prie etapų tai gana gerai viskas yra del vokiečių nelaisvių. Gauja valgyti ir minkštai pasilsėti.

Vyt. Širvydas.

(Toliaus Bus.)

Pasaulio ir Musų Judėjimas

Dvidešimtas amžius yra judėjimo amžius. Juda ne tik dangus, bet ir žemė. Europos tautos sujudo vienos kitas išsudyti. Milijonai žmonių jau žuvo, liejasi kraujas; milijonai prapūlė, milijonai sužeistų, paliegių, palikti likimui, o dar milijonai palikti siratomis, našlaičiais.

Amerikoj streikai, plaišymai tiltų, dirbtuvių eksplozijos, Meksikos ir kiti reikalai.

Gamta dangui kaip tik sekdamas žemės gyventojus šiuos paskutinius du metus taip pat apreiškia smarkesni judėjimą; leidžia smarkesnes audras ant žemės, tranko žmones ir kitus pastojančius jai kelią daiktus perkunais. Juda. Ar tie judėjimai nulems žmonėms gerą ar blogą, apie tai mažai kas galvoja, bile tik judėti. Tačiau niekas turbut neapreiškia tiek daug pasaulyje judėjimo kaip lietuviai, niekas neturi tiek disorganizacijos, nesutikimų, kaip mes. Pradedant nuo pavienio asmens, baigiant organizacijomis, viskas pas mus pavesta „judėjimui.“ Judėjimui, bet kokiam, o gi destruktiviui.

Pasižūrėjus giliau musų gyve-

niman, pamatai nieką kitą kaip tik netinkančiam veidrodyje žmogaus sudarytą paveikslą, taip pamatai sudarytą mūsų visuomenišką kuną. Sueik pavienį, grupę, ar draugystę žmonių, visur sutiksi už menkiausį reikalą nepaliaujančius ginčus, keliantį bašųjį lermą. Kiekvienas asmuo priešingų politikinių ar socialų išpažinimų žiuri ant kitų iš paniurų, kaip rodos kriminalliskas prasikaltėlis. Stačio, aiškaus, draugiško žiurėjimo į akis nepamatysi. Kiekvienas asmuo turi ką nors užmesti, prikišti, idant užgauti kitam. Mutuališko pasikalbėjimo, sutikimo nei paprasčiausiame reikale nerasi. Kiekvienas jaučias ant tiek supratime augštai pakilęs, viską žinąs, kad visai nereikalauja savo tarpe jokios elementarės santarvės, priimti svetimas nuomones, paguodati jas, priešingai — kiekvienas eina sau atskiru keliu visai neatsižvelgęs giliaus nepamastęs kur-link jis eina ir kur-link veda kitus.

Imant pavienio lietuvio socialį ir politikinį Amerikoj gyvenimą baigiant Lietuvos šelpimo ir Autonomijos klausimu, visur sutiksi troškimą labo, bet niekur nerasi išvien veikiančio darbo. — Visi kalba apie gerovę, meilę, tečias tie patys pačiam gyvenimam sėja aršiausį nelabą.

Dirstelkim nuo kairiojo, per žengus vidurinį, iki dešiniojo sparno musų sriovių programus, o pamatysime pabrėžtus didelėmis raidėmis principus apie meilę žmonijos.

Augštas katalikų principas: „Mylėk artimą savo kaip pats save“; socialistų — „Meilė, lygybė, brolystė“; — tautiečių — „Meilė savo tautos žmones, reiskia meilė visos žmonijos.“ Visi tie išreikšti principai yra taip augšti, kad išreikšti juos prakilniaus jau negalima; visi tie principai turi vienodą prasmę: skirtingai suprasti jų niekas negali, tečias ar tuos principus stengiasi kas-nors gyvenimam vykdyti? Niekas.

Nueik pasiklausti musų katalikišką, parduota airių vyskupams, bažnyčia — tan nuraminimo žmogaus dvasios naman, ką gi ten išgirs — nieko, kaip tik keiksmą savo artimo. Atsilankykime ant musų parapijų ar šiaip draugijų susirinkimų, o pamatysime iškilus kokiam klausimui išrišti, aptarti, už užmetinėjimų, daromų priekaištų vienių kitiems, koliojimas — negalima susikalbėti, susiklausyti.

Suraskime bent vieną Amerikoj lietuvišką bažnyčią, kurioj tikras, tyras, nesuteptas Dievo žodis būtų skelbiamas, o jon sugrįžs visi „paklydėliai,“ „bedieviai.“ Atraskime nors vieną lietuvišką kunigą, kuris paėmęs žodžius iš Evangelijos šventos, priderančiai, be keiksmo savo artimo, būtų pasakęs pamokslą, o jo klausyties susirinks visi apkurtę, nebyliai; Jis pataps viešpačiu žmogaus nepasotintos sielos.

Dirstelkime tik į musų parapijas, o vargiai atrasime bent vieną, kurioj nebut iškilęs kokis nors tarp kunigo ir parapijonų lermas. Aprašymas airių vyskupams parapijos turtų, per mier plėšimas už šliubus, krikštus ir kitas bažnytines apeigas; parapijonų streikai, sumišimai; politikos areštai, lazdos parapijonams galvų skaldymas; užmušystė; bilinėjimaisi po teismus; tvėrimas naujų, neprigulmingų nuo airių vyskupų parapijų; draskymas po viso to pašelpinių draugysčių ir

keletas metų atgal daktaras Pernie esantis prie italų misijos laike archeologiskų atkasimų atidengė globuso dalį su tam tikrais užrašais. Tai buvo ant salos Kretos. Išžiūrėjus visas aplinkybes pasirodo, kad tie dalykai guli žemėje dar nuo laikų 1,600 metų prieš Kristaus gimimą.

Pirmiausiai buvo pastebėta, kad nekurie užrašai daugel kartų pakartojami. Paskui vėl buvo atrasta, kad tie ženklai nebuvo išgravyruoti, bet išspausti tam tikru bečėčiu. Tokiu būdu galima daleisti, kad tai buvo pirminė spauda ant žemės kamuolio.

Iš kart tuos užrašus nebuvo galima jokiū būdu perskaityti, nebuvo galima žinoti ar tai jeroglifai ar tai jau raidės. Nebuvo žinoma iš kur reikia skaityti, ar iš kairės dešinės ar atbulai. Ilgai tai tyrinėjęs profesorius Ervans atrado, kad tai koks nors religijinis tekstas, bet visgi jam nepasisekė jo perskaityti.

Pastebėta tas, kad visi ženklai gulštų, tas jau rodo, kad reikia skaityti iš dešinės pusės kairėn, paskui atrasta, kad tenai atkartojama 45 ženklai.

Delei abecėlės tai čionai per daug ženklių, bet del jeroglifų permažai. Delto tai atrasta, kad tai silibiškas raštas. Ant galo tiktai profesorius Kemelis dasižinojęs vieną ženklą gale perskaitytė visą raštą.

Bejieškant Teisybės

(Iš inteligento pergyvenimo)

(Tąsa).

mas (tuomet aš labai toli buvau nuo krikščionybės)? Ką gi kalba religija apskritai: bramizmas, persizmas, magometonybė etc? Kalba tą patį. Religijos kalba, kad teisybė yra, bet tavo žmogiškas protas negali jos suprasti, rubežiuose žmogiško sanprotavimo tu teisybės nerasi, ji duota tiktai Absoliutinio Proto (tai yra Dievo). Visos gamtinės religijos remias ant apreiškimo (revelation, discovery, otkrovenie); mogometonai tą apreiškimą mato korane, indūsai Veduose ir tt. Mokslas apie apreiškimą pripildo pasaulį, kuris taip labai reikalingas ne protui, bet širdžiai, kuris atsako ant pačių giliausių žmogaus širdies klausimų, kuris sutaiko visas priešgynybes, sutaiko ir patvirtina teisybės „taip“ su absoliutiškojo skepticizmo „ne.“ Ir tik jis vienas gali išvesti iš tų baisiausių proto abejonių ir išrišti žmogaus ypatybės prasmę.

Yra daugelis istoriskųjų, filosofiskųjų ir morališkų prirodymų, kad tiktai mokslas apie apreiškimą yra teisybė. Bet aš tam nepriduodu svarbos, del manęs yra pačių svarbiausių tas, kad tiktai vienas apreiškimas tegali suteikti galimas ar tinkamas aplinkybes mano dvasiniam gyvenimui. Teisybė yra, bet kad jos nėra prote, tai ta teisybė turi buti šalip proto, anapus proto, nors ji turi buti su protu santaikoje. Jeigu aš negaliu savo protu surasti teisybę, tai ta teisybė turi man buti duota, atidengta ne su pagalba proto. Jei aš galiu surasti teisybę tiktai žinodamas visus a-b-c-n... proto argumentus, tai tiktai absoliutiškas protas gali žinoti teisybę. Jokis negali turėti ir neturėti absoliutiško proto; tą protą tegali turėti tiktai Absoliutas (Dievas) ir tik jis tegali žmogui teisybę atidengti per apreiškimą.

Tokiu būdu nesiremdamas ant jokių filosofiskai istoriskųjų priparodymų, o remdamasis vien ant savo vidujinio bandymo, ant savo protiskųjų pergyvenimų, kurie mane privedė prie žmogaus dvasios klausimo, ir kurie tegalimi išrišti tiktai su pagalba apreiškimo, aš priėjau prie to, kad teisybę reikia jieškoti religijoje. X.

(Užbaiga).

ŠIS—TAS.

Knygų spausdinimas prieš Kristaus gimimą.

Keletas metų atgal daktaras Pernie esantis prie italų misijos laike archeologiskų atkasimų atidengė globuso dalį su tam tikrais užrašais. Tai buvo ant salos Kretos. Išžiūrėjus visas aplinkybes pasirodo, kad tie dalykai guli žemėje dar nuo laikų 1,600 metų prieš Kristaus gimimą.

Pirmiausiai buvo pastebėta, kad nekurie užrašai daugel kartų pakartojami. Paskui vėl buvo atrasta, kad tie ženklai nebuvo išgravyruoti, bet išspausti tam tikru bečėčiu. Tokiu būdu galima daleisti, kad tai buvo pirminė spauda ant žemės kamuolio.

Iš kart tuos užrašus nebuvo galima jokiū būdu perskaityti, nebuvo galima žinoti ar tai jeroglifai ar tai jau raidės. Nebuvo žinoma iš kur reikia skaityti, ar iš kairės dešinės ar atbulai. Ilgai tai tyrinėjęs profesorius Ervans atrado, kad tai koks nors religijinis tekstas, bet visgi jam nepasisekė jo perskaityti.

Pastebėta tas, kad visi ženklai gulštų, tas jau rodo, kad reikia skaityti iš dešinės pusės kairėn, paskui atrasta, kad tenai atkartojama 45 ženklai.

Delei abecėlės tai čionai per daug ženklių, bet del jeroglifų permažai. Delto tai atrasta, kad tai silibiškas raštas. Ant galo tiktai profesorius Kemelis dasižinojęs vieną ženklą gale perskaitytė visą raštą.

C. FOLEJUS ir A. DE LORDAS.

BEPROTNAMYJE

Lošimas dviejose veiksmėse.

Sulietuvino N.

(Tąsa)

Žačiūtė (eidama. — Gal but! (Tarpduryje) Bet juk čia niekas neprirengta. Kas ten per skrynja. Čia užtrokšti galima. (Atsisukus į Marę). Ar čionai nėra jokio bepročio pasislėpusio?

Marė. — O ne, panele. (Žačiūtė su savo tarnaitė išeidama užsidaro duris. Marė ir gi išeina per duris gilumoje).

SCENA V.

Tarnas ir Reporteris.

Reporteris (ineina, dairoši).

Tarnas (ineša tačą apstatytą stiklais, padeda ant stalo, taiso valgius). — Čia reikia turėti akis. Tai blogiau negu ant kermošiaus.

Reporteris (pamatęs ineinantį daktarą). — O sveikas, pone Morare!

SCENA VI.

Tie patys ir Daktaras.

Daktaras (inėjęs). — Sveikas!

Reporteris. — Ar rasis del manęs vietelė koncerte?

Daktaras. — Eikite paskui mane, kur nors rasime vietą. (Išdidžiai). Svetainė prikimšta. Čia visa diduomenė susivažiavo.

Reporteris (jį sulaukydamas). — Sakykite, daktare, čia aš prie durių sutikau moterį nekaip apsitaisiusę su gėlėmis plaukuose. Kas ji?

Daktaras (juokiasi). — Respublika... Tai viena beprotė.

Reporteris. — Bet delko taip keistai apsitaisius?

Daktaras. — Šiandien visiems leidžiama taip apsitaisyti, kaip kas nori... Yra pas mane labai įstabių. Tamista persitikrinsi, kad mano beprotės ne taip jau juokingos, kaip tos pomios, kurios čion atvažiuo ir kurioms senai vieta mano beprotnamyje.

Reporteris. — Bet kaip gi atskiri bepročius nuo protingųjų?

Daktaras. — Elgkitės taip kaip aš elgiuosi. Aš visiškai ir neskiriu, visi jie vieno di. Na, eiva. Tuojaus Rubanas dainuos.

Reporteris. — Tuojaus einu, tik aš truputį užsižymėsiu (išsiima užrašų knygutę ir rašo. Daktaras išeina).

SCENA VII.

Reporteris ir Žačiūtė.

Reporteris. — Parašysiu nedaugiau dvidešimties eilučių. Jis toks šykštus!... Bet jis gal man kada nors gali buti reikalingas; aš pirmu kart beprotnamyje, bet kas žino ar paskutinį kart. (Už scenos girdėti dainos balsas). Vienok koks didelis skirtumas! Čion išrinktieji linksminasi, o tenai dantimis bepročiai griežia. Hm... tai nusidavė puikus sakiny. Reikia užsirašyti (rašo).

Žačiūtė (ineina. Apsitaisiusi į teatrų šokiškės kostiumą, kuris labai keistas). Prakeikta sklilė! Aš ką tik nesušalau. (Prieina prie veidrodžio ir nepastebėjusi reporterio, bando šokius, įvairias pozas ir tt.)

Reporteris (sau). — Na dabar tai jau prieš mane tikrai beprotė... Tikrai koks keistas jos drabužis. Nelaiminga. Ko ji taip beprotiškai tamposi. (Žačiūtei). Nusiramink panele!

Žačiūtė (pastebėjusi reporterį). — Ko jam reikia?

Reporteris. — Jums galva apkvais.

Žačiūtė. — Ką?

Reporteris. — Tamistai galva apkvais, jei stengsitės kaip laukinis indijonas šok-

(Toliaus bus).

(Tąsa ant 8-to pusl.)

(Tęsa nuo 7-to pusl.)

ant galo, pasinaudojimas lietuvių trinsu, advokatai, tai mūsų parapijų judėjimo pasekmės.

Eikime dabar prie mūsų socialistų, lankykite jų susirinkimus, prakalbas, sekiame jų misijas, tarmykimė presišliejimą prie jų kitų draugijų, organizacijų; prisizūrinkime tose organizacijose jų darbams, siekiui, ką-gi juose mes pamatysime? — nieko, kaip tik tai šmeižta, niekinimą savo artimo, gimstančius vaidus, kaip tik nešančią pačian gyvenimą praigaištingą visiems suirutę. Kur darbas išvėn galima be jokių politikinių užmačių, įsitikinimų, meilė, be jokių ypatingumų, iš vien veikti — ten, jei tik darbas neina pagal socialistišką kurpalo, jei tik socialistai negali „vadovauti“ kitais, už nosių kitus atsiekti nepažebos kitų; o jei pamato, kad įveikti kitų negalės, tai tik klausyk, tuoj atranda nebutas priežastis, jog jie ten, toj draugijoje ar organizacijoje negali ilgiaus būti, dirbti, nes darbas yra „tautiškai-buržuaziskas“, „neprogresyviškas“, „svetimas.“

Tąkart, jie visas pastangas padės, idant „senąją“ „tvarką“ sugriauti, o jos vieton „suvėrti“ „naują“. Ir jie „tveria“. Tą užinkame vietinėse pašalpinėse draugijose, tą parodė SLA., T. M. D., tą turime Lietuvos Šelpimo klausime. Tai neišmislas, bet pergyventi striukoj praelyje, ir atskartojanti dabartyje grynį gyvenimo faktai. Ir tu faktų niekas nedrįs užginčyti jeib tik patį socialistai. O ką-gi ta visa socialistų „mobilizacija“ lietuvių gyvenimą, kad ir sakysim pačių darbininkų, gero atneš. Išimant, slepianties po darbininkų išganimo skraiste, gudresnių „vadovų“ pasinaudojimą, pralobimą — tai viskas, ko per 12 metų skelbiamo darbininkų išganimo, lietuvių darbininkai sulaukė. Jie ne tik, kad LSS. per tą laiką nepadidino, bet nei tos pačios prikliausančios mažos saujalės žmonių nepatobulino — Priešingai — juos pavertė savo įnagiais ardyti visuomenišką gyvenimą. O kiek per tą laiką priviso visokios rūšies tinginių: kartiožninkų, gemblininkų ir kitokių lengvaduonių, kurie „supratė“, jog dirbtuvų sunku dirbti, kad dirbtuvė jųjos kapitalistas išnaudoja, pasiiluosuoja nuo darbo ir pradeda iš „galvos“ gyventi. Abelnai po visus miestus ir miestelius Amerikoj, tokių išsiskaitėlių apie „kapitalistų išnaudojimą“ galima surasti gana didelę apstis.

Tai mūsų lietuviško socializmo judėjimo pasekmės.

Toliaus seka lietuvių tautininkų (kaip tuli pamegdžiodami vadina) lig šiol nesusiorganizavusių, bet dabar organizuojančiųsių po vardu L. T. S. A. partija. Tai organizacija susidedanti iš demokratiškiausių lietuvių žmonių, kuri tveriasi neužsipuldinimui ant kitų, bet pačių savęs ir kitų tobulinimui — tiesiog pozityviam darbui. Tečiaus klausimas, ar ta organizacija galės išvengti pirmutinių dviejų „judėjimų“ Vargiai. Nespėjo dar susiorganizuoti, o jau „bombardavimą“ didesnį turėjo panešti negu Verdunas, Francioj. Juk Belgija buvo nors nedidelė, bet augštai išsivysčiusi moksle ir kulturoj, neutrališka tautelė, tečiaus turėjo nuo užpuolikų vokiečių savo žemę, tiesas ginti. Taip ir L. T. S. A. turės save ginti. Kaip užsidegę Europos kariuonės tautos turės kada atsipeikėt, at-

statyti Belgiją, atsižvelgti į baisiai atliktus darbus, taip mūsų užpuolikai turės atsižvelgti į save. Taigi L. T. S. A. jei neįstengs sugyventi ramiai su savo kaimynais: socialistais ir katalikais, lai nelygina jos prie dviejų pirmų, nes paskutinė ne tam tikslui organizuojasi.

Kad neapikanta savo artimo užėmė pas mus pirmą vietą, tą visi jau pradeda atjausti, jos praigaištingumą matyti; apie tai kalbama jau ne tik privatiškuose pasikalbėjimuose, bet ir draugijose. Juo labiau, kad ta neapikanta kuo tolyn, tuo eina juodyn; jos juodumo spalvas sunku net įsivaizdinti. Negalima, taip jau joku būdu įsivaizdinti, kaip tokie žmonės, budami patįs piktais nemanydami visai sužmonėti, priešingai — juo tolyn, tuo didesnį auklėjimą savyje piktumą, kerštą, mano prieiti patįs ir dvesti kitus prie žmoniškumo, meilesnio, žmonijos surėdymo. Kad apie nežmoniškumą, žiaurumą kitų, visi apsiseilėję kalba, bet patįs savyje to neauklėja, ne praktikuoja.

Laikas, rodo, butų jau ne „susiprasti“, bet susiprasti, išmokti, kad tokie mūsų judėjimai, kurie gimdo vien kerštus, nei vienai mūsų sriovių partijai neatneš ir niekad neatneš, pagedaujamy siekių. Kelių metų mūsų judėjimas tą praktiškai parodo.

Už žemos, betiklės rūšies vaidus, neapikantą visi mus pradeda barti. Išgirdo jau mūsų vaidų paikštytę ir Lietuvos veikėjai. Prašo mus sužmonėti. Social-demokratai, prašo tautininkai, prašo — klerikalai. Ir kaip-gi neprašys, matant, jog per du metus, atsiradus Lietuvai tarpe Pragaro Vartų, nemokėjom susitaikyti, žmoniškiau, karzygiškiau šelpiti, gelbėti nuo pražuties savo artimus žmones; bet ir po šiai dienai nenustojam dar „durakų valiali.“

Kad mes prasižengėm prieš savo gimtinės tėvynės žmones, už tai jau mus užžymės istorikai ant juodojo lapo, tai nėra abejonės, tečiaus reiktų apsižiūrėti, idant netaptume visai juodais.. ir, kad nepaptume prakeiktais mūsų tėvynės. Dr. Basanavičiaus, to tėvo lietuviystės, laiškas, kuris akmenį galėjo pravirkdyti, turbut jau bus paskutinis šauksmas prie mūsų gelbėti tėvynę. Jei mes ir to neišklausysim tapsim verti už mūsų „judėjimą“ galutinio prakeiksmo. Taigi paliaukime panašiai „judėję“, o teikimės išvien Tėvynės gelbėti.

Z. Jankauskas.

A.L.T.S. REIKALAI

PASIŪSTA LIETUVON 5,000 MARKIŲ.

Pastaruojų laikų (Rugsėjo 2 d.) tapo pasiūsta iš Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos Fondo 5,000 Markių (901.00 dolarių) Lietuvą (Vilniū). Pasiūsta tapo penkių ypatų vardu, kiekvienos po lygią dalį, t. y. po 1,000 Markių, kaip ve: Dr. J. Basanavičius, M. Biržiška, A. Smetona, J. Šauliui, J. Vileišiui. Tas padaryta, t. y. pasiūsta išdalinus ant ypatų, delei atsargumo nuo vokiečių valdžios, kaip jau mūsų publika žino, ir čionai jau nereikalinga apie tai atkartoti.

Nekurios Sandaros kuopos nėra prisuntę į centrą: skaitliaus narių, pilnai užsimokėjusių ir kuopos numerių; visų tų kuopų tautos turės kada atsipeikėt, at-

pat turi būti ir Lietuvos Autonomijos Fondo skyrius.

Toliau išrinkta L. G. ir L. A. Fondų skyriaus Bostone veikiančio komitetas iš 5 asmenų: Pirmininku — S. Norkunas, sekretorium — S. Moekus, išdininku — K. Jurgelinas ir išdo globėjas — J. Pečiulis ir L. Stasiulis.

Pats pasekmingo veikimo pelnas ir tvarka pavesta pačiam L. G. ir L. A. skyriaus veikiančiam komitetui apsidirbti ir jį apskelbti spaudoj, vienok jau šiame susirinkime tarimais duotos kaip ir sugestijos: a) visur ir visuomet su visoms įmonėmis prie kiekvienos progos rinkti aukas tai Lietuvos Gelb. bei Liet. Autonomijos Fondan, b) organizuoti šio skyriaus narius su įstojimu minimum \$2.00; c) raginti profesionalus, biznierių ir visus pasiturinčius žmones prisidėti su auka — \$10 — 1,000 del išgavimo Lietuvai laisvės, d) atsisaukti prie vietos draugijų, idant jos prisidėtų su aukomis ir veikimu.

Turint gi omenyje atsišaukimą prie draugijų, nutarta, kad draugijos prisidėjusios su aukomis ir veikimu turėtų teisę veikiantin komitetan įstatyti po 1 savo delegatą.

Padarus šiuos nutarimus čia pat veikiantis komitetas ir surado keletą narių tai užsimokant po \$2.00, tai po \$12.00. Po \$12. metams (po \$2.00 ir \$10.00) įmokėjo arba pasižadėjo įmokėti šie asmens: A. Rimka, K. Jurgelinas, V. Račkauskas, St. Moekus, S. Norkunas, J. Kerdiejus, J. Žemantaitis, J. Kazmauskas, J. Baniulis, L. Stasiulis, J. Pečiulis, V. Songaila ir J. N. Neviackas.

Po \$2.00: J. Strimaitis, A. Čebatorius, J. Velička ir J. Šilinis. Iš kitų šio ALTS. 7 kuopos susirinkimo nutarimų gal but svarbesniu paskelbimui, tai ingaliojimas delegatų į Naujosios Anglijos ALTS. apskričio suvažiavimą, kuris įvykis rugsėjo 3 d. š. m. Lietuvių Salėj, So. Bostone. Nutarta siųsti nuo kiekvieno dešimčio narių po 1 delegatą. Išrinkti 8 asmenys: S. Moekus, A. Rimka, A. Čebatorius, S. Norkunas, J. Žemantaitis, A. Juodgudis, S. Jokubauskas ir J. Velička. Taigi kuopos valdyba ingaliota reikale tartis su kitomis draugijomis del lietuvių dienos.

J. Kerdiejus,

ALTS. 7 kp. sekretorius.

T. M. D. REIKALAI

KĄ KUOPOS VEIKS?

Visada mes kalbame apie apšvietą, kultūrą, pažangą. Tam atsiekti reikalinga žmonės prie to vesti; vesti reikia gi šviečiant juos, tobulinant, mokinant. Visi to trokšta, visi to nori: nori ne tik tie, kurie patįs apšvietę ir mato kitus esant tamsiais, mato juos nenaudingais tokiame stovyje nei žmonijai, nei tautai, nei jiems patiems; negali tokie neapšvieti žmonės prigelbėti nei tiems, kurie reikalauja pašalinės paramos kultūros darbuose. Bet tą mato ir jaučia ir tie patįs tamsūs žmoneliai: matome mes juos kopiančiais pagal išgalę, prie apšvietos, matome sekančiais paskui įvairių vadų, — tai ir rodo, kad žmogus jaučia savo negalę ir tamsumą — jis nori apšviesti. Ne kalbėsime apie tai, kodėl neapšviečia įvairius „apšvietos tvėrėjus“ besiekiojant, — mano noru kalbėti apie tai, kaip butų galima pilnai ir sąžiningai suteikti tamsiam žmogui naudos ir jo apšvietimui. Apšvietos troškiejų yra daug, tik neprieinama

prie budų apšviesti.

TMD. seime buvo kalbėta, orgame rašyta ir tt. apie rengimą įvairių paskaitų. Nors pačios TMD. knygos jau reiškia apšvietą, tečiaus labai gera yra ir žodžiu žmones lavinti. Kur-ne-kur tai vieną ar kitą kuopą kada nors surengs paskaitą. Žinodami, kas skaito, pagal to ką skaito, mes tankiai apsvarstome ir svarbą bei naudą iš tokios paskaitos. Tankiausiai buna tai taip sau paprastas, bile gabesnio ar norinčio kitus šviesti žmogelio, parengtas raštelis. Bet tokios paskaitos tankiai tik gaisina žmogų, vietoje taip reikalingos apšvietos.

Kuri kuopa tiek gali — pasigarinėdina ir tuomi; bet kuri negali — nieko ir nevelkama. Nors išreikšta pagedavimai ir, rodos, su manymai duoti kuopoms paskaitoms rengti raštai iš TMD. Apšvietos komisijos, tečiaus koleikas kuopos to dar negavo.

Kuomet TMD. užduotis yra šviesti — kaip gi gali šviesti tos kuopos savo narius, kas kurias nėra šaltinių tokiai apšvietai semti?

3-čia TMD. kuopa Brooklyne pasiekė savo tikslo: mes jau kelintas sykį skaitome TMD. organe „V. Liet.“ apie tos kuopos apie gana svarbus sumanymus ir paskaitas, bei paskutiniu laiku įvykdintus planus bei pradėdamą darbą tikrai apšvietos labui.

Ačiu pasidarbavimui pp. J. Gedmino ir P. Norkaus („V. L.“ redaktorių) bei pasisekus jiems suspiesti apie save burelį gabesnių vietos veikėjų: pp. Vaitekuno, Karpavičiaus ir keleto kitų, taipgi prisidedant p. J. O. Širvydai, — suruošta visa eilė paskaitų grynai moksliskose temose, kurių, žinoma, dar TMD. kuopos nėra turėję; medžiaga imama iš pamatiniausių moksliskų raštų, paskaitos rašoma prieinamoje ir suprantamoje prasmėje, neatkreipiant tik per daug domos ant taip vadinamo „supopularizavimo“, kas galėtų priversti prie sudarkymo dalyko. Prie to dar reikia pažymėti, kad 3-čia kuopa specialiai yra užprašiusi D-ro J. Šliupo parašyti paskaitą tautų klausime, nes ir tas svarbus klausimas yra paimta rengiamų paskaitų eilėn.

Gerai, — matydami, kad 3-čia kuopa, turėdama tokias dideles spēkas, per kurias galės suteikti savo nariams milžinišką apšvietos naudą, — pakils; pakils ji ne tik tuomi, kad apie ją bus rašoma laikraščiuose: ne tuomi, nes juk rašymu bus paduodama tik žinios apie įvykusį faktą; bet ši kuopa pakils tuo, kad ji suteiks savo nariams bei rėmėjams daug tokių dvasinės naudos, atkels daug nepajudintų ir nežinomų mums dalykų, parodys žmonėms šaltinius, iš kurių galima semti apšvietą ir tobulintis, su galinčiųjų pagalba, patiems per save. — Tokia yra tai šios kuopos prelegentų užduotis — ir ta užduotis vykinama su pilnu pasišventimu ir norais.

Viskas kas surengta — ir skaitantieji šį laikraštį galėjo tai matyti pirmesniuose pranešimuose. Darbas jau pradėtas. Ateina žiema — 3-čia kuopa rengs paskaitas du sykiu į mėnesį (dabar rengiama po syki, nes persilta; pilnai prasidės su Spalių mėnesiu).

Ką veiks kitos kuopos, kurių užduotimi yra irgi — šviesti žmones? Ar turi jos šaltinius, iš kur apšvieta semti, ar turi žmones, kurie galėtų semti Vargu besiras visose po vieną, tankiausiai vos kelintoje yra šiek-tiek gabes-

nis, kuris vienok galėtų tik perduoti kitiems tą, ką jis gaus iš augščiaus.

Čia bus puiki proga kuopoms ingyti paskaitas ir žiemai užėjus — skaityti jas savo susirinkimuose.

Nenoriu tuomi pasakyti, kad 3-čios kuopos referatistai yra pasirengę „ant orderio“ rašyti kam nors paskaitas — ne; jų tikslas ne tas; jie turi pasibriežę tik tai, kad: šviestis ir šviesti. Nenori nei apglėbti visas kuopas, tik su atsidavimu darbuosis savoje.

Tik TMD. Centras turėtų atkreipti į tai domą — ir surinkus tokias paskaitas išleisti ant greitųjų atskiriose brošiurose po dvi ar daugiau — ir siuntinėti jas kuopoms dovanai ar už menką atlyginimą. Ir su tuomi galės kitos kuopos pradėti apšvietos darbą pas save — galės skaityti savo susirinkimuose apie tai, kas yra moksliška, kas yra tobulinančiu ir teikiančiu žmogui turtais neatlyginamą naudą.

Priminsiu ir tai, kad tos paskaitos nebus tik „paskaitos“, kaip mes pratę į jas žiūrėti: tai moksliški raštai, kurie, išleidus į knygeles, tiks stoti eilėn su visais kitais TMD. raštais, kokie iki dabar išleisti.

Paklauskite tamsaus žmogelio: ar tu nori but apšvietusiu? — Todel ar galima laukti neteikus žmogui to, ko jam reikia, ko jis pats neįstengia pasiekti?

K. S. Karpavičius.

TMD. KUOPŲ VIRŠININKAMS.

Labai prašome siunčiant pinigų į TMD. centrą ant čekių ir „money orderių“ nerašyti Iždininko ar Centro sekretoriaus vardo. Rašykite stačiai „Tėvynės Mylėtojų Draugija“ arba angliškai: „Association of Lithuanian Patriots.“ Ant tokio vardo išrašę piniginių ženklų prisiųskite C. Sekretoriui. Kad tokiu būdu reiklia siųsti pinigus to reikalauja North Side Banka, kurioje TMD. daro apyvartą. Taipgi to reikalauja ir bondsų kompanija. Kitai sunku sukontroliuoti.

P. Norkus,

TMD. Sekret.

Lietuviškas Advokatas Baltrus S. Yankaus

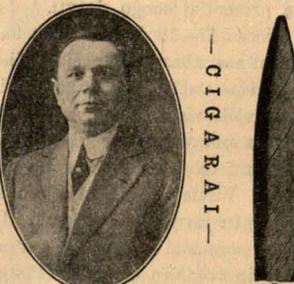
Pranešu, kad kitokių provų neimu, kaip tik už kolistvą ir užmušimą prieš kasyklas, fabrikus, gelžkelius, laivus ir tt.

Skundžiu United States Kortuose ir gerai suprantu punktus provų už kolistvą.

B. S. YANKAUS

154 Nassau St., New York, N. Y.

Petras Naujokas,

CIGARAI

Visados klausite P. Naujoko Cigaretų kokiame nebuk štore arba salime, ir gausite gerą cigarę, o ne kopustų lapų. Mano dirbtuvė:

359 Broadway, corn. Keap Str. Brooklyn, N. Y.

Šios atvirutės tinka visokiame reikale: kaip tai susirašinėjimui, taip ir visokiems pasveikinimams.

Gerai žinomas jaunas lietuvių artistas-piešėjas, p. A. J. DULBIS, išleido labai dailias atvirutes, kurių paveikslėlis čia indėtas. Visas pelnas nuo parduotųjų atviručių yra skiriamas Lietuvos Gelbėjimo Fondui, šelpimui nukentėjusių lietuvių nuo karės.

Kainos: — 2 už 5c.; 6 už 15c.; tuzinas už 25 c.

Užsisakant šias atvirutes, siųskite pinigų stampomis šiuom adresu:

„VIENYBĖS LIETUVNINKŲ“ ADMINISTRACIJA.

120 GRAND STREET, : : : BROOKLYN, N. Y.

NAUJOS APYSAKOS

Tik-ką išėjo iš po spaudos

**PASKUTINĖ AŠARA.
GERAS ŽMOGAU, AR NEMATEI...?
KERŠTAS.
KOL SAULĖ PATEKĖS.**

Parašė gerai žinomas rašėjas K. PUIDA.

Aukščiau paminėtos APYSAKOS arba gyvenimo vaizdeliai tai yra perlas mūsų dailiosios rašliavos.

Parašytos aiškiai ir kiekvienam prienamose formoje.

Butinai ši knyga turėtų rasti pas kiekvieną knygų bei skaitymo mylėtoją.

Knyga didelio formato, turi 237 puslapius.

Kaina labai žema tik 75 centai

Reikalaudami Adresuokite:

„VIENYBĖS LIETUVNINKŲ“ Administracija

120 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Pinigus siųskite Money Order arba Pašto markėmis.

apdumimas.”

Naujasis mąstymo budas.

Pirmiau budavo sakoma, kad padėjo savo ranką, arba pasirašė, arba padėjo ką nors po kuom nors. Dabar „Naujienos“ (No. 203) išrado budą dailiau mąstyti. Jos sako: „Pridėjo savo nagus“ etc.

Išaiškino.

Jurgis. — Jonai, pasakyk tu man kodėl „Kelevis“ turi daugiausiai pajieškojimų?

Jonas. — Matai, Jurgi, „Kelevis“ skaitytojai daugiausiai bėga nuo vienas kito, tai paskui reikia juos pajieškoti.

„Laisvė“ dešinioji.

„Laisvė“ skundžiasi, kad nekuri draugai ją ir „Kelevis“ vadina dešinišiais. Ir tai dar, o Dievulėlian, skelbia, kad ji tik pinigų nori sau pasidaryti. Na, tai bus daugiau dešiniųjų.

Mokykloje.

Mokytojas. — Kuom maitina pienėdžiai gyvuliai savo vaikus?

Mokinys. — Pienu.

Mokytojas. — O plunksnuočiai?

Mokinys. — Plunksnomis.

Nuostolis.

— Kokis daiktas išduodant atneša daugiausiai nuostolių.

— Dukteris.

Klausimai ir atsakymai.

— Koks genalas pats stipriausias?

— Vanduo: jis varo laivus ir vandenines melnyčias.

— Kam saugiausiam galima pasakyti savo paslaptį?

— Melagiui, nes jam niekas netiki.

— Kokią paslaptį gali užlaikyti šnekiausia moteris?

— Savo amžiaus metų skaičių.

Mokytojų susivažiavime.

— Pona, aš noriu tiktai vienas reformos, tai yra, kad mokytojai turėtų progą kasdien papietauti.

Praktiška gospadinė.

— Aš nesuprantu, Mariute, kaip tu tą gali pakęsti: amžinas valkiojimas mūsų Jono juk stačiai nepakenčiamas.

— Nustok gi. Jie abudu geri tarnai. Mes juos apveždinsim ir jie nustos paskui vienas kitą sekioti.

Vietinės Žinios

Paralyžiaus liga jau mažta. — Daktarai tvirtina, kad paralyzius jau veikia visiškai baigiasi. Pereitą subatos dieną nuo paralyžiaus numirė tik 10 vaikelių. Tai sulyginamai labai mažai.

Neužas knygnas. — Brooklyne žadama pastatyti naują didelę knygyną, kuris kaštuosias apie 5 milijonus dolarių. Knygnui vieta skiriama kur netoli Prospect Parko.

Perkunas intrenkė į lietuvišką bažnyčią. — Pereitą savaitę ties New Yorku buvo smarkoka perkunija. Viso perkunas užmušė du žmones New Yorke ir intrenkė į šv. Jurgio lietuvišką bažnyčią, kur klebonauja kun. Kuodis. Gerokai apdraskė stogą.

TMD. 3-čia kuopa rengia vakarėlį, kuriame manoma sulošti „V. L.“ išleistą komediją — „Ap-tiekorius.“ Jau pradėdama rinkti lošikus. Pasižadėjo viską sutvarkyti bei lošimą vesti pp. P. Norkus ir K. S. Karpavičius. Va karas atsibus Spalio 28 d. kun. N. Petkaus parapijėje svetainėje.

SLA. 213 kp. laikytame susirinkime 1 d. rugsėjo turėjo keletą šiek-tiek svarbesnių dalykų aptarimui. Vienu — buvo apkalbėtas kuopoje gautas „Lietuvių Die-nos“ rengėjų vietinio komiteto atsišaukimas; kp. pirm. J. Ambraziejus trumpa prakalbėle apibriežė svarbą tokio atsišaukimo bei padėjimą Lietuvos žmonių, o paskui eita prie rinkimo kuopos atstovų. Pagal didžiumos narių, kuopa rinko du atstovus — pp. J. Ambraziejus ir T. Mačiulaitis. Kaip žinoma, toji vietos draugijų konferencija įvyks 12 d. rugsėjo.

SLA. V-to apskričio sekretorius pranešė apie prakalbas-maršrutą, kad 213-tai kuopai išpuolė spalio 20 diena. Kalbėtoju bus p. J. V. Lutkauskas. Prakalboms surengti apsiėmė kp. vice-pirmininkas.

K. S. K.

Užmušė streiklaužį. Prieš pat gatvėkarių darbininkų streiką, streiklaužių kontoroje susipešė du streiklaužiai, kurių vienas kitą ant vietos užmušė.

Bomba. — Viename name sprogo bomba skirta paplaišinti Mary Hallo dirbtuvei. Labai išgąsdino gyventojus.

Užmušė savo dukterį. — Policija suareštavo tulą Uolmeną, kuris užmušė savo tikrą dukterį, kurios ant rytojaus turėjo būti vestuvės. Užmušė girtas budamas delei susipykimo.

Gavo leidimą vesti: — Juozapas Vaistijunas, 555 Driggs Av., su Elžbieta Šarauskiute, 128 Berry Str.

Andrius Lapašauskas, 30 Scholles Str., su Veronika Žekoniute, 168 Union Ave.

Franciškas Pavilionis, 102 Grand str., su Emilia Vaitekuniute, 22 Ten Eyck Str.

Jonas Noreika, 111 Grand St., su Ona Malinauskiute, iš ten-pat. Vladišlovas Svilas, 97 Union Ave., su Anastazija Karvelienu, 49 Monteith Str.

Lars Larsen, 459 Bay Ridge Ave., su Margarita Muckevičiute 142 N. 10th Str.

Petras Šadulskis, 377 Rodney Str., su Katrina Norbutačiute, 325 Grand Str.

Juozapas Jasiumas, 39 Hudson Ave., su Katrina Alaburdžiute, 52 Hudson Ave.

Jonas Daugirda, 9 Ainslie Str., su Mare Jakučioniute 660 — 92 Street.

Juozapas Sinkevičius, 138 So. 3rd Str., su Franciška Sakalau-skiute, 103 Kent Ave.

Stanislovas Paukštis, 197 Gold Str., su Rozalia Palinkaičiute, iš ten-pat.

Juozapas Radzevičius, 120 No. 4th Str., su Ona Senkiute, iš ten-pat.

Vladišlovas Bielevičius, 128 N. 1st Str., su Viktorija Bruskiute 5558 Driggs Ave.

Kazimieras Didžiūnaitis, 58 So. 3rd Str., su Maria Pajaujute, 61 So. 2nd str.

Antanas Laucius, 249 Bedford

Ave., su Rozalia Milašauskiute 251 Metropolitan Ave.

Juozapas Burba, 173 Meeker Ave., su Juozefa Juoziliuniute, iš ten-pat.

Boleslavas Jakubaitis, 49 Ten Eyck Str., su Eliz. Kliorkaite, 187 Manhattan Ave.

John Bikulčius, 22 Stagg Str., su Mikalina Waitkovich, 548

Jonas Rinkevičius, 29 Maujer Str., su Maria Naktiniute, 802 Grand Str.

Aukos L. Gir A F.

LIETUVOS GELBĖJIMO SKYRIUS.

Lakštas 83:

New Britain, Conn., nuo SLA. 34 kp. per V. Vinikaitį 15.55

New Britain, Conn., per A. Martų: M. E. Malinauskas — 5.00. V. Zim-travičius — 5.00. J. Mikalauskas — 5.00. J. Skritulskas — 5.00. V. Drob-nis, A. Jegeliunas, J. Malaška, A. Vi-kras, J. Tutlis, E. Simukauskas, M. Čeponis, M. Doginis, P. I. Dryniūtė, J. Pruskevičius, J. Čeponis, M. Turskis, J. Nezekas, J. Drančikas, L. Rama-nauskas, A. Pauža, S. Mažeika, A. Karaliunas, A. Mikalauskas, J. Kli-mas — po \$1.00. Smulkių — 7.00. Viso \$47.20

Union City, Conn., per A. Martų: J. Bekeris, M. Bražytė, V. Kundrotienė, K. Valanevičius, J. Zeliokiūtė, A. An-drukaičiūtė, A. Bukšniūtė, A. Kundra-tas, J. Jokubėnas, J. Počius, J. Kape-ravičius, T. Baukus — po \$1.00. Vi-so 20.00

New Haven, Conn., per TMD. ir ALTS. kuopų išvažiavimą surinkta 19.00

Viso atitrukus gelžkelio ir kitokius kaštus, prisūsta 68.90

Rochester, N. Y., per TMD. ir ALTS kuopų jungtines prakalbas, per A. Zimnicką. Aukavo: S. Samoškienė, D. Jokšas, A. Volpa, J. Ziaugra, A. Šim-kunienė, J. Braknis, K. Sebeskis, J. Zemaitis, S. Klimaitis, J. Kovas — po 25c. M. Morginas — 1.00. Viso 5.85

Homestead, Pa., SLA. 151 kp. per A. B. Strimaitį 25.00

Mystic, Conn., lietuviai, per A. B. Strimaitį 16.00

Jesuitas, Worcester, Conn., per A. B. Strimaitį 2.25

So. Boston, Mass., p. Semiaiko ir p-lės oKlešinskaitės vestuvėse surinkta. Prisiuntė „Atėties“ redak. 3.85

Edwardsville, Pa., surinkta per prakalbas. Prisiuntė Vnukauskas per Paukštį. Aukavo: A. Sereta, J. Stra-vinskas, J. Vaišnis, T. Paukštis, p-šukas — po \$1.00. Pas Kvičkus — 75c. E. Šupenis, V. Visbaras, A. Paukštis, p. Kazakevičius, P. Rėkus, I. Gibavičius, K. Rupeikiūtė — po 50c. M. Paukščiūtė — 35c. A. Ka-dišius — 30c. S. Leskauskas, B. Gri-galiunas, A. Dirkis, J. Jonišketis, S. Lukoševičius, J. Makauskas, M. Moke-vičius, J. Ažukas, S. Matulevičius, A.

Parduodamas del savo gerumo

Kuponai arba dovanos niekad nebuvo duodami su Prince Albert, nes jų vertė turėtų būti išimta iš tabako. Mes žinome nuo didelių išpardavimų, kad rukoriai pageidauja kokybę! Nei nacionališki nei valstijiniai įstatai del kuponų vartojimo gali kaip nors už-kenkti pardavinėjimą Prince Albert.

Jūs pamėgsite kiekvieną pilną pypkę Prince Albert tabako, nes jis turi gerą skonį ir ne kanda liežuvio ir nedžiovina gerklės. Kandimas ir džiovinimas prašalinamas per patentuotą procesą, per kurį šis tabakas yra perleistas.

PRINCE ALBERT

the national joy smoke

yra lauktinas, nes jis daleidžia vyrus jį rukyti tiek ilgai, kiek norint. Prince Albert'as išlaikys bile kokią bandymą jūs norėtumet daryti.

Pirk šiandien pokelį Prince Alberto ir atrasi, kad jis visiškai jus užgan-dins. Tada suprasite, kodėl jis yra ru-komas visose civilizuoiose šalyse visa-me pasaulyje! Cigaretė jis yra taip geras kaip ir pypkėje.

Copyright 1916 by R. J. Reynolds Tobacco Co.

Pirk Prince Albert visur raud. krepšel. 5c.; raud. blekin., 10c.; svarin. ir pus-svar. blek. humid. ir svar. kryštolo hu-midor. su spondžiaus drėgn. viršeliais.

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY, Winston-Salem, N. C.

Ant užpakalio perskaitysit: „Proce-sas patentotas July 30 d., 1907“, kuris privertė tris vyrus rukyti pyp-kes, kuri pirmiau vienas!

PAJIEŠKOJIMAS

PRANAS GEDVILA, Kauno Gub Šiaulių apskr., Tauriųjų miestelio tik atvažiavo į Amerika. Noriu sutykti giminius ar pažįstamus. Meldžiu kreipties į redakciją „Vien. Lietuvninkų“, 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

REIKALINGAS KRIAUCIUS.

Reikinauju gero kriaučiaus, kuris gali atsakančiai dirbti kostu-merišką darbą gera mokeskis, dar-bas ant visados. Atsišaukit tuo-jaus pas Frank Philips, 203 Broad Str. W. Hazelton, Pa. (38)

JUOKŲ SKYRIUS

Niekina darbininkų šventę.

Buvo darbininkų šventė (Labor Day) na, ir kaip tikri darbinin-kai „Laisvės“ štabas dirbo išsi-juose.

O tie buržujai vienybininkai ne suprastami tos darbininkų šven-

tės svarbos visi šventė.

Ar tai gali šitaip tie buržujai niekinti darbininkų šventę.

Nenaudėliai.

Irgi atsirask tokiems tautinin-kams nenaudėliams, kurie nepri-leidžia Bagočiui gelbėti Lietuvą į jo kešenių.

Turbūt yra reikalas.

„Laisvė“ vis skelbia, kad jos leidimui kooperacijon visi dau-giau prisideda kooperatorių. Ma-tomai yra reikalas.

Bet iš kitos pusės toks stulpas kaip Neviackas pabėga nuo jos Lietuvą gelbėti. Čia irgi kriun-net Worcesterin, matomai irgi turbūt yra reikalas.

Seilė varva.

„Naujienos“ seiles varvina kaip Lopatto, Šliupas, kun. Dar-gis gavo padėkavonę už išgavi-mą lietuviams dienos. Mat ir jos norėtų tos padėkos.

Bet ko gi bijotis ar pavydėti, jei tos dienos išgavimas tik „akių

Pakropis, A. Radzevičius, J. Leskauskas, K. Sabaliauskis, J. Vieliuskas, A. V. Paukštis, J. Vnukauskas — po 25c. Viso 18.46

M. Dabrickas, Suderland, Mass., per Paukštį — 1.00

Nuo „Lietuvių Dienos“ 20 liepos, SLA. VII Apskričio, per F. G. Kupstą, prisiųsta Paukščiui 146.55

Athol, Mass., lietuviai, per J. Vasiliauską. Aukavo šie: Lietuvių Pieliečių Klubas — 10.00. V. Petrauskas, L. Grigaliūnas, F. Perlauskas, A. Ivauskas, P. Buzevičius, K. Markevičius, F. Petrauskas, J. Šleivis, J. Laučka, J. Baltrėnas, J. Labeckis, S. Kuliešius, J. Vasiliauskas, J. Braškis — po 25c. Viso 13.50

Chicago, Ill., SLA. 139 kp. per Paukštį 2.53

Rochester, N. Y., lietuviai, per K. J. Semašką 36.00

Central Brooklyn, N. Y., Franca Andruškevičius ir Osvaldas Laučičkis, mėnesinį pasižadėjimą už Rugsėjų mėnesį po \$1.00 2.00

Viso per dvi savaiti 357.44

Buvo Lakšte 82 11,038.81

Viso inplaukė Fondan 11,396.25

LIETUVOS AUTONOMIJOS SKYRIUS.

Lakštas 74:

Rochester, N. Y., ietuvių per A. Zimnicką 70c.

A. Žiugžda, Newark, N. J. per V. K. Račkauską 10.00

S. Geužis, SLA. prezidentas, Mahanoy City, Pa. 10.00

Rochester, N. Y., ALTS. nariai: A. Zimnickas, K. J. Semaška, S. Klimaitis, P. Petronis, A. Kazlauskas, J. Brankis, P. Banelis — po \$1.00. J. Višniauskas, J. M. Leveikis, J. Zemaletis, J. Zigelis — po 50c. N. Juodvir-

šis — 25c. A. Zimnickas — 75c. Viso 10.00

New Britain, Conn., SLA. 37 kp. per V. Vinikaitį 10.00

Adv. F. P. Bradchulis, Chicago, Illinois 10.00

J. J. Nienius, Wilkes Barre, Pa. (pirma pusę pasižadėjimo) 5.00

Viso per dvi savaiti 55.70

Buvo Lakšte 73 1,850.22

Viso inplaukė Fondan 1,905.92

Viso per abi dali fondo 13,302.17

J. O. Širvydas.
L. G. ir A. F. fin. sekr.

KRASOS DEŽUTĖ.

Lietuviai. — Labai ačiū už antrąją žinutę, bet mes jos negalime dėti laikraštini delto, kad nuo kito mūsų korespondento gavome pirmiau plačią žinią. Dėti dvi panašias žinias negalime. Atpisrašome.

A. A. T—čia. — Ačiū už feljetonėlį. Jau ptaisėme ir indėsimė sekant. N. Bandykite rašinėti tankiau, tik netęskite smulkmenas, o vaizdžiau nupieškite stambesnius rėžius.

A. Z. Z. — Perziūrėsim ir jei galima, indėsim sekant. N. Ačiū. 85-tai TMD. kp. — Antrašius indėdame šin N, patį aprašymą indėsimė sekant.

Zukauskas, Klubiėtis. — Tilps sekančiame N.

K. Semeška. — Jusų pranešimas tilps sekančiame N. Ačiū.

NAUJI RAŠTAI.

Kas iš kur paeina. Parašė M. Šalčius. SLA. leidinys.

Kaip gyvena latviai, anglai ir

suomai. Parašė M. Šalčius. SLA. leidinys.

Ant Dugno, Maksim Gorkio veikalas, vertė Karolis Vairas. Išleido LSS. 60-ta kuopa.

KLAIDOS PATAISYMAS.

Pereitan N buvo antgalvyje išspausdinta: „Bulgarai užėmė kelis Austrijos miestus“ turėjo būti: Bulgarai užėmė kelis Graikijos miestus.

MONTELLO, MASS. TMD. 85-tos KP. VIRSININKŲ ANTRASAI:

Pirmininkas: — A. Čažauskas, 16 Spring Str.

Prot. rašt. — J. Seniotis, 57 Vine tr.

Fin. rašt. — S. Klimaitis, 224 Ames Str.

Visi iš Montello, Mass.

SUGYVENIMAS TAUTŲ AMERIKOJE.

Europoj visos tautos bjauriai mušasi. Amerikoj gi tos pačios tautos harmoniškai gyvena. Taip pat visi harmoniškai garbina Triner's American Elixir of Bitter Wine. Girardo Varano, italas rašo iš Mount Camelpa, šiaip: „Ne nustosiū garbinti jusų vaista, nes ištikro yra galingas, kad ir nepabaigiau dar vartoti antrą bonką, o jau jaučiuosi tokios permainos, kad net nemoku nei aprašinėti jų.“ Mikas Bobenski, rašo iš Northbridge, Mass: „Aš naudoju Triner's American Elixir of Bitter Wine jau antrą metą, ir jaučiu kad be jo negalėčiau gyvent. Tas vaistas ištikro yra labai geras ant užkimimo ir kitų nesmagumų paeinančių nuo užkimimo, kaip silpnybė, galvos skaudėjimas, nerviškas, maladija ant vidurių ir tt. Gaunamas aptiekose po \$1.00.

Triners Liniment yra tai drutas preparatas tik del išvidurinio vartojimo. Gydo reumatizmą, neuralgiją ir kitus skandėjimus muskulų ir kaulų. Prekė 25 ir 50c. aptiekose. Per pačią 35 ir 60c. Joseph Triner, Chemikas, išdirbėjas, 1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

DIDELIS BALIUS!

Surengtas Draugystės šv. Jono, Bronx, N. Y. Subatoj, 16 d. Rugsėjo, (Sept.) 1916 m. Prasidės 7:30 val. vakare, ant salės Courtlandt Casino, 585—597 Courtlandt Ave., netoli 150 gatvės.

Įžanga Vyrams 25c., moterims 15c. Drapanų padėjimas 10c.

Užkviēia Komitetas.

REIKALAVIMAI

Reikalingi vyrai.

Reikalaujame vyrų prie lengvo medžio darbo, ant išdirbimo mažų daiktų prie muzikališkų instrumentų. Darbas geras ir lengvas. Mokestis gera. Atsišaukite bent kokiam laike pas:

Gretsch Musical Instrument Co.
60 Broadway, Brooklyn, N. Y. (38)

REIKALAVIMAS.

Reikalingas geras kriaunėis ant kostumiersko darbo. Gera vieta del gero darbininko, taip pat ir mokestis. Atsišaukite pas:

J. J. BUTKERE,
15 Locust Str., Lockport, N. Y. (37)

REIKALAVIMAI

Reikalaujame vyrų medžio išdirbėjų. Prie išdirbimo muzikališkų instrumentų. Darbas nuo stukių. Taip pat reikalaujame darbininkų ant mašinu. Mokestis gera. Dirbtuvė šviri ir šviesi. Atsišaukite pas:

GRETSCH INSTRUMENTAL CO.
60 Broadway, Brooklyn, N. Y. (39)

PIGIAI PARSIDUODA gaminis inžinas septynių arklų jėgos. Šitas inžinas yra visai mažai naudotas, taip kaip ir anužas. Greit atsišauksiam šitas inžinas bus parduotas visai pigiai; atsišaukite ant sekančio antrašo:

Vin. Struogis.
155 Hope Str., Brooklyn, N. Y.

PAJIESKAU MOTERIES IR DVIEJŲ VAIKŲ.

Pradžioje karės atvažiavo į New Yorko uostą mano moteris su dviems vaikais Jadviga Švirniēnė apie 38 metų vyriausias sunus Jonukas 16 m. antrasis Juozukas 14 metų. Moteris pavardė po tėvais yra Jankudaviūtė, Paeina Suvalkų gubernijos, Marijampolės Ujezoje, Antanovo gmino Trakiškių (senoje) kaimo, parapijos Česnavos. Kaip moteris atvažiavo aš buvau Detroit, Mich. dagirdės apie atvažiavimą aš važiavau į Pittsburghą Pa. pasitikti moterį, ir mane suareštavo ant gelžkelio netikėtai. Tokiu budu neteko sutikti moterį ir vaikučius. Jeigu kas apie ją žinotų arba ji pati malonėkite atsišaukti ant žemiau paduoto antrašo, už ką busiu daug dėkingas.

Juozas Švirienas,
151 Berry Str., Brooklyn, N. Y. (38)

PAJIESKAU savo pusbrolio Kazimiero Vaičvilos ir pus-sesers Onos Vaičvilukės iš Kauno gub., Šiaulių pavieto, Radviliškės valasties, Šedovos parapijos. Vaidolionių sodžiaus. Esu girdėjęs kad yra atvažiavę Amerikoj. Meldžiu atsišaukti jie patys ar kas apie juos žino prašan pranešti man.

JONAS M. VAICVILAS
385 S. River Str. Aurora, Ill. (38)

SALIUNAS ANT PARDAVIMO.

Parsiduoda saliuonas iš priežasties ligos. Vieta gera, apgyventa lietuviais ir lenkais. Biznis eina gerai. Norintį įsigyti pelningą biznį nepraleiskite šią progą. Atsišaukite pas loeniną.

PRANAS KARPAVIGIUS
301 Jackson Ave., corn. Harris Ave. Long Island City, L. I., N. Y. (38)

GROSERIS IR DRABUŽIŲ STORAS ANT PARDAVIMO.

Vieta labai išdirbta ir biznis eina gerai, krautuvė randasi arti lietuvios bažnyčios. Krautuvė yra atsakanti del bile kokio biznio. Norintį įsigyti puikų biznį ir geros vietos, atsišaukite sekančiu antrašu:

M. Kralikauskas,
91 Warwick Str., Newark, N. J. (38)

PIANAS ANT PARDAVIMO.

Parduodu naują pianą, visai nebrangiai. Iš priežasties nesveikatos. Atsišaukite šią Nedėlią vakarais. Ant pirmo floro:

538 Lorimer Str., Brooklyn, N. Y. (38)

KIRPIMO MOKYKLA!!!

Mokinkitės kirpimo vyrišku drabužių. Duodu kirpimo, braižymo ir proporeijų lekeijas ypatiška ir per laiškus pagal „Dvidešimto šimtmečio sistemą.“ Pirstatan petrinas į visus miestus Suvienytų Valstijų ir Kanados. Delei platesnių informacijų kreipkitės šiuo antrašu:

L. G. KAZIUNAS.
96 Manjer Str., Brooklyn, N. Y.

Phone 4325 Stagg. 2878 Stagg
Lietuviška aptieka
MARCY PHARMACY
S. COHN, Mgr.
76 Marcy Ave. Cor. S. 1st Str. Brooklyn, N. Y.
Mes laikome tikrą TREJENKĄ

Paaiškinimas del visų žinios.

Mes pardodame ir perkame visokios rūšies biznius po visas dalis Amerikos. Jeigu nori pirkti bent kokį biznį arba jį parduoti tai visuomet kreipkitės ypatingai arba laišku. Norėdamas parduoti biznį parašykite koks biznis yra, kaip senai išdirbtas, ir už kokią prekę norėtumet jį parduoti. Norėdamas pirkti paminėkite kokiam mieste norite, kokį biznį, ir kiek maždaug galėtumete įnešti pinigų. Taip pat mes išpildome visokias apeliacijas ir paduodame visokias provas geriausiems advokatams, kaip legališkas, taip kriminališkas. Taip pat einame už perkalbėtojus visokiuose reikaluose. Visus augščiau paminėtus dalykus mes atliekame teisingai ir sąžiniškai. Reikale visuomet kreipkitės pas:

M. Ballas ir J. Bush
119 Grand St. Brooklyn, N. Y. (Nov. 29, 1916).

Visada busi pilnai užganėdintas, jei pirksi **FORNISIUS** pas Maliauską ir Vidziuną. Musų prekės daug žemesnės, negu kur kitur. Duodam ant lengvų išmokesčių po \$1.00 ant savaitės

M&V FURNITURE CO
687 3RD AVE. COR. 7th St. 628 5th Ave. NEAR 19th St. BROOKLYN, N. Y.

Kada persišaldai įtrink kaklą, krutinę ir apacias kojų D-ro Richter'io **PAIN-EXPELLER** Tuojau apsaugoja nuo ligų ir gydo Tikras tikrai su pažymėta marke "IKARA" 25c. ir 50c. butelukas visoso aptiekoso arba atčiai nuo **F. AD. RICHTER & CO.** 74-80 Washington Street, New York, N. Y.

Tel. 4428 Greenpoint
Dr. J. WALUKAS
VALANDOS: nuo 8 iki 10 iš ryto, 1—3 po pietų, 6—8 vakare. Nedėliomis pagal sutarimą.
69 SO. 3rd ST., BROOKLYN, N. Y.

Dr. J. S. Messago (Misevičia)
270 BERRY STREET Brooklyn, N. Y.
Tel. 595 Greenpoint
Specialistas širdies ir plaučių ligų.
OFFICE HOURS: 8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M.

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETH PORT'E, N. J.
161 Franklin St., ir kampas Second St.
Ligonius priima: ryto nuo 8—9 po pietų nuo 1—2:30 ir vakare nuo 6—8
Telephone 1537 R. Elizabeth.

DR. LOUIS H. HANSEN, (Suc.)
Dr. LOUISE C. BALL
Chirurgas Dantistas.
251 Grand St. Brooklyn, N. Y. Kampas Roeblin Str.
Taiso ir ištraukia dantis be skausmo. Nevelkus pripildo aukso, platinos ir cemento. Įveda naujus; uždeda keparutes iš aukso arba porceleno.
OFISO VALANDOS: Nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.
VISOKIS DARBAS GVARANTUOTAS. Seniai įsteigtas biznis 25 met.

VLADO LESČINSKO
Aptiekoj Drugstoriyje galima gauti „Vienybę Lietuvninkų“ pavieniais numeriais, arba užsiprenumeruoti ir duoti apgarsnimus.
Eureka Red Cross Pharmacy
315 Walnut Str., Newark, N. J.

Telefonas: 6426 Market.
Daktaras
JONAS J. KAŠKIAUCIUS
VALANDOS: 8—11 ryte, 1—3 po pietų, 7—9 vak. Seredomis 8—11 ryte
341 Walnut str., prie parko. NEWARK, N. J.

Ar nori būti Gražus?
Jeigu taip, tai nusipirkite Mosties, kurią išdirba Mentholatum Co. ir visi daktarai ir aptiekoriai pripažįsta geriausią.
Ištepant moste veidą prieš einant gult per kelis vakarus padaro veidą tyru ir skaisčiu. Mostis išima visokius spuogus ir dėmes (pletmus) saulės nudegimas ir lašus. Kaina dėžutės 50c. ir \$1.00.
J. RIMKUS.
BOX 36, Holbrook, Mass.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsilvanijos Universitetą), užsiima varymu provy visuose teismuose.
Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.
Office Phone Peoples 37
Residence Bell 47
Peoples 1100

LIETUVIŠKOS MUZIKOS KONSERVATORIJA.
395 Broadway, So. Boston, Mass.
Laiko atotsogves.
Muzikos mokslas vėl prasideda 10 d. rugsėjo ir eis kaip ejęs visą mokslo sezoną.

Kiekvienai MOTEREI žinotina Specialistas Moteriškų Ligu.
JOSEPH LIPMAN, M. D.
314 E. 50th St., New York.
OFISO VALANDOS: iki 10 val. ryte; nuo 1 iki 2 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 vakare. Nedėliomis pagal sutartį.
Egzaminavimas DYKAI. Mes ištiriame ir pasakome visas ligas ir pagelbstime. Iš kitur atvažiuoems ligoniams parpinam vietą, kol gydosi. Reikalui esant, kreipkitės, mes apžiūrėsim ir duosime prietelišką rodą. Patarnavimas visai pigus. Neužmirškite mano antrašo.
DR. J. LIPMAN,
314 E. 50th St. NEW YORK. Arti 2nd Avenue.
— Kalbame lietuviškai. —

Nerviški Žmonės

džiaugsis dažinojus, kad jų sveikata gali būti žymiai pagerinta ir, kad jų nervų sistema bus pastebėtinai sustiprinta t. y., jeigu tokie žmonės vartos

Severa's Nervoton

(Severos Nervotoną) nuo pat prasidėjimo jų nervų suirutės. Toji gyduolė yra visiška atsakanti ir, vartojant nuo įvairių nervų ligų, ji trumpame laike parodys savo stiprinimo įtekme. Ji suteiks pagedaujantį palengvinimą nuo

proto slėgimo insomnijos bei nemiglo nervų išsėmimo histerijos ir nerviškas.

Kaštuoja \$1.00

Rašykite ir reikalaukite mūsų cirkuliorių: "Severos Nervotonas" —kada ir kaip jį vartoti. Siunčiamas dovanai.

Severos Preparatai parsiduoda visur aptiekose. Reikalauk vardą Severos, o tuomi apsaugosi nuo prigavystės. Negalint gauti Severos Preparatų savo apielinkėje, užsisakyk tiesiai, adresuojant:

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

ATIDAI!

Draugystėms, Klubams ir Kuopoms. Mes išdirbame viską kas tik reikalinga del draugijų. Visokius ženklus, guzikučius, kukardas (badges), šarpus, Vėliavas ir antspaudas. Guzikučių (buttons) prekė nuo \$25.00 už šimtą ir augščiau. Tankiai mūsų vietaučiai kreipiasi pas žydėlius, kurie nepažindami lietuvių Tautos historijos, atlieka augščiau minėtus darbus netinkamai. Mes pranešame savo tautiečiams, kad darbą atliekame atskančiai. Del platesnių žinių kreipkitės pas:

STRUPAS & CO.
123 FERRY STREET, NEWARK, N. J.

DANTISTAS.

Kiekvienas užganėdintas geru pataisymu! Gvarantuotas ant 20 metu!

Uždėjimas keparutes 22 k. \$5.00
Užplombavimas 50c. ir augščiau. Išvalymas... 50c.
Užplombavimas aukso... \$1.00. Skaudantį danti duok ištrankt ryte, o vakare duok apžiūrēt.

SANITARY DENTAL PARLOR
307 BEDFORD AVE. TARPE 1-mos ir 2-ros gatvių. Brooklyn, N. Y.
Susikalba lietuviškai, lenkiškai ir angliškai.

NAUDINGA KNYGA
LITHUANIA IN RETRO-SPECT AND PROSPECT.
 parašyta Dr. Jono Šliupo.
 Pirmutinė knyga anglų kalboje apie Lietuvą ir lietuvius. Iteikite ją svetimtaučiams. Knyga didelio formato ir gražiai atspausdinta, prekė tik 50c. Pinigus siųskite stampomis, adresuojant šiaip: „Vien. Liet.“ Administr. 120 Grand st., B'klyn, N. Y.

LIETUVISKAS
Foto grafištas
 ir
Maliorius
 Geras Darbas ir visiems Prieinama Prekė

J. STOKIS
 177 Nassau Str.,
 kampas Bridge Str., Brooklyn, N. Y.

REUMATIZMAS! REUMATIZMAS!

Kodėl kentėti taip didelį skaudėjamą REUMATIZMĄ? Visi juokiasi iš Reumatizmo, kurie tikrai vartoja aptiekoriaus F. A. URBONO MILTELIUS (proškus powder) ir LINIMENTA, tie šiandien yra sveiki. Taigi ir Jūs galite lengvai pasveikti ir sykiu juoktis su sveikaisiais iš reumatiškų skaudėjimų.

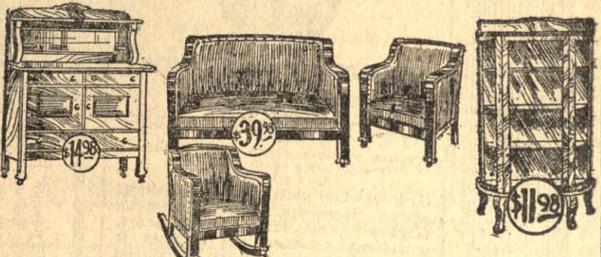
REUMATIZMO MILTELIUS ir LINIMENTA galite gauti per pačią tikrai už \$1.25.

Visi kreipkitės adresuodami:
F. A. URBONAS, Aptiekorius,
 151 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN, N. Y.
 (KAMPAS BERRY STREET) Telephone Greenpoint 1411

Telephone 2372 Greenpoint.

Macys & Marcin Furniture Co.
LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

Visi myli gražiai papuoštus namus. Ateikite pas mus nusipirkti gražius ir pigius rakandus-fornišius.

PIGU! PIGU!
 Mes pardudame forničius mokant ant sanvaitės po \$1.00 arba \$1.50, arba ant mėnesio \$5.00.
 Nepamirškite mūsų krautuvės, ateikite persitikrinti.

MACYS & MARCIN Furniture Co.
 198-200 Grand Str. Brooklyn, N. Y.
 Tarpe Bedford ir Driggs Ave. Šale Comedy Teatro.

ADVOKATAS
KAZIS KRAUČUNAS.
 Buvęs 9 metų Skyriaus Viršininku, Inspektoriu Suvienytų Valstijų Imigracijos; turi visas tiesas kaip Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir Counselor-at-Law. Veda visokias bylas (provas) visuose teismuose ir departamentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipkitės laiškais, įdėdami kratos ženklėlių ataskymui. Vedimui svarbių bylių ir reikalų, pribuna ypatingai į visas Valstijas ir miestus sulyje pareikalavimo. Adresas:
KAZIS KRAUČUNAS, Attorney-at-Law
 403 Lyon Building, Seattle, Wash.

PAMĖGINKIT SKAITYT
 Savaitinį Laikraštį
"LIETUVA"

Didelis 8 puslapių laikraštis su paveikslais, einas 24-tus metus. "LIETUVA" yra politikos, literatūros ir mokslo laikraštis, paduodantis daugiausiai žingeidžių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir viso pasaulio. Laikraščio kaina

Už visą metų tik \$2.00
 Už pusę metų tik \$1.00

Vieną numerį gausite uždyką, jei pareikalaušit, adresuodami:
"LIETUVA"
 3252 SO. HALSTED STREET
 CHICAGO, ILL.

VIENTAINĖ SVETAINĖ
 734-736—3rd Ave., So. Brooklyn, N. Y.
 Galima užsisakyti Balliams, Mitingams ir Veselioms, (vestuvėms) Užlaikau puikius kambarius: atkeliausieji iš kitų miestų gali gauti puikią nakvynę.
 Taipgi suteikiu draugiškus patarimus.

PUKIAUSIA IR SMAGIAUSIA LIETUVIAMS UŽEIGA:
 Skanus Alus, gardi Arielka, Elius, visoki Vynai ir kvepenti CIGARAI.

Wm. SHEDLOW'S
 734-736 3rd Ave. SOUTH BROOKLYN, N. Y.
 Telephone 1295 South.

Telephone 3076 Stagg.
HERMAN APELER SALIUNAS
 Alus, Vynas, Likierai ir geri Cigarai
 398 Grand Street
 kampas Rodney st. Brooklyn, N. Y.

Visas Darbas Gvarantuojamas. Ištraukiame dantis be skaudėjimo su gazu ir su vaistu, kuris neprileidžia jokio skaudėjimo. Patarnaujame kožnam atsakančiai ir susikalbame visoms kalboms. Užganėdinimas užtikrintas.

Dr. SALETAN & POSNER
 SURGEON DENTIST
 313 BEDFORD AVE.
 KAMPAS SO. 2nd STREET, BROOKLYN, N. Y.
 10 metų toj pačioj vietoj.

!!!NEATSISAKYK NUSIPIRKT ŠIĄ KNINGĄ!!!
ŽEMIŲ DULKĖS

Parašyta garsios apysakų rašėjos M. Rardzevičiūtės. Kningoje Žemių Dulkės telpa daug puikių užimančių apysakėlių, geriau sakant gyvų vaizdelių iš Lietuvos gyvenimo.

Intalpa: Du atsitikimu-abu nelukėtu. Antras: Po tėvų pastogės. Šitoji apyskaitė tai lietuvių gyvenimo veidrodė, kuri nušviečia Lietuvos gyventojų šiaudinę bakažėlę, kaip lietuvis nors vargą nešdamas, bet budamas sveikas-linksmas vaikštinėdamas Dubisos, Nemuno ir Šešupės pakrantėms po sunkaus darbo uždainuoja: tik klausykite:

Valio, mano dalgeli,
 Valio, Valio ir tt.

toliau dar smarkiau ir linksmiau uždainuoja:
 Mergyte mano,
 Tekėk už manęs,
 Tai tu nežūsi,
 Varge nebūsi. ir tt.

Trečioji: Naktibilda. Šiame vaizdelyje aiškiai nupiešiama kaip Lietuvos vaikinai praleidžia daugelį naktų — slankiodami pas Myliamasias.

Ketvirtoji: Vakaruškos svetainėje. Gyvas vaizdelis Lietuvos suaugusių ir jaunų žmonių, kada susirenka į burelį ir linksminasi pilni gyvumo ir malonumo, mergelės viliodamos uždainuoja:

Eik šian mergužele,
 Eik šian lelijele. ir tt.

Penktoji: Slapta pasiuntinystė. Puikus anekdotas piršlio nuėjus pas merginą su vaikinu. Tarp pašnekų į merginą uždainuoja:
 Vai gieda paukštelė,
 Šia tavo mergelė,
 Svari, verpėjelė,
 Daili, audėjėlė ir tt.

Visoje kningutėje perdėm aprašomas Lietuvos žmonių gyvenimas. Kiekviename apsakymėlyje indėta po keletą dainėlių. Žemių Dulkės butina pareiga perskaityti, prakalbininkui, rašėjui, korespondentui — žodžiu sakant kiekvienam. Žemių Dulkės tai geriausia lietuvių kalboje apysaka. Neatidėliok, bet nusipirk šiaandien. Prekė šios daug reiškančios kningos labai žema — vos 50 centų.

Pinigus siųskite stampomis.
 Reikalaudami adresuokite:
„VIENYBĖS LIETUVŲNINKŲ“ ADMINISTRACIJA.
 120 GRAND STREET, BROOKLYN, NEW YORK.

NOTARIJUS (REJENTAS)
JUOZ. O. SIRVYDAS
 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.
 Kokie tik legališki popieriai ir dokumentai reikia užtvirtinti ir padaryti—čia yra padaroma: Deviernostis, pirkimo bilos, liudijimai, certifikatai, vekseliai, etc. etc.

GERA PROGAI!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta)..... \$1.00
 Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... 15c
 Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo..... 10c
 Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)..... 35c

Viso \$1.00
 Kas atsiųs iškirpus šią apgarstinimą iš "Vienybės Lietuvninkų" ir \$1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
 Box 62 New York City

Thomas Yermalas
 186 Grand Str. Brooklyn, N. Y.
 Didžiausia krautuvė visokių vyriškų ir moteriškų aprėdalu: marškinių, kalnierių, nektaių ir žodžiu sakant visko galima gauti, kas tik yra reikalinga pasirėdymui.
 Nepamirškite savo tautiečio

LIETUVIŠKA RESTAURACIJA
 Švariai užlaikoma, greitas ir prie lankus patarnavimas.
 Atvažinę svečiai iš kitų miestų ir vietiniams silankykite, o gausite puikius valgius kokiu tik kas pareikalaušite. Priekam užlaikau puikius kambarius nakvėms, kaip vietiniams taip ir atkeliausiems iš kitų miestų. Kreipkitės po šiuo adresu:
A. DIRZULAITIS
 102 Grand Str. BROOKLYN, N. Y.

ANT PAŽADĖTUVIŲ IR VESELIŲ
 Darikit Jusų užsakymus ant VYNUJ, WHISKIJ, BRANDŽIJ ir kitokių gerimų per
H & H. REINER
 DISTILLERS & IMPORTERS
 175 to 197 Stagg Street
 Art. Graham Ave.
 Brooklyn, N. Y.

Vietinė DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA
KRAUTUVĖ
 Muzikališkų Instrumentų
 Visokio skyriaus

Pranešu visiems, jog aš užlaikau tikrai lietuvišką krautuvę, kurioj galite gauti Laikrodžių, laikrodėlių, Ziedų, Spilky, Kolėky, Kompasų, Kryžių, Bronzalių ir įvairių kitokių daiktų. Taipgi rekordų visokiose kalbose su puikiausiomis dainomis ir šokiais. Įvairiausio išdarbio Armonikų, Smuikų, (Skripky), Klarinetų, Triubų ir daugybė visokių muzikališkų instrumentų. Taipgi užlaikau Maldakmingių ir visokių gražių Popierių laiškam rašyti su įvairiais aprašymais. Visokių magišky Mojų daiktų ir kningų su pagalba kuri galima padaryti įvairias štuikas

Taipgi taisome visokius auksinius daiktus: laikrodėlius, Ziedus, bronzalius ir muzikališkus instrumentus; armonikus, smuikus, klarinetus, triubus, pianus, vargonus. Darbą atliekam gerai ir pigiai. Užsakymus išsiunčiam greitai į visas dalis Amerikos ir Kanados. Visi daiktai pirkti mano krautuvėj yra gvarantuoti. Vieną kartą pirkęs pas mus, pasiilksi ant visados mūsų kostumeriu. Taipgi pirkdami daug tavoro ant syk gauname pigiau ir galime parduot pigiau. Pardudame agentams. Užlaikome įvairias tavoro „in stock“. Padarome visokius instrumentus ant užsakymo.

Reikaludami kokio nors tavoro adersuokite:
J. Girdes
 103 Grand St. Brooklyn, N. Y.
 Telephone 4659 Greenpoint

Telephone 1831

Nik. P. Zelwis
 Lietuviškas graborius.
 Balsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, veselioms ir krikštynioms.
 Ofisas ir gyvenimas:
 1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
 Lietuviai, kreipkitės reikale.

Geriausia dovana drangams Lietuvoje yra lietuvių katalikų savaitinis laikraštis **"DRAUGAS"**

"DRAUGAS" paduoda žinių iš viso pasaulio, nušviečia Amerikos lietuvių gyvenimą, suteikia daug skaitymo iš visuomenės, politikos, literatūros, gyvenimo, ir yra geriausias draugas, kaip lietuviams darbininkams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.

Rusų cenzura "DRAUGA" Lietuvą inleidžia

"DRAUGAS" atsielna met. \$2, pusel m. \$1; užsienio metams \$3, pusel metų \$1.50

DRAUGAS PUB. CO.
 1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
 Telephone Drovers 6114

JONAS MATHUS (MATUZEVIČIUS)
 Didžiausias ir Puikiausias visame South Bostone Lietuviškas
:: SALIUNAS ::
 Sveiklausi ir geriausi visokios rūšies gėrimai ir kvepenti Cigarai.
 Puikių užkandžių, prielankus patarnavimas.
JONAS MATHUS
 (Lietuvis Savininkas)
 342-344 W. Broadway, SOUTH BOSTON, MASS.
 (Arti Lietuviško Labdarybės Draugijos namo.)

TESIASI PRIĖMIMAS PRENUMERATOS ANT RUSIŠKO DIDELIO DIENRAŠČIO
"RUSSKAYA ZEMLYA"
 kuris išeina kas dien ir kuriame telpa straipsniai, žinios, karikatūros ir paveikslai dienos klausime.
 K A I N A:
 Suvien. Valstijose, metams..... \$3.50;
 pusei metų..... 1.80;
 trims mėnesiams..... 1.00.
 New Yorke ir užsieniet metams..... 6.50;
 pusmečiui..... 3.50.

Užsirašdami adresuokite:
"RUSSKAYA ZEMLYA"
 231 E. 17th St. New York, N. Y.

DIDŽIAUSIAS LIETUVIŠKAS PARDAVEJAS VYNO IR LIKERIŲ AMERIKOJE.

SIDNEY F. MILLER
 WHOLESALE LIQUOR DEALER
 IMPORTER
 116-118 UNION AVENUE
 NEAR GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

REIKALINGI AGENTAI ANT GERŲ ISLYCŲ.

DAUNOROS

TREJOS DEVYNERIOS
arba
TREJANKA

Susideda iš 27 įvairių gydančių žolių ir šaknų. Sutaisyta su degtine arba virintu vandeniu yra geriausias vaistas arba karčių vynu del skilvio.

Gydo visokias skilvio ligas, nemalimą, gumbą, dispepsiją, išputimą, riemenį, dieglius šonuose, krutinėje ir nugaroje, patrukimą, sunkumą ant krutinės ir visokias kitas skilvio ligas. Geriausiai pataiso apetitą.

VARTOJIMAS: Viena pakelė šitų gydančių augmenų užmerkta į vieną kvortą cisto spirito ir tiek pat vandens, arba išvirtu cistame vandenyje ir po 24 valandų gerti po pusę stiklelio arba mažiau.

VINCAS J. DAUNORA, Aptiekorius
229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Kampas North 4-tos gatvės.

„Trejos Devynerios“ — tai šikimimais lietuvių drangas — gydytojas įvairiose negaliose bei ligose. Tačiau reikia žinoti, kad tik Daunoros „Trejos Devynerios“ yra tikrai lietuviškos. Jų, tai ir reikalaukite apibūdinti, bet jei nerisite, tai rašykite žemiau paminėtu adresu; pristatysiant 35 centus, o tuojau apsiursite.

Tel. 2320 Greenpoint — Telephone 7867 Main

GRABORIUS

JUOZAS GARŠVA

Mano firma gerai atlieka sekancius darbus: išbalsuojimo ir laidotuviams ant visokių kapinių. Pagrabus paruošiu nuo paprasčiausių iki prakilniausių. Pasmadai kariešanas laidotuviams, veselijoms, krikštynoms ir kitoms pasivažinėjimams.

Viršui minėtai reikalais kreipkitės pas mane, o busit užganėdinti.

144 NORTH 5th STR. OFFISAI: 264 FRONT STR. BROOKLYN, NEW YORK.

Puikiausia ir smagiausia lietuviams užėiga pas

Jokuba Kancieriu

Skanus Alus, Arielka, visoki Vynai, Elius ir Havanos Cigarai Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur nepamirškite šios puikios vietos.

253 Wythe Ave.
Kampas North 1-st Str.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. 5311 Greenpoint.

New Plaza Hall

Dvi DIDELĖS SALĖS DEL BALIU, BENKIETU, YPATINGAI VESEILIU IR LINKSMU VAKARELIU

PUIKUS KAMBARIAI MITINGAMS ARBA ŠIAIP VISOKIEMS SUSIRINKIMAMS IR T. T.

A. Miller, Savininkas

121-31 Havemeyer Str., 265-267 So. 1st Str., 318-324 Grand Street
BROOKLYN, N. Y. Telephone 4437 Stagg

Tel. 2797 Greenpoint.

Geriausia lietuviams užėiga pas

JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus, Gardi Arielka, Visoki Vynai, Kvepianti Cigarai.

291 Wythe Ave.
Kampas So. 1-st Str.
BROOKLYN, N. Y.

— NEPAMIRŠKIT —

Tautiško Namu,

Extra, parankiausia Salė veselioms, Baliams, Teatrams ir mitingams. Skanus alus, gardi degtinė, visoki likierai, puikūs Cigarai. Skanūs užkandžiai ir nakvynė.

A. RAZUTIS

101-103 Grand Str. Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint

Teisingiausia Lietuviška Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laidvų, keleiviai visados bus užganėdinti.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija \$30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėti dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugražinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gerimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8-R)

LIGONIO ŠEIMYNOS PADEJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE

S. L. A.

Visi lietuviai rašykite prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant \$150 iki \$1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate iš S. L. A. po \$6.00 į savaitę pašalpos ligoje.

Reikalaudami informacijų, kreipkitės šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS, S. L. A. Sekr.
307 W. 30th St., New York City.

M. Mierzwinski

uzlaiko dvi didelias

BUČERNIAS,

kuriuose galima gauti visokios MĖSOS užlaikomos pagal krajavą madą, kaip tai: Skilandžių, visokių Dešrų ir visaip padarytos Rūkintos Mėsos, Jaunų Paršiukų, Kumpių, Krajavų Tankinių ir Kudų Lašinių.

Visados Sviezia Mėsa ir čystai užlaikoma.

75 Grand Street **41 Avenue A**
Kampas Wythe Ave. —BUČERNĖS— Kampas 3-rd Street
BROOKLYN, N. Y. NEW YORK, N. Y.
Tel. 3359 Greenpoint Tel. 2174 Orchard

Tel. 2334 Greenpoint.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS — pas **PETRA A. DRAUGELI.**

Skanus alus, gardi arielka, elius, visoki vynos, kvepianti cigarai, ir puikūs užkandžiai. Salė dėl mitingų

Nepamirškite šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palači Wythe Ave.

Telephone: 4179 Stagg.

H. B. ROSENSON, BROOKLYN, N. Y.

PRETELIAI LIETUVIAI 12 dideliu ir 12 mažu.

NORĖDAMAS GAUTI GERUS CEVERYKUS

eik visada pirkti pas **Simaną Pociuną** Cia gausi Čeverykus gerų išdirbusių, kaip **W.L. DOUGLAS** **EMERSON** ir kitų. Reikalau damas užėik.

S. POCIUNAS

127 Grand St., kampas Berry St., Brooklyn, N. Y.

Konkursinis

Geografijos Vadovėlis

Kaina 50c.
Apdarytas 75c.

I. J. Paukštis & Co.
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Su vienu buteliu **Pain Expelerio** Galit askausmu giltine praginti. Šiems vaistams dėl suteipimo negal joki kiti lygintis. Niekas neduoda teip greito palengvimo ir pastoventį skausmuose Romatizmo, Neuralgijos, Išsisukimo, Sudurdimo t.t. Gaunami visose aptiek. už. 25 ir 50c

F. A. D. RICHTER & CO.
74-80 Washington St., New York

Tėmykit ant Ankerio ženkle apsaugojimo

PINIGAI

Geriausiai, greičiausiai ir pigiausiai Persiunčia Pinigus į Lietuvą Rusiją ir visas dalis svieto ir parduoda šifkortes.

„VIEN LIET.“ OFISE
120 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistiską išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAŽŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniams Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus **PIGIAUSIAI, TEISINGIAUSIAI IR GERIAUSIAI**, nes per daugelį metų užslidama išdirbiniais įgijau geriausia praktiką ir dėl to galu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europor keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja багаžą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Serantoną ir Anglių Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien. Tarpe visų vietinių Punkty nuolatiniis ir parankus susinėsimas. Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas: **George A. Cullen, Passenger Traffic Man**

90 West Street, N. Y.

Telefonas, Dickinson 3995 M.

Dr. Ignotas Stankus,
1210 S. Broad St. Philadelphia, Pa.

OFISO VALANDOS

Nuo 9 iki 11 rito	2..4 popiet.
7..8 vakaro	7..8 vakaro
9..11 rito	9..11 rito
1..4 popiet.	1..4 popiet.

THE SUN.

Du-kart nedėlinis laikraštis

magiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYCIA

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto \$2.50
Ant pusės meto \$1.25

EURO- Rosijoje ir Lietuvoje \$3.50
POJE Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh.
Prusose 15 markių.

Priek tam pilnai užsimokėj skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ priekų Kalendorių.

Adresavokite:

W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South AL.
MAHANAY CITY, PA!

PIRMAS LIETUVISKAS

Fotografistas ir Maliorius

Gerass darbas. Vidutiniška šlenia

G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Telephone 3674 Stagg

Robertas Gabrecht's CAFE

KASDIEN

Szutinti Kliamsai ir Kliamsu Sriuba

Puikiausia užėiga del visų. Skanus Alus ir visoki Likierai, kvepianti CIGARAI. Visoki užkandžiai dovanai.

355 GRAND STREET, KAMPAS MARCY AVE. Brooklyn, N. Y.